ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ತುಳು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

ಜನವರಿ - ಫೆಬ್ರವರಿ - ಮಾರ್ಚ್ 2021
ಸಂಪುಟ-27 ಸಂಚಿಕೆ-3 ಪುಟಗಳು: 80

ಮುಡಿ ಲಜಿ

ಬೆಲೆ ರೂ. 30

'ಬೊಳ್ಳಿಗೆಜ್ಜೆ' ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ – 26.1.2021

ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಭ್ರಮ, ಕಾರವಾರ – 6.2.2021

'ಯಕ್ಷ ಯಾನ' ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ – ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ – 31.03.2021

ಸ್ವರ ಕಂಠೀರವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ – 22.5.2021

ಮದಿಪು

ಪಯಿಂತೆಲ್-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ

ಮುಡಿ 85

ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ನಡಪಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ.

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ

ಸಹಸಂಪಾದಕೆರ್
ಶ್ರೀ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ
ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಂಜ
ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

Madipu
Tulu Quarterly
Vol - 27, Issue - 3
Month :
January - February - March 2021
Pages : 80
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 30/-

ಮದಿಪು

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

Published & printed by
Rajesh G.
on behalf of
Registrar,
Karnataka Tulu Sahithya Academy

© Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published at
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Tulu Bhavana, Ashok Nagar Post,
Mangaluru-575 006,
Dakshina Kannada, Karnataka.

Cover Photo : **Satish Ira**
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru.

Managing Editor :
Rajesh G.
on behalf of Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in
Phone : 0824 2459389

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ದಾನೆಂದ್ ಮದಿಪಡ್ ಯಾನ್, ಇನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ನಮ ಎಡೆಡ್ಡೆ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಬೆನೊಡು ಒಂಜಾತ್ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಪ್ರಕಟ ಆವೊಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಆಸೆ, ಅಂಗಲ್ಪು ನಂಕ್ ಉಂಡು ಆಂಡ ಒಂಜಾತ್ ಪಣವು ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತಿನವೆರ್ದಾವರ ಕೊರೊನಾ ಸಂಕಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅವೆನ್ ಪಿರ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂಚಾಂಡಲ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಪಗದ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಮದಿಪುಲ ಅವೆನ್ ಪ್ರಕಟನೆಗ್ ಕನವೊಡು ವಾ ಕಾರಣೊಗ್ಲ ಬಾಕಿ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪನ್ ದೀತ. ಕಷ್ಟನ, ಸುಖನ ನಮ ಈ ಒಂಜಿ ಮದಿಪು ಪನ್ಪಿನವು ನಮ್ಮ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಶ್ವಾಸ. ಐಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಅವೆನ್ ಮಾತ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ, ಯೋಚನೆ

ಪಾಡೊಂದ ಒರುವೊರ ಸಂಕಷ್ಟದ ಸಂದರ್ಭ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಳುಗೊರ ಮಲ್ಪುನು ಪಂದ್ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತಿತ್ತ್, ಆಂಡ ಬೊಡ್ಚಿ ಅವೆನ್ ಯಥಾ ರೀತಿ ಬಾಕಿ ಆತಿನವೆನ್ಲ ಕುಡ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ ನಿಕಲ್ನ ಮಾತ ಬರವುಗಾರೆರ್ನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಇತ್ತಿನವೆರ್ದಾವರ ಈ ಮದಿಪು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ದುಂಬು ಪೋವರೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಆವೊಂದುಂಡು ಉಂದು ಮದಿಪು 85 ನೇ ಮದಿಪು ಈ ಮದಿಪುಡು ಲೇಖಕೆರ್ ಒಂಜಾತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಲೇಖನ, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ನಮ್ಮ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಜ್ಜೊಲ್ನ ಭಾವ ಚಿತ್ರೊಲು ಐತ ವಿವರೊಲು ಪೂರ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಎಂಕುಲು ತೊಜಪಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಬೊಕ್ಕ ವಿಶೇಷವಾದ್ ನಮ ಈ ಸಂದರ್ಬೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಲಿಪಿಕ್ ವಿಶೇಷವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಸರಕಾರದ ಮಟ್ಟೊಡು ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ತುಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳು ಲಿಪಿಕ್ ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಖಾಲಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಯಾರಂದ್ ಉಂದು ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಎತ್ತೊಡು. ನಮ್ಮ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸುರುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಆಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಬಿ.ವಿವೇಕ್ ರೈಕುಲ್ನ 'ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ' ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಯೋಜನೆದ ಒರುಟೆ 'ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳು ಲಿಪಿ' ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ ನೆಕ್ಕೊಂಜಾತ್ ಕೊಡುಗೈದಾನಿಲ್ನ ಸಹಕಾರೊಡು ತುಳು ಲಿಪಿದ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಒಂಜಿ ಲ್ಯಾಮಿನೇಟ್ ಮಲ್ತಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಚಾರ್ಟ್‌ನ್ ಪ್ರತಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಎತ್ತಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನೊಗು ಬರೊಂದುಂಡು. ಐಕ್ ಎಮ್ ಸಿ ಎಫ್ಲ್ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೊಕ್ಕ ಕಡಂದಲೆ ಸುರೇಶ್ ಭಂಡಾರ್ಲು ನಂಕ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಂದು ಅತೀ ಶೀಘ್ರೊಡು ನಂಕ್ ಅಳವಡಿಕೆ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಶಾಲೆ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ಪಂಡ ತೃತೀಯ ಐಚ್ಚಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಾತ್ ವಿಚಾರೊಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಾತ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ ಸಮಾವೇಶ ಮಲ್ತ. ಐಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಪರಿಹಾರಲ ನಾಡ್‌ದ, ಶಿಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ನಮ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಆಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಏತ್ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡ ಅವೆನ್ ಒದಗಿಸಾದ್ ಸರಕಾರೊಗು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬರೆದ್ ಅವು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವೆರ್ ಅವೆನ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತೊಂದೆರ್ ಅವು ಬತ್ತಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಬಾಕಿನ್ಲ ಎತ್ತಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುವ. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮಾತ ಓದುಗೆರ್ಡ ಭಿನ್ನಪ, ನಿಕುಲು ದಯಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆತರ್ ನನೊಂಜಾತ್ ಜನಕುಲು ಈ ಮದಿಪುದ ಶಾಶ್ವತ

ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆಪಿಲೆಕ ತೂಲೆ ನಿಕುಲು ಖಾಲಿ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಆಂಡ ಯಾರಂದ್ ನಿಕುಲು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟುಗೆ ನಿರಂತರ ಸಂಪರ್ಕೊಡು ಇಪ್ಪರೆ ನಿಕುಲು ಲೇಖನ, ಅಂಕಣ, ಕಬಿತೆ, ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ನಂಬೊಲಿಗೆಲು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜಾಗೆದ ವಿಶೇಷತೆ, ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡ್ಯರ್‌ಂದಾಡ ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ನೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಪಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಭಾವನೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಿಕುಲು ಮಾತ ಬರೆದ್ ನನಲ ಬಾಕಿ ಉಪ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಆಜಿ ಪುಸ್ತಕ ಅತೀ ಶೀಘ್ರವಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪಿಲೆಕ ನಿಕುಲು ಸಹಕಾರ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಭಿನ್ನಪದೊಟ್ಟುಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಪತ್ರಾಗಾರ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಯಮಾವಳಿದನ್ವಯ ನಿಕುಲು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪರೆ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಬರೊಲಿ ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಒಂಜಾತ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಎಡ್ಡೆ ಕಜ್ಜದೊಟ್ಟುಗೆ ನಿಕುಲು ಕೈ ಜೋಡಿಸಾವೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ವಾ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನನಲಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ನಿಕಲ್ನ ಮಾಹಿತಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊನು ಏಪಲಾ ಎಂಕುಲು ಕೇಂಡೊನ್ವ ನಿಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ನಮ್ಮೊಟ್ಟು ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾತೆರೊನು ನಿಕಲ್ನ ಎದುರು ದೀಡೊನ್ವ. ಈ ಮದಿಪು 85 ನೇ ಎಗ್ಗ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೂಡುದು ಬರೊಡುಂದಾಂಡ ನೆತ್ತ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ ಬೊಕ್ಕ, ಸಹ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಳಂಜ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ, ಸಹಿತವಾದ್ ಕ್ಲಪ್ತ ಸಮಯೊಡು ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನಂಚಿತ್ತಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿರಂತರವಾದ್ ನೆಕ್ಕ್ ಅಂಕಣ, ಲೇಖನ ಬರವು ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾತ ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ್, ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಪುನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಯಾನ್ ಸೊಲ್ಮೆಲೆನ್ ಸಂದಾಯ್ತ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ.

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ದಿನೊ: 25.3.2021

ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

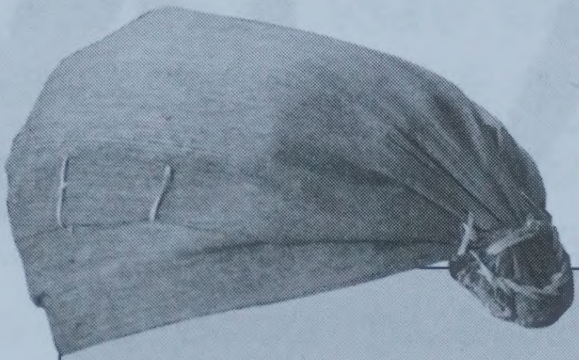

ಪ್ರೀತಿದ ಬಂಧುಲೇ,

ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುದ ಸಂಪೊಲಿಕೆನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನ ಪುಗೆಲ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡು. ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ನಿಕ್ಲೆನ ಕೈಟ್ ಸೇರೊಡಾದಿತ್ತಿನ ಮದಿಪು, ಕರಿನ ಕೆಲವಾತ್ ಸಮಯೊರ್ದಿಂಚಿ, ಕೆಲವಾತ್ ಕಾರಣೆಲೆರ್ದಾತ್ರ ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕೈ ಸೇರುಲೆಕ್ಕ ಆತಿಜಿ. ಅಯಿಕ್ ನಮಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ವಿಷಾದ ಉಂಡು. ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಿಲೆಕ್ಕ ಕೊರೊನಾ ಪನ್ಪಿನ ಕಟು ಶಬ್ದ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಊರು-ರಾಜ್ಯ-ದೇಶೊಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚನೇ ಒರೊಗು ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತಾದಿತ್ತ್ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಮಸ್ತ್ ತೊಂದರೆನ್ ಅನುಭವಿಸ್ಂಡ್. ಮದಿಪುಗುಲಾ ಒಂತೆ ತೊಂದರೆ ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಸರ್ವ ಸಭೆಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ, ಈ ಅವಧಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನಂಚಿನ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಆಯಿನಂಚಿನ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮೂಲಕ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ನಡತಿನಂಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆದ, ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಲೆದ ವಿವರೊಲೆನ್ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ನನದ ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆಲೆದ ಮೂಲಕ ನಿಕ್ಲೆನ ಎದುರು ದೀಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನೊಲು ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಕೊರೊನಾ ಸಂಕಷ್ಟ ಸಮಯೊಡುಲಾ ನಮ್ಮ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿ ಮೌನವಾದ್ ಕುಲ್ಲುದಿಜಿ. ಗುರ್ಕಾರ್ಲೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ತುಳುವ ಭಾಷೆ - ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಕಲೆಕ್ಲೆನ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ದೃಷ್ಟಿಡ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆಲಾ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಟಿ.ವಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ನೇರ ಪ್ರಸಾರದ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನೊಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗೆಲ್ಪುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ನಡತೊಂದು ಬಯ್ದಿಂಡ್. ತುಳುಭಾಷೆಡೇ ನಡತಿನಂಚಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ, ಹರಿಕಥೆ, ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ತುಲಿಪು, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳುಟೇ ನಡತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು, ಬಾಲಕಲಾವಿದೆರೆನ 'ನಿರರ್ಗಳ ತುಳು' ಮಾತೆರೆನೆಲಾ ಮನಸ್ಸ್ ಗೆಂದ್‌ದ್ಂಡ್. ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಿರಂತರ 'ತುಳು ಭಾಷೆ' ಮೆರೆಯೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ ಮಾತಾ ದುಂಬು-ಪಿರ-ಬರಿಟುಂತುದು ಸಹಕಾರ ಕೊರಿನಕುಲು ಏತೋ ಜನಕುಲು. ಅಕ಼್ೆಗ್ ಮಾತಾ ಈ ಮದಿಪು ಮುಖಾಂತರ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲ.

ಒಂಜಿ ಮರರ್ದ್ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ತೂತಕಡ್ಡಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಆಂಡ ಒಂಜಿ ತೂತಕಡ್ಡಿಗ್ ಸಾರಗಟ್ಲೆ ಮರನ್ ಪೊತ್ತಾವುನ ತಾಕತ್ತುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಭಾಷೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲು ಮಾತಾ ಒಂಜಾವೊಡಾಪುಂಡು. ಮನಸ್ಸ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯೊಡು, ಕೋಪೊಡು, ಒಂಜಿ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆ ದೂರ ಉಂತುಂಡಲಾ ಅವು ಒಂಜಿ ತೂತ ಕಿಡಿ ಪುಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ. ಅವ್ವೇ ಪಸರೊಂದು ಪಸರೊಂದು ಕೆಲವಾತ್ ಕಿಡಿಕುಲು ಪುಟ್ಟೆರೆ ಸಾದಿಯಾವು. ಅಂಚಾದ್ ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತಾ ಒಂಜಾದ್ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಡ್ಡೆಪುಗು ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಗ ಪನೊಂದು...

ಈ ಮದಿಪುಗು ಬರವು ಕಡಪಾಯಿನಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ವಂದನೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ನನ ದುಂಬುಗುಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಲೆ, ಮದಿಪುನು ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪುದೊಟ್ಟಿಗೆ ದಿಂಜಾಲೆ, ನೆಟ್ಟ್ ಎಂಚಿನ ತಪ್ಪು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಡೊನ್ಲೆ ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದು, ನೆತ್ತ ಸಂಪೊಲಿಕೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್, ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದಕ್‌ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಮದಿಪು ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದುಗೆರೆನ್ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ ಆವಡ್, ಪೊಸ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪುದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರುಲೆ ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೌರವದ ವಂದನೆಲು.

ದಿನೊ : 24.3.2021

ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್

ಸದಸ್ಯೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಪುಟನೋಟ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ	ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್	3
ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ	ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ	6
ಕೆಡ್ಡಸದ ದಿನೊಕುಲು	ಮನ್ವಿತಾ	11
ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಿ - ಅರ್ಸಯ	ಕೆ.ಪಿ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು	15
ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ	ಜಿತಿನ್ ಹರಿಪಾದ	26
ವಿಧಿ ನಿಯಮ	ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ	27
ಕಲ್ ಇನಿ ಕಲ್	ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ	31
ಅಪ್ಪೆ ತುತ್ತಿನ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆ	ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್	34
ಪುಲ್ಯದ ಪೊರ್ತು	ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ ನಂದಳಿಕೆ	36
ಗಂಗೆ	ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ	37
ಪೊಣ್ಣನ ಬಾಯಕೆ ಪದ	ಶೇಕರ್ ನಾಜೂಕ್	39
ಬೀಡಿದ ಬದ್ಕ್	ಧನು ಪಕ್ಷಿಕೆರೆ	40

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪೊರ್ಲು - ಮಾರ್ನೆಮಿ	ರೋ. ಕೆ.ಎ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ	41
ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್!	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	49
ಗೋಲಿದ ಮರ	ಮಣಿ ಮನಮೋಹನ್ ರೈ	54
ದೈವ	ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ	55
ಗಿಳಿ	ಗಣೇಶ್ ಕೊಲೆಕಾಡಿ	59

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಬರವುದು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಅದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಒಲಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಡಪುಡಡೆ.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ಫಾಂಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮೈಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.
- ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 100/– ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 1000/–

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು
ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389
tulu.academy@yahoo.co.in
tuluacademy@karnataka.gov.in

ಕೆಡ್ಡಸದ ದಿನೊಕುಲು

ಮನ್ವಿತಾ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಳುಗುಲ ಅಯಿತವೆ ಆಯಿನ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಳುಡುಲ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಆಚರಣೆ ಉಂಡು. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಯಿನ ಲಿಪಿ ಇತ್ತಿನ, ಸ್ವಂತ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಇತ್ತಿನ ರಡ್ಡರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಸ ಇತಿಹಾಸ ಇತ್ತಿನ ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮವು. ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ನಮ್ಮ ತುಳು. ಅಂಚಿನ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಕೊರ್ತ. ಅಂಚಾದ್ ಅಂಚಿನ ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪರ್ಬಡ್ ಕೆಡ್ಡಸ ಪರ್ಬಲ ಒಂಜಿ. ಮುಲ್ಪ ಮೂಜಿ ದಿನತ ಆಚರಣೆ ನಡಪುಂಡು. ಸುರುತ ದಿನ ಸುರು ಕೆಡ್ಡಸ, ರಡ್ಡನೆ ದಿನ ನಡು ಕೆಡ್ಡಸ, ಅಕೇರಿದಾನಿ ಕಡೇತ ಕೆಡ್ಡಸ. ಈ ದಿನತ್ತಾನಿ ಭೂಮಿಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್‌ಡ್ ಗರ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಪಿರಿಯಕ್ಲ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡ್ ಕೆಡ್ಡಸದಾನಿ ಭೂಮಿ ಗರ್ಪುನಗ ನೆತ್ತೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಅಂಚಾದ್ ಬೆನ್ನಿಸಾಗೊಳಿದಕ್ಲು ಭೂಮಿಗ್ ಬೇನೆ ಆಪಿನ ವಾ ಬೇಲೆಲ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಇನಿತ್ತ

ದಿನ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆ ಪಿದಯಿ ಆಪಲ್ ಪಂಡ ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೋವ್ ಆಪಲ್‌ಂದ್ ನಮ್ಮ ನಂಬೋಲಿಗೆ. ಆಯಿಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತುಳು ಅಪ್ಪಗ್ ಎಣ್ಣೆ, ಸೀಗೆ, ಬಾಗೆ ಮಾತ ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಇಂಚಿನಾ ಮಾತಾ ಕ್ರಮಕ್ಲೆನ್ ಹಿರಿಯಕ್ಲು ಪರಂಪರೆವಾಗತವಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದೆರ್.

ಕೆಡ್ಡಸ ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದೊಗು ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅರ್ಥ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಕೆಡ್ಡ ಪಂಡ ಕಾಡಾನೆಲೆನ್ ಪತ್ತರೆ ಮಲ್ಪುನ ಕರ್ಪುಂದು ಅರ್ಥ. ಕೆಡ್ಡಸೊಡು ಬೋಂಟೆನೆ ಮಲ್ಲ ಆಚರಣೆ ಆಯಿನೆರ್ಡಾವರ ಈ ಪರ್ಬೊಗು ಕೆಡ್ಡಸೊಂದು ಪುದರ್ ಆಂಡ್ ಪಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ದೈಮರಕ್ಲು ಮಾತಾ ಇರೆ ತಾಲ್‌ದ್ ಬೋಳು–ಬೋಳಾದ್ ತೋಜಿನಗ ಹಿರಿಯಕ್ಲು ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆ ಪಿದಯಾಯಿನ ದಿನಾಂದ್ ಎನ್ನೊಂಡೆರ್. ಪೊಣ್ಣಾಯಿನ ಭೂಮಿ ಮದಿಮಲ್ ಆಪಿನ ಈ ಪೊರ್ತುನು ಕೆಡ್ಡಸಾಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಮೂಜಿನಾಲ್ ದಿನ ಪಿದಯಿ ಉಪ್ಪುನವು ದುಂಬುದ ರೂಡಿ. ಈ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ಪೊನ್ನಿ ಇರ್ವತ್ತೇಳೆಡ್ದ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮುಟ್ಟ ಕೆಡ್ಡಸೊದ ದಿನಕ್ಲುಂದು ನಂಬ್ಯೆರ್. ಕೇಡ್‌ದ ಆವಾಸ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕೆಟ್ಟ ಆವಾಸ ಪನ್ಪಿ ಅರ್ತೊಡು ಕೆಡ್ವಾಸಾಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಅವು ಬೊಕ್ಕ ಕೆಡ್ಡಸ ಅಂಡ್‌ಂದ್ ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪಿದಯಾಯಿ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಮೀದ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಲ್ ಬಂಜಿನಾಲಾದ್ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಕೊರ್ಪಲ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ವಸಂತ ಋತುಟ್ಟು ಈ ಪೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಭೂಮಿಗ್ ಪತ್ಯರಾವಂದಿನ ಪಂಡ ಬಾರಿ ಬಂಗದವುಂದು ಲೆಕ್ಕ. ಆಲೆನ ಮೀಪಿನ ಪರ್ಬ ಮಲ್ಲ ಮಿನದನೊದ ದಿನ. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಡ್ಡಸ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೀಪುನ ಪರ್ಬ.

ಕೆಡ್ಡಸದ ಸುರುತ್ತ ದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಅಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಒರೆಸ್‌ದ್ ಮನರ ದೀಪೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನನ್ಯರಿ ತಯಾರಾಪುಂಡು. ನನ್ಯರಿ ಪಂಡ ನೆಯ್‌ಮೆನೆದ ಅರಿಂದರ್ತೊ. ನೆಕ್ಕ್ ಅರಿ, ಕುಡು, ಎಣ್ಣೆ, ಅಬರೆ, ಪದೆಂಗಿ, ಇಂಚ ಏಳ್ ಬಗೆತ ಧಾನ್ಯೊಲು ಬೋಡು. ನೆಟ್ಟ್ ಅರ್ದೊದಾತ್ ಅರಿ ಆಂಡ್ ಒರಿದಿನ ಅರ್ಥದಾತ್ ಧಾನ್ಯೊಲು ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಒಂತೆ ಉಪ್ಪು ನೀರ್ ಬಿರಾದ್ ಅರಿತೊಟ್ಟುಗು ಧಾನ್ಯೊಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಪೊದುತ್ತ್‌ದ್ ಬೀಸ್‌ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬೀಸ್‌ದ ಮಲ್ತಿ ಪೊಡಿಕ್ಕ್ ನನ್ಯರಿಂದ್ ಪುದರ್ ನನ್ಯರಿಗ್ ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿ ಸೇರ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ ರುಚಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊರಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಉರಿಯಕ್ಕಿನ್ ಬಿರಾಂಡ ನನಲಾತ್ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ಬಜಿ ಅರಿನ್ ಮಾತ್ರ ಪೊದುತ್ತುದು ಅರಿತ್ತಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ

ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಅರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡು ರಡ್ಡೇ ಧಾನ್ಯೊಳೆನ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಜವನೆರೆಗ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ನೆಕ್ಕು ಕುಡ್ವರಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡ್ವರಿ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಎಲು ಮುಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಲಿಗೆ ಉಂಡು. ಕೆಡ್ಡೊಸದಾನಿ ಜಾಲ್ ಅಡ್ತ್‌ದ್ ನೆರೆಲಿತ್ತಿನಲ್ಪ ತೊಳಸಿಕಟ್ಟೆದ ಬರಿಟ್ ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆನ ಪೂಜೆಗ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉರುಂಟಾದ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಚೌಕಕಾರೊಡು ಸೇಡಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊನ್ಯೊ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ತಡ್ಪೆ ದೀದ್ ಬಾರೆದ ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ನನ್ಯರಿ ಬಲಸುವೆರ್. ಕೈತ ಒಂಜಿ ಮಡಿತುಂಟು, ಗೆಜ್ಜೆಕತ್ತಿ, ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್‌ದ ಸೀಂಕ್ರಿ, ಸೀಗೆ, ಬಾಗೆದ ಕೆತ್ತೆ, ಸರೋಳಿ, ಎಣ್ಣೆದರಿಯ ದೀಪೆರ್. ಕದಿಕೆ ಪಂತಿದ ಸೂಡಿಡ್ ಎಣ್ಣೆದರಿಯಡ್ ಎಣ್ಣೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ನೆಲಕ್ ಬುಡ್ದು ಮೀದ್ ಬರ್ಯರೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯ ಕೊರ್ದು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆ ಮಾತ ನನ್ಯರಿ, ಗೋಳಿದ ಗಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಬದನೆ ಬೊಕ್ಕ ನುರ್ಗೆ ಬಿರಾದ್ ಕೊದ್ದೆಲ್ ಮಲ್ಪುದ್ ಗುಜ್ಜೆ ಆಜಾದ್ ಅಬರೆದ ಗಸಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉನ್ಪೆರ್. ರಾತ್ರೆಡ್ ಅರಿ ಕಡೆದ್ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ವಾಡಿಕೆ. ಉರ್ದುದ ದೋಸೆ, ಪೇರಡೊ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ರೊಟ್ಟಿ, ಸೀಯನ, ಚೀಪೆ ತಿನಸ್ ಉಪ್ಪೊಡು. ಬೊಲಂತೆರಿದ ರೊಟ್ಟಿ ಪತ್ ದಿನೊಕು ದುಂಬೇ ಊರುದ ಬೂತ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ ಗುರ್ಕಾರ್ ಕೆಡ್ಡಸ ಪತ್ತುನ ದಿನೊತ ಬಗೆಟ್ ಊರ್ದಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಲಬು ಕೊರ್ದು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಬೋಂಟೆಗ್ ಲೆಪ್ಪುನ ರಿವಾಜಿ ಉಂಡು.

ನಡು ಕೆಡ್ಡಸದಾನಿ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ರೂಡಿ. ತುಳುವನೆಲೆಟ್ ಅವು ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವುಲೆಗ್ ಕೋಲುದ ಬೋಂಟೆ. ಆನ್ ಆಂಜೋವುಲೆಗ್ ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೋಂಟೆ ಕೆಡ್ಡಸದಾನಿ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವುನಕುಲು ಕೋಲು ಪಂಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಗಲ್ಲನ್ ಪೆಜ್ಜುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಆನ್ ಆಂಜೋವುನಕುಲು ಬಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್ ಈತ ಅತ್ತಂದೆ ಪುಂಡದೆ ಪಂಡ ಕುಂಡಕೋರಿದ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದು ದಿನ ಪುಂಡದೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ತೋಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಜ್ವರ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಅಂಚಾದ್ ಇನಿತ್ತ ದಿನ ಪುಂಡದೆ ಬೇಗ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಬೋಂಟೆ ಗೊಬ್ಬುದು ನಮ ತಿನ್ಪಿನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಅವು ಕಾಡ್‌ದ ಜೀವ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಒಂಜಿ ನಿಯಂತ್ರನೊಡಿತ್ತಿನಂಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಡ್ಡಸೊಗು ಊರುಡು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕೋರ್ದಟ್ಟ ನಡಪುಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಕಟ್ಟಾಂದ್ ಪುದರೆ. ಕೊರ್ದಟ್ಟದ ಮರ್ಲೆರ್ ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಸಾಂಕಿನ ಉರಿಯೆ, ಮೈಪೆ, ಕೆಮ್ಮೈರೆ, ಕರ್ಬೊಲ್ಲೆ ಪಂಚೋನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾತಿ ಕೋರಿಲೆನ್ ಕೋರ್ದಟ್ಟದ ಕಲಕ್

ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಕೋರಿ ಕಾದ್‌ಡ ಯಜಮಾನ್ಯಗ್ ಐಸ್‌ರ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದ ಒನಸ್. ಊರ್ದ ಅಡ್ಕಡ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ಕಬ್ಬಡಿ, ಕುಟ್ಟಿದಾನೆ, ತಪ್ಪಂಗಾಯಿ, ಪಳ್ಳಿಪತ್ತು, ಲಗೋರಿ, ತಾರಾಯಿ ಕುಟ್ಟುನು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್, ಪೊಂಜೋವುನಕುಲು ಜುಬಿಲಿ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್.

ಕೆಡ್ಡಸೊದ ಅಕೇರಿದ ದಿನ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪನ್ ಎದ್ಕೊನ್ನ ಪೂಜೆ ನಡಪುಂಡು ದುಂಬುದದಿನ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತಿ ಪೂಜೆದ ಜಾಗೆನ್ ಕುಡೊರ ಅಡಿತ್‌ದ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೀದ್ ಮಡಿಸುತ್ತಿನ ಮುತ್ತೇಸಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸರೋಳಿ ತಪ್ಪುದ ಇರೆ ಏಳ್ ಕುಕ್ಕುದ ಇರೆನ್ ಪಡ್ಡೈದಿಕ್ಕ್ ಕೊಡಿ ಬರ್ಪುಲೆಕ ಸಾಲಾದ್ ದೀಪೆರ್. ಸುದ್ದ ಆಯಿನ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಸೀರೆ, ರವಕೆದ, ಕಣ, ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಕುರ್ದಿನೀರ್ ಮಂಜಲ್ದ ಪೊಡಿ, ತಾರಾಯಿದ ದನಿಯ ಪೇರ್, ಐನ್ ಕದಿಕೆ ಪಂತಿದ ಕೊಡಿ, ಕಂಗ್‌ದ ಸೋಂಗೆಡ್ದ್ ಮಲ್ತಿನ ಚೆರ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ತೂರಿಡ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ನಡುಟೊಂಜಿ ಮಣೆ ದೀಪೆರ್. ಕೈತಲ್ ತುಡರ್, ಕರ, ಕನ್ನಡಿ, ಕುಪ್ಪಿದ ಕಾಜಿ, ಕುಂಕುಮ, ತಾರಾಯಿದೆಣ್ಣೆ, ಬರ್ಚನೆ ದೀಪೆರ್, ಈತ್ ಅಟ್ಟನೆ ಅಯಿಬೊಕ್ಕ ಕುರ್ದಿನೀರ್ ಸುತ್ತಲ ಪಾರಾದ್, ಮಂಜೊಲು, ಕುಂಕುಮೊನು ನಿಲಕ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಕದಿಕೆ ಪಂತಿದ ಸೂರು ಪೇರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಮದಿಮಾಲಾಯಿನ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ನಾಲ್ನೇರ್ ಮೀದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜೊತ್ತುದು ಬುಳೆಭಾಗ್ಯೊ, ಕೊರೊಡುಂದು ಸುಗಿತೊಂದು ಅಲೆನ. ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಕಿರಮೊಲು ನಡಪುಂಡು ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಅಟಿಲ್ ಆದುಪ್ಪುಮಡು ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ನುಪ್ಪು. ಕಜಿಪು ಇಸೇನ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಬಲಸ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮಣೆತ ಮಿತ್ತ್ ದೀದ್ ಕೈತಲೊಂಜಿ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆಗ್ ನೀಟೋಪ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು ಸಂಪೊತ್ತು ಸಂತಾನ ಬೊಕ್ಕ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾದ್ ಸುಗಿಪು ಸಂದಾವೆರ್ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ ರಾತ್ರೆ ಗುರು ಕಾರ್ನವೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ತಂಬಿಲ ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮಲ ಉಂಡು ಬೊಕ್ಕು ಕೆಲವು ಜಾಗೆಲೆಡ್ ದೈವ ಕೋಲಲ ಉಪ್ಪುಂಡು ದೇವಸ್ಥಾನಳೆಡ್ ವಿಸೇಸವಾಯಿನ ಪೂಜೆಲೆನ್‌ಲ ನಡಪಾವೆರ್.

* * *

ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಿ - ಅರ್ಸಯ

ಕೆ.ಪಿ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು

ತುಳುನಾಡ ದೈವರಾಧನೆಡ್ ಅವ್ಯೆತೋ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಅಂಚನೆ ದಾಸಯನ ಅರ್ಸಯ/ಹರ್ಸೇವೆಲ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಲೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ವೈದಿಕ ಆರಾಧನೆ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬು ಇಜ್ಜಂದಿ ಈ ಆಚರಣೆ ವಿಷ್ಣುನ ಆರಾಧನೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸುರಾಂಡ್. ಇತ್ತಿತ್ತೆ ದಾಸಯನಕ್ಲೆಡ ಹರಿಸೇವೆ

ಮಲ್ಪವುನ ಕಿರಮಲ ಕಡಮೆಯಾತ್‌ಂಡ್. ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮಲ ಊರುಡ್ದು ಊರುಗೊಂತೆ ಎತ್ತೇಸೊ ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಮೂಡಾಯಿದ ಕಿರಮೊಗ್ಲಾ ಪಡ್ಡೇಯಿದ ಕಿರಮೊಗ್ಲಾ ಒಂತೆ ಎತ್ತೇಸೊ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದೇವಕಿರಿಯ, ಅಸುರಕಿರಿಯ ರಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಈ ಬರವುದ ದುಂಬುಡು ನಿಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ಪಡ್ಡೇಯಿಡ್ ನಡಪುನ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮೊದ ಬಗೆಟ್ ಸುರುಕಾದ್ ತೆರಿಯೊನುಗ. ಅವೆರ್ದ್ ದುಂಬು ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆದ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆಡ್ ತಿರ್ಪತಿಗಾವಡ್, ತಲೊಕಾವಡ್ ಮುಡಿಪು ಕೊನೊಯರೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಗ್ ಆ ಮುಡಿಪು ಸಂದಾಯ್ತು ಆಪುಂಡು. ಆ ಜಾಗೆ ನಮ್ಮ ಬಂಟಾಲ ತಾಲೂಕುದ ಅಂಬಡಾಡಿ. ಅಂಬಡಾಡಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಬಾರೀ ಕಾರ್ಣಿಕದ ದೈವ. ಸುರುಕು ಬಂಡಿನೇಮ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಆಯಿನ ಜಾಗೆಲ ಅಂಬಡಾಡಿ/ ಅಮ್ಮಾಡಿ. ಅಂಬಡಾಡಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಅವೆತನೇ ಮುಡಿಪು ಅಡೆಗೇ ಇತ್ತೆದ್ ಅಂಬಡಾಡಿ, ಅಮ್ಮಾಡಿ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಇತ್ತೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್ ಆರಾಧನೆ ಗೆತೊನೊಂದುಂಡು. ಅಂಬಡಾಡಿ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ಅಮ್ಮಾಡಿ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್‌ಲಾ ಪನೊಂತೆರ್. ಅಂಬಡಾಡಿಡ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿನ ಆರಾಧನೆಲಾ ಇತ್ತೆದ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಆರಾಧನೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲಾನುಭಾಗೊಡು ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ದೈವದ ಮುಡಿಪು ದೈವೊಗೇ ಸಂದಾಯ್ತು ಆಪುನೆಕ್ ಈ ಇಚಾರ ತೆರಿಪಾಯೆ. ತಲೊಟ್ಲಾ ಬೆಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್ ಸುರುಕು ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ನಡಾವಳಿಯಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುರ್ದುರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಟ್ಟಗಾದ್ ಅವೆರ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತುರ್ದುರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೇ ಐತೊಡು ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ನೇಮ ಆಪುಂಡು. ಮೂಜೆತ ವಸಾಯಲಾ ಒರಿಯಗೇ ಆಪುನೆರ್ದಾದ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿಂದ್‌ಲ ಲೆತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೆರ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಕದಿರೆಡ್ದ್ ಸಿವಲಿಂಗೊನು ತಲೊಕು ಕನತ್‌ನಾಯೆ. ನನೊಂಜಿ ಮೂಲದ ಪ್ರಕಾರ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿ ಮಲೆಕುಡಿಯ ಜನಾಂಗದಾಯೆ ಬೂಡುದ ಚಾಕಿರಿದಾಯೆ ಆದಿತ್ತ್‌ದ್ ಅಡೆ ಒಂಜಿ ದಿನ ಜೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿನಕುಲು ಮಧ್ಯಾನದ ಒಣಸ್‌ದ ಪೊರ್ತುಗು ಬನ್ನಗ ಜೈನೆರ್ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಒಣಸ್‌ದ್ ಪೊರ್ತುಡು ಬತ್ತೆರ್ಡ ಒಣಸ್ ಕೊರಂದೆ ಉನಯೆರ್. ಜೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿಲು ಲಿಂಗದ ಶಿವನ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಉನಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ ನೇತ್ರಾವತಿ ತುದೆರ್ದ್ ಲಿಂಗರೂಪದ ಕಲ್ಲ್ ಕನತ್‌ನೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿಲು ಶಿವಲಿಂಗೊಗು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಭಿಕ್ಷೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ದಾದ ಮೂಲ ಆಂಡಲಾ ಆರಾಧನೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿನ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಪಂಜುರ್ಲಿಯಾದ್ ಇನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಣ್ಣಪ್ಪಸ್ವಾಮಿನ ಕೈಟ್ ಸುರಿಯನೇ ಉಪ್ಪುನಿ ವಿನಃ

ಕಡ್ಸಲೆ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಇನಿ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಸಂದಿನ್ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅರಸುಲೆಗ್ ಸರಿಸಮಾನ ಆಯಿನ ಪವಾಡಪುರುಷೆ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆ. ಅಂಚಾಂದ್ ಅರಸು ಅತ್ತ್. ಅರಸುಲೆಗ್ ಮಾಡ ಇತ್ತ್ಂಡ ಅಣ್ಣಪ್ಪಗುಪ್ಪುನಿ ಗುಡಿ. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿನ ಮಣೆ ಮಂಚವಿತ್ತ್ಂಡಲ ಸುರಿಯನೇ ದೀಪುನಿ. ಇನಿ ಕಡ್ಸಲೆ ಬೈದ್ಂಡ್. ಈ ವಿಚಾರ ಮೂಲು ಅನಿವಾರ್ಯ ಅತ್ತ್ಂಡಲ ಮುಡಿಪುದ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ನಗ ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಪಾವೊಡಾಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ದಾಸಯನ ಅರ್ಸೇವೆ ಇಜ್ಜಿ, ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೆರೆ ಆ ಜಾಗೆಗ್ ವೈದಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನ ಬೈದ್ಂಡ್. ದುಂಬು ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ, ಗಡಿ ಪತ್ತ್ನಾರ್ ಇಜ್ಜಿಂಡ, ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯಾರ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಗಡಿದ ಪೊರಿ, ಬಜಿಲ್, ಬೆಲ್ಲ, ಪದೆಂಗಿ ಬೇಳೆ ಉಂದು ಪೂರಾ ದೇವೆರೆಗಾಪುಂಡು ಪಂಡ ಸುದ್ಧಾಚಾರೊಡು ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯಂದ್ ಕಂಡಿತಾ ಬಲಸೊಲಿ. ಅಂಗಡಿದ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಗಳಸ್ದ್ ಮೊರೆತ್ದ್ ನಮ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ತ್ಂಡ ನೂಲು ಪಾಡಿನಕುಲೆಗ್ ಮೈಲಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಅಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಂದೆ ನಮಕೇ ಕೊಡಿಇರೇಟ್ ಬಲಸೆರೆ ಆಪುಂಡು. ನಮನೇ ಜಾತಿಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂಡ ವಿನಃ ದೇವೆರೆಗ್ ಜಾತಿದ ಯೇದ ಬೇದ ಪನ್ಪುನವು ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ನಂಬಿ ದೈವೊಲೆಗ್ ನಮನೇ ಕರಿಪೆರೆ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ ಅಡೆಗ್ ನೂಲು ಪಾಡಿ ಸಂಸಾರೊನು ಲೆತೊಂದು ಬರ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲು ಬತ್ತೆರ್ಂದಾಂಡ ನಡೆಕ್ ಅಕುಲು ಬನ್ನಗ ನಮ ದೂರೊಡು ಉಂತೊಡಾಂಡ್. ದಲ್ಯ ಪಾಡೊಂತುನ ಅಮುರ್ತ ದೀವೊಂತುನ ಚಾಕಿರಿ ವರ್ಗ ಕಲೊಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಬೂರುಲೆಕಾಂಡ್. ದೈವದ ಕಲೊಕು ೧೬ ಜಾತಿದ ಚಾಕಿರಿ ವರ್ಗದಕುಲು ಪ್ರಧಾನ. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಬರೊಡಾಯಿನಕುಲು ದೈವದ ಚಾಕಿರಿಗುಂತುನೆಡ್ದಾದ್ ಮೂಲ ಚಾಕಿರಿದಕ್ಲೆನ ಬೇಲೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ದಲ್ಯ ಪಾಡ್ನಕುಲು ದೂರ ಉಂತ್ನಗ ನೂಲು ಪಾಡಿ ಸಂಸಾರನೇ ದಲ್ಯ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದ ದಾರೆಗ್ ದಾರೆ ಏರುನಿ ಪಂಡ್ದ್ ಅಡೆಗ್ ಓಮ ದೀದ್ ಪೊರಿ ಪೊತ್ತಯೆರೆ ನೂಲುಪಾಡಿ ಸಂಸಾರ ಬರ್ರೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ದಲ್ಯೊಗು ಮಡಿವಾಳೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ದಲ್ಯ ಪಾಡುನಾಯೆ ಅವ್ವು ಕುಂಜಿಲ ಪಾಡ್ಯೆ ಪಂಡ ಅವ್ವು ಸುದ್ದ ಆತ್ಂಡ್ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಉಜೆ ಭಸ್ಮದ ಸೀರ್ತ ತಲಿತ್ಂಡ ಅವೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಸುದ್ದ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮೂಲ ದಾರೆದ ಕಿರಮು ಮಾಯಾಕಾದ್ ಪೊರ್ತುಗು ಸರಿಯಾದ್ ದಾರೆ ಏರಾವುಜೆರ್. ಇನಿ ದಾರೆ ಮೈಪೆರೆ ಸುರಾತ್ಂಡ್.

ಮುಡಿಪು ಸುಮಾರ್ ಮದ್ದೆನ ೧೨ ಗಂಟೆಗ್ ದುಂಬು ಕಟ್ಟ್‌ದಾವೊಡು.

ನಾಗನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಸುರುಕು ನಾಗಗ್ ತಂಬಿಲ ಕರಿತ್‌ದ್ ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇವೆರೆಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅವೆರ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವೊಲೆಗ್ ತಂಬಿಲ ಕರಿಪುನ ಕೆರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೈವೊಗು ತಂಬಿಲ ಕರಿಪುನಲಾ ಮಧ್ಯಾನ ೧೨ ಗಂಟೆಗ್ ದುಂಬು ಕರಿಪೊಡು. ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಿ ಎಂಕರಮಾರನ/ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆಗ್. ಎಚ್ಚಾದ್ ನಾಗಗ್ ೪ ಪನಿವಾರ, ಒಂಜಿ ಸುತ್ತೆ ದೀಪೆರ್. ವೈದಿಕ ಆರಾಧನೆ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಗ್ ತುಳುವೆರೇ ತಂಬಿಲ ಕರಿತೊಂತ್‌ನಿ. ಇನಿಲಾ ಒಡಿಪುದ ಶಿರ್ವ, ಅಂಚನೇ ಕಡಂಬಾರ್‌ದ ನಾಗನ ಮೂಲಸಾನೊಡು ತುಳುವೆರೇ ತಂಬಿಲ ಕರ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದುಂಬು ನಾಗನ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಸಂತಾನದ ಬಯಕೆಗಾದ್ ತುಳುನಾಡ ಪೊಂಜನಕ್ಲೇ ಪೇರ್ ಮೈತೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ವೈದಿಕತೆ ಅಡೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಲ ತುಳುವೆರೆ ಕಟ್ಟ್‌ಲ್ ಪೂರ ಅಕ್ಲೆ ಕೈಕ್ ಏರ್‌ಂಡ್. ಅವೆನ್ ನಮ್ಮ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ಗಾದಾ, ಸುದ್ದಾಚಾರೊಗುಂದಾ ನಮನೇ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ನಿ. ದುಂಬು ದೈವದ ಸಾನ ಗುಂಡದುಲುಯಿ ನಾಗನ ಬನ, ಕಟ್ಟೆದುಲಯಿ ತುಳುವೆರೇ ತಂಬಿಲ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿಲಾ ಕೆಲವು ಸಾನೊಡು ಮುಕ್ಕಲ್ದಿಯೇ ತಂಬಿಲ ಕರಿತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನೆಟ್ ೨ ಕಿರಮ ಉಂಡು. ೧. ಪಾನಕ ಪೂಜೆ, ೨. ಅರ್ಸಯ ಪೂಜೆ. ಒಂಜನೆದವು ಕಡಮೆ ಕರ್ಚಿಡಾಂಡ ಒಂತೆ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರ್ ರಡ್ಡ್‌ನೆ ಪೂಜೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಡ್ಡ್‌ನೆದೆಟ್ ದಾಸಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಗ್ ದರ್ಶನ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ಸಯ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಿ. ಉಂದೆನಾ ಅರ್ಸಯ, ಅರ್ಸೇವ, ಹರಿಸೇವೆ ಇಂಚಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಾನಕ ಪೂಜೆನ್ ಇನಿ ವೈದಿಕೆರೆಡ್ದ್ ಎಚ್ಚಾದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ವೈದಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನೊಡು ಒರಿನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಒಂತೆ ಪದೆಂಜಿ ಬೇಳೆನ್ ಪೋತುದು ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ಪೊಡು. ತೊಲಚಿ ಕಟ್ಟೆದೆದುರು ನೆಯ್‌ಪಾಡ್ದ್ ತುಡರ್ ಅರ್ಲಾಪೊಡು. ಚೌಳಿ ನೀರ್‌ಡೇ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿದ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ಪಾನಕ ಮಲ್ಪೊಡು. ವೈದಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನೊಡಾಂಡ ಪದೆಂಗಿ ಬೇಳೆನ್ ಪೊದ್‌ಪಾಂದೆ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ನವರಾತ್ರೆಡಾಂಡಲಾ ಪದೆಂಜಿ ಬೇಳೆ ಪೊತ್ತ್‌ದೇ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ತೊಂತೆರಾ. ಒಂಜಿ ಮಣೆಟ್ ತುಡರ್‌ನ್ ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದೆದುರು ದೀದ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಮಣೆಟ್ ಕೊಡಿರೆಟ್ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಬಲಸುವೆರ್. ತುಡರ್ ದೀನ ಮಣೆತ ಮಿತ್ತ್ ಮುಡಿಪುದ ಡಬ್ಬೆನ್ಲಾ ದೀಪೆರ್. ಕೊಡಿರೆತ ಮಿತ್ತೇ ಡಬ್ಬಿ ದೀವೊಡು. ಆ ಡಬ್ಬಿದ ಎದುರು ಕೊಡಿರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಅವೆಟ್ ನಾಲ್ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿಪಾಡ್ದ್ ದೀಪೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊರಿಲ ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ಪಣವುನು

ಕೊಡಿರೆತ ಪಾಡ್‌ವೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಹಿರಿಯಾರಾ, ಗಡಿಪತ್ತಿನಾರ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾಡ್ನ ಪಣವುನು ಡಬ್ಬೆಗ್ ದಿಂಜಾದ್ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊಂದು ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದ್ ಉಲಯಿಗ್ ಕೊನೊಪೆರ್. ದೈವದ ಚಾವಡಿಗ್ ಮುಡಿಪುದ ಡಬ್ಬಿ ತುಂಬೊಂದು ಕನತ್‌ಂಡ ಪೂರ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಅಡೆಗೇ ಕೊನೊದು ಎತ್ತರದ ಮುಕ್ಕಾಲಿಗೆಡ್ ಮಿನಿ ದೀವೊಡು. ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆಡ್ದ್ ಕನತ್‌ಂಡ ಇಂಚನೆ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆಡ್ ಕೊನೊದು ದೀವೊಡು. ಓಡ್ದ ಇಲ್ಲಾಂಡ ಅಸುದ್ದ ಆಂಡ ಏರ್ಲಾ ಮುಟ್ರೆ ಬಿಲ್ಲಿಂದ್ ಆ ಡಬ್ಬೆನ್ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಡ್ದ್ ಬಲ್ಲ್ ನೇಲ್ಪಾದ್ ಮಾಡ್‌ದ ಅಡ್ಡೊಗು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಇತ್ತೇ ಓಲ್ಲಾ ಕುಬಲ್ ಇಜ್ಜಂದೆ ಸಿಲೆಪುದ ಕೊಂಡಿಗ್ ಅವೆನ್ ಎತ್ತರೊಡು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮುಡಿಪುದ ಡಬ್ಬಿ ದೀದ್, ಪಾನಕ ದೀದ್, ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಬಲಸ್‌ದ್, ತುಡರ್ ದೀನಗ ಒರ ದೂಪ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ ಕೊಡಿರೆಕ್ ಪಾಡ್ನ ಪಣವುದ ಪುದೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಇರಿಯಾರ್ ಡಬ್ಬಿಗ್ ದೊರಿತ್‌ದ್ ಡಬ್ಬಿನ್ ಮುಚ್ಚಿನ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡೊರ ದೂಪ ಪೊತ್ತದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ಕೊನೊಪುನಿ. ಅಂಚನೆ ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆದೆದುರು ಉಂದು ಪೂರ ಉಪ್ಪುನಗ ಗಂಧಲ ಒಂತೆ ತರೆತ್ ಅರೆತ್ ದೀದುಪ್ಪುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕುಂಕುಮ ದೀಪೆರ್. ಉಲಯಿ ಡಬ್ಬಿನ್ ಹಿರಿಯಾರ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋನಗ ಒರಿನಕುಲು ಗೋವಿಂದ ಪಾಡೊಂದು ಪಿರವುಡೆನೆ ಪೋಪೆರ್. ಹಿರಿಯಾರೇ ತುಂಬೊಂದು ಕೊನೊವೊಡು. ಅರೆಗ್ ತೀರ್ಜಿಂಡ, ತುಂಬೆರೆ ತೀರ್ಜಿಂಡ ಕಿರಿಯಕ್ಲೆಗ್ ಬುಡ್ದ್ ಕೊರೊಲಿ. ಆಂಡ ತರೆಕ್ ಡಬ್ಬಿನ್ ದೀನಗ, ಉಲಯಿ ಡಬ್ಬೆನ್ ಜಾನಗ ಕಿರಿಯಾರ್ ತುಂಬೊಂದು ಪೋಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ಹಿರಿಯಾರ್ ಮುಟ್ಟುದೇ ಜಾವೊಡು. ಪಾನಕ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಈತೇ ಪೊರ್ತುಂದು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ನಾಗನ ದೇವೆರೆನ, ದೈವದ ತಂಬಿಲ ೧೨ ಗಂಟೆ ಮದ್ದನದ ದುಂಬೇ ಆದ್ ೧೨ ಗಂಟೆಗಾನಗ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದಾವೊಡು. ನಾಗಗ್ ತಂಬಿಲ, ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದಾದ್ ದೈವೊಗು ತಂಬಿಲ ಕರಿಪುವೆರ್. ಜೂಮಾದಿ ಬಂಟಗ್ ೧೬ ಕೊಡಿಇರೆ ಪಾಡ್ದ್ ತಂಬಿಲ ಬಲಸುವೆರ್. ೧ ಸುತ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ೧೫ ತಂಬಿಲದ ಪನಿವಾರದ ಕೊಡಿರೆ ಪಾಡೊಡು. ಸುತ್ತೆಲ ಕೊಡಿರೆಟೇ ಪಾಡೊಡು. ಉರ್ಪೆಲರಿತ ಸುತ್ತೆನೇ ದೀವೊಡು. ದುಂಬು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಸುತ್ತೆ ದೀವೊಂತೆರ್ಡಾ ಇತ್ತೆ ಗಣಪತಿ ಸುತ್ತೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸುತ್ತೆ ಕೂಡ್ದು ೧೬ ಕೊಡಿರೆ ಪನಿವಾರ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಆಂಡ ಮೈಸಂದಾಯಗ್ ಇತ್ತೆ ಬೊಳಂತೆದ ಸುತ್ತೆ ದೀಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ದೆರ್. ಮೈಸಂದಾಯನ್ ನಂದಿಗೋಣ ನಂದಿ ಮಲ್ತೆಂಡ ಬೊಳಂತೆನೇ ಪಾಡೊಡತ್ತೇ? ನಿಜವಾದ್ ಉರ್ಪೆಲರಿತ ಸುತ್ತೇನೇ ಮೈಸಂದಾಯಗ್ಲಾ ಇತ್ತ್‌ನಿ. ಸುತ್ತೆ ಬೊಕ್ಕ ೪ ಕೊಡಿಇರೆ ಮಣೆಮಂಚದ ಮಿತ್ತ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಒರಿನ ೧೧

ಕೊಡಿರೆ ಮಣೆ ಮಂಚದ ಅಡಿಟ್ ಬಲಸುನಿ. ಮಣೆ ಮಂಚೊಡ್ಲಾ ಮುಗುಳಿ ಬರೊಡು, ತಿರ್ತ್ತ ಬಲಸ್‌ನಗಲ ಮುಗುಳಿ ಬರೊಡು. ಪೊರಿ, ಬಜಿಲ್, ಪಂರ್ದ್ದ, ಬೆಲ್ಲ ಈತ್ ಬಗೆ ಬಲಸ್‌ದ್ ಸುತ್ತೆಡ್ ೫ ಬಚ್ಚಿರೆ, ಒಂಜಿ ಬಜ್ಜೆಯಿ ದೀಂಡ ಒರಿನ ಪೂರಾ ಇರೆಟ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಬಚ್ಚಿರೆ, ನೀಟ ತುಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ತುಂಡು ಪೂಳು ದೀವೊಡು. ರಡ್ರಡ್ಡ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ದೀಂಡ ರಡ್ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು ಪೂಳು ದೀವೊಡು. ೧೫ ಪನಿವಾರೊಗು ೧೫ ಕೆತ್ತಿನ ಬೊಂಡ ದೀಪೆರ್. ಬಣ್ಣಂಗಾಯಿ ದೀಂಡಲಾ ಆಪುಂಡು. ಇಡೀ ಬೊಂಡ ಸುತ್ತಾಲ ಕೆತ್ತ್‌ದ್‌ಲ ದೀಪೆರ್. ಜಾಗೆದ ಅವಕಾಶ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಳ್, ಒಂರ್ಬ ಇಂಚ ಮುಗುಳಿ ಸಂಕೆಡ್ ಕೊಡಿರೆಟ್ ಪನಿವಾರ ಬಲಸೊಡೆ. ರಾಜಂದೈವ ಆಯಿನ, ೧೬ ಕಟ್ಲೆದ ಆರಾಧನೆದ ಜುಮಾದಿಗ್ ೧೬ ಕೊಡಿರೆತ ಪನಿವಾರ. ೧೬ ಕೊಡಿರೆಟ್ ಪನಿವಾರ ಪಾಡ್ದ್ ತಂಬಿಲ ಕರಿತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆಗೆ.

ಪಡ್ಡೆಯಿದ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ನಮ ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ ದಾಸಯೆರೆ ಅರ್ಸಯ ಸೇವೆ ಎಂಚ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿಯೊನ್ಗ. ಅರ್ಸೇವೆ, ಹರಿಸೇವೆ, ಅರ್ಸಯ ಮಲ್ಪುನ ಇಲ್ಲಗ್ ದಾಸಯನಕುಲು ಬಂಡಾರ ಎಚ್ಚಾದ್ ಅಕ್ಲೆ ಪತೊಂದು ಬರ್ಪೆರ್. ಬಂಡಾರೊಡು ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿ, ಬೆತ್ತ ಪೂರ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಕುಲು ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾರೆದ ಬಂಬೆದ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ದೇವೆರೆ ಗುಂಡ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಗುಂಡದ ನೆತ್ತಿಗ್ ಮುಗುಳಿದ ಬದಲ್ ಜುಟ್ಟುದ ತಾರಾಯಿ ದೀಪೆರ್. ಗುಂಡದ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಗ್ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಬಾರೆದ ಪೂಂಬೆ ದೀಪೆರ್. ಕೊಡಿಯಿರೆಟ್ ಸುತ್ತೆನ್ ಗುಂಡದುಲಯಿ ದೀದ್, ಸುತ್ತೆಟ್ ಸೇರತಿ, ಜುಟ್ಟುದ ತಾರಾಯಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅರಿ ತಾರಾಯಿದ ಮಿತ್ತ್ ಅಕುಲು ಕನತಿನ ದೇವೆರೆ ಮೂರ್ತಿ ದೀಪೆರ್. ಗುಂಡದ ಎದುರು ಪಿದಯಿ ಪುಡೆಟ್ ಅಕುಲು ಕನತಿನ ೫ ಕಬರ್ದ ಬೆತ್ತ ಒರಗದ್ (ಗುಂಡೊಗು) ದೀಪೆರ್. ಐನ್ ಮಾತ ದೀದ್ ಒರ ದೂಪ ತೋಜಾದ್ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯೊನು ಅಕ್ಲೇ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾನಕಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎದುರು ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಬಲಸುವೆರ್. ಎಚ್ಚಿನ ದಾಸಯನಕುಲು ಪದೆಂಗಿ ಪೊದ್‌ತುದೇ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಜನ ತೂದು ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, ಪಾನಕ ಅಕುಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಕೊಡಿರೆಟ್ ಒಂತೆ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಬಲಸ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಪಾನಕ ತೋಪುಡು ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದೆದುರು ದೀಪೆರ್. ನಮ ಪಾನಕ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನಗಲ ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆದೆದುರು ಒಂತೆನೆ ದೀಪುನಿ. ತುಡರ್ ದೀದ್ ಮುಡಿಪುದ ಡಬ್ಬಿನ್ ಗುಂಡದ ಎದುರು ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದ ಕೈತಲ್ ಕೊಡಿರೆಟ್ ದೀದ್ ಅವೆಟ್ ನಾಲರಿ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ ಪಾಡ್ದ್‌ಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚ ದೀನೆಕ್ ಪೂರ ದೀಪ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ

ಬೆತ್ತ ಪತೊಂದು ದರ್ಶನೊಗು ಉಂತುವೆರ್. ದಾಸಯೆರೆ ದರ್ಶನ ಸುರಾದ್ ಬೆತ್ತೊಡು ಬೆರಿಕ್ ಹಾಕೊನುವೆರ್. ಅವೆರ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಯಿಜತ್ತ್‌ದ ಅಸಾರ್ಯ ಮನ್ವಯಿನೆತ ಬಗೆಟ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಡ, ಪೆರಿಯಾರ್ಡ, ವಸಾಯೊಗುಂತುನಾರ್‌ಡ ಕೇನ್ವೆರ್. ದರ್ಶನ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾತೆರ್ಲ ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ಪಣವುನು ಡಬ್ಬೆದ ಎದುರು ದೀನ ಕೊಡಿ ಇರೆಕ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯೆರ್ ಅವೆನ್ ಪೂರ ಡಬ್ಬೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೂಪ ತೋಜಾದ್ ಗೋವಿಂದ ಪಂಡೊದು ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆಗಾ, ದೈವದ ಕೋಣೆಗಾ ಕನತ್‌ನಡೆ ಕೊನೊದು ಎತ್ತರೊಡು ದೀಪೆರ್. ಈ ಕಿರಮ ಪಾನಕ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮದಲ್ಕನೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದಾಸಯೆರೆ ಅರ್ಸಯಲ ತುಳಸಿಕಟ್ಟೆದ ಎದುರುಡೇ ನಡಪುನಿ. ಕಚ್ಚೊ ಪಾಡ್ದ್/ ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಪೂತ ಮಾಲೆ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದು ದರ್ಶನೊಡು ಉಂತುವೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಕೆಲವೆರ್ ದರ್ಶನೊಗು ಬತ್ತಿನಕ್ಲ್ ನಿಕ್ಲು ಅಂಚ ಮಲ್ಪೊಡು, ಇಂಚ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಪೋಡಿಪಾದ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕರ್ಚಿದ ಸಾದಿ ತೋಜಾಯಿನೆಡ್ದಾದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಇನಿ ಅಕ್ಲೆನ್ ಅರ್ಸಯೊಗು ಲೆಪ್ಪುಜೆರ್. ನಮ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಗಂಧ ಅರೆತ್‌ದ್ ದೀಂಡ ದಾಸಯೆರ್ ಕುಂಕುಮ ದೀಪೆರ್. ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಪಡ್ಡಾಯಿದ ತುಳುವೆರ್ ಮುಡಿಪು ಎಂಚ ಕಟ್ಟುವೆರ್? ಎಂಚ ಅರ್ಸಯ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿಪಾಯೆ. ನನ ದುಂಬು ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಈ ಕಿರಮೊಲು ಎಂಚ ಉಪ್ಪುಂಡುಂದು ತೆರಿಪಾವೆ.

ಇಡೆಮುಟ್ಟ ರಾಜಂದೈವ ಜುಮಾದಿ, ಮಲರಾಯನ ಮುಕ್ಕಾಲ್ದಿ ಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ ಕುಲ್ಲಮುಗೇರ್ ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನೆತ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್ಡ ಮೂಡಾಯಿದ ಕಟ್ಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ ಪುಗಾರ್ತೆದ, ದೈವೊಲೆಗ್ ಕಟ್ಟುನಾರಾಯಿನ ಯನ್. ಕೆ. ಸಾಲ್ಯಾನ್‌ರ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಮೂಡಾಯಿಡ್ಲಾ ಪಡ್ಡೆಯಿದಲೆಕನೆ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ರೆ ಕುಟುಮದಕುಲು ಸೇರೊಡು. ಪೊಸತಾದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಿಯಾಂಡ ಅಡೆ ನೂಲು ಪಾಲ್ ಸಂಸಾರದಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾನಕ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮೂಲು ಮುಡಿಪುನು ಯಜಮಾನಿಯೇ ಮುಟ್ಟೊಡು ಏನಃ ವಾ ಕಾರಣೊಗ್ಲಾ ಬೇತೆಕ್ಲ್ ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕೊಡಿರೆಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ ನಾಲರಿ, ನಾಲ್ ತೊಲಸಿ ಕೊಡಿಲಾ ಇರೆಕ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಜನ ಕಡಮೆ ಇತ್ತಾನವ್ಲ ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಸುರು ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಾಂಡ ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಡುನ ಕಿರಮ ಉಂಡು. ಇಜ್ಜಿಂಡ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್‌ಂದ್ ಉಡಲ್‌ಡೆನ್ನಿದ್ ಪಣವುನೇ ಪಾಡೊಲಿ. ಉಲಯಿರ್ದ್ ದೇವೆರೆ ಗಂಟ್‌ನ್ ಪಂಡ ಮುಡಿಪುನು ಇಲ್ಲದ ಹಿರಿಯಾರ್, ಯಜಮಾನೆ ತರೆಟ್ ತುಂಬೊಂದು ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆಗ್ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಜಾದ್ ದೀದ್

ದೇವೆರೆಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲ ಮಂಡೆ ದುಡ್ಡು ಪಂಡ ತರೆ ತೊರತಿನ ದುಡ್ಡುನು ಇರೆಕ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್ಡ ಯಜಮಾನಿ ಮುಡಿಪುದ ಪನವು, ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ, ತೊಲಸಿನ್ ಕೈಟ್ ಪತೊಂದು ತೊಲಸಿಗ್ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಉಂಡಿಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದೆದುರೇ ಮುಡಿಪು ದೀವೊಡು ಪಿನಃ ಬೇತೆ ಓಲ್ಲಾ ದೀಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದವ್ಲ ದೀಪುನ ಕಿರವ ಮೂಡಾಯಿ, ಪಡ್ಡೆಯಿದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪುಂಡು. ದೇವೆರೆ ಗಂಟ್/ ಮುಡಿಪು ಉಪ್ಪುನಗನೆ ತೊಲಸಿಗ್ ನೀರ್ ಮೈಪೊಡು. ಎಂಕಟರಮಣ/ವಿಷ್ಣುನ ಪರವಾದ್ ತೊಲಸಿಗ್ ನೀರ್ ಮೈಪುನಿ. "ಯಾನ್ ದಿನೋಲ ಇಂಚನೇ ತೊಲಸಿಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲೆ. ದೇವೆರೇ"ಂದ್ ಮುಡಿಪು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನಿ. ತುಳುವೆರ್ ತೊಲಸಿನ್ ದೇವೆರೆ ಒರುಂದು ನಂಬುದೆರ್. ಮುಡಿಪುನ್ಲಾ ದೇವೆರೆಂದೇ ಎನ್ನಿದ್ ಉಲಯಿ ಕೊನೊಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಏರೆ ಕೈ ಮುಟ್ಟಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮುಡಿಪುನು ಕುಬಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕುಬಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಬೆರಣೆರ್ ಬರೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ಸುರುಕೊರ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಪಾನಕ ಪೂಜೆಗಾದ್ ಅಕುಲು ಬತ್ತೆರ್ಡ ಯಾವು. ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಸಲ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಒತ್ತೊನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿಗೇ ವರ್ಸ ವರ್ಸಲ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೆರೆ ಆಪುಂಡು. ಕುಬಲ್‌ಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡಲ ನಿಚ್ಚಲ ತೊಲಸಿಗ್ ನೀರ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಮೈತೊಂದೇ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ತೊಲಸಿ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಶೈವಾರಾಧಕೆರಾಯಿನ ತುಳುವೆರ್ ಬಿಲ್ಪಪತ್ರೆಡ್ ಶಿವನ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಡ ವೈಷ್ಣವಾರಾಧನೆ ಬನ್ನಗ ವಿಷ್ಣುನ ಒರುವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೈವಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂತಿನ ತುಳುವೆರ್ ತನ್ನ ಬಿನ್ನೆರ್ ಒಂಜಾತ್ ಪಣವುಂದು ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದುವೇ ಮುಡಿಪು ಆದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ನಮ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ಕೆಲವೆರ್ ದೈವದ ಮಣೆಮಂಚವುಡು, ಕೆಲವೆರ್ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆಡ್ ಎತ್ತರೊದ ಪೀಟೊಡು, ಕುಬಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಏರ್ಲಾ ಮುಡಿಪುನು ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಎತ್ತರೊಡು ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್. ಏರಾಂಡಲ ಮುಟ್ಯೆರ್ಡ ಮಂಡೆ ತೊರತ್‌ದ್ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆಂದ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆನ್ ಅಪಗಪಗನೆ ಪಾಡಂದೆ ತಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆನ್ ದೆತ್ತ್ ದೀದ್ ಬರ್ಪಿ ವರ್ಸ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಕುಟುಮದ ಯಜಮಾನಿಗ್ ಮುಡಿಪು ದೀಯೆರೆ, ದೆಪ್ಪೆರೆ, ಕಟ್ಟೆರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯದಾಯಗ್ ಆಯನ ತರೆಕ್ ದೀಯೆರೆ, ತರೆಡ್ದ್ ಜಾಯೆರೆ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿ ಸ್ಥಾನದಾರೇ ಆವೊಡು.

ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆದೆದುರು ಮುಡಿಪು ದೀನಗ ಮೂಲುಲಾ ಗಂಧ ತರೆತ್ ದೀಯೆರೆ ಉಂಡು. ಗಂಧ ಪುರ್ಸಾದ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಯಜಮಾನಿ ತರೆಟ್ ಮುಡಿಪು ದೀವೊಂದು ವರ್ಸಲ ಇಂಚನೆ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಕೊನೊದು ದೀಪೆರ್. ಅರೆನ ಪಿರವುಡು ಪೋಪುನಕುಲು ಗೋವಿಂದ ಪಾಡೊಂದು ಉಲಯಿ ಪೋಪೆರ್. ಮಲ್ಲ ಕುಟುಮ ಆಂಡ ಮಾತ್ರ ಮೂಲು ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಜ್ಜಂಡ ಇಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ ಬೆಲ್ಲದ ಪಾನಕ ಬೋಡೇ ಬೋಡು. ದುಂಬು ದೂರ ದೂರೊಡ್ದು ಜನ ನಡತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ನಡತ್‌ದ್ ನಿತ್ರಾಣ ಆಪುನೆಕ್ ಬೆಲ್ಲ ನೀರ್ ತಿನರೆ ಕೊರೊಂತೆರ್. ನೂಲು ಪಾಡ್ನಾರಾಂಡ ಪಾನಕೊನು ಒಂತೆ ತೊಲಸಿಗ್ ತಲಿಪುನಲ ಉಂಡು. ತೊಲಸಿಗ್ ಪಾನಕ ತಲಿತಿಬೊಕ್ಕ ಗಂಟ್/ಮುಡಿಪುನು ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಕೊನೊವೊಂತೆರ್. ದುಂಬುದಕ್ಲು ತಾರಾಯಿದ ತೆಪ್ಪುಡು ದೂಪ ಪತ್ತೊಂತೆರ್ಡ ದುಂಬುಗು ದೂಪದ ಬಟ್ಟಲ್‌ಡ್ ದೂಪ ಪತ್ಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಊದುಡು ಸುದಾರಿಪುವೆರ್. ದೇವೆರೆ ಗಂಟ್ ತೊಲಸಿಕಟ್ಟೆದೌಲು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ದೂಪ ಪತ್ತುವೆರ್. ದುಂಬು ದೇವೆರೆಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಮೂರ್ತ ತೂವೊಂತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ 3–3 ಗಂಟೆಗೊಂಜೆತಲೆಕ ದಿನೊಟು ನಾಲ್ ಮೂರ್ತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ 3ರ್ಡ್ 6 ಮುಟ್ಟ ಬೆರ್ಮ ಮುಹೂರ್ತ, 6ರ್ದ್ 9 ಮುಟ್ಟ ರಕ್ಕಸೆ ಮೂರ್ತ, 9ರ್ದು 12 ಮುಟ್ಟ ಗಂಧರ್ವ ಮೂರ್ತ, 12ರ್ದ್ 3 ಮುಟ್ಟ (ಬಯ್ಯ 3 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ) ಮನೋಹರ ಮುಹೂರ್ತ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅವೆಟ್ ಬೆರ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಮನೋಹರ ಮುಹೂರ್ತ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಕಾಂಡೆ ಆಂಡ 11.30ದ ಉಲಯಿ, ಬಯ್ಯಗಾಂಡ 4ರ್ಡ್ 6 ಗಂಟೆದ ಉಲಯಿ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೊಡುಗೆ. ಇತ್ತೆ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ನಗ ಪೊರ್ತಾಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಕುಟುಂಬದಕುಲು ದೂರ ದೂರ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಕೂಡ್ನಗ ಪೊರ್ತಾಪುಂಡು. ಕುಟುಮ ಮಲ್ಲಾಯಿಲೆಕ ದೇವೆರೆ ಮುಡಿಪುಲಾ ಮಲ್ಲೆ ಆಪುಂಡು. ಸೂರ್ಯದೇವೆರ್ ಏರುನ ಪೊರ್ತುಡು ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಕುಟುಮ ಏಳಿಗೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗಾನಗ ದೇವೆರ್ ಗುಂಡದ ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುನಗ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆಗೆ. ಈ ಕೆರಮ ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಪಂಡ ಬೆದ್ರದಂಚಿ ಉಂಡು. ದುಂಬು ಸೋಣ ತಿಂಗೊಳ್ಡೇ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಆ ಕಿರಮ ದೂರ ಅತ್‌ಂಡ್. ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸನಿವಾರ ದಿನೊನೇ ದುಂಬು ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೊಂತೆರ್ಡ ಈ ಆಚರಣೆಲಾ ಮಾಯಕಾತ್‌ಂಡ್. ಶನಿವಾರ ವ್ರತ ಕುಲ್ಲುನನಕುಲು, ನೀರ್ ಕುಲ್ಲುನಕ್ಲು (ಬಜೀ ನೀರ್ ಪರ್ದ್) ಇತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ನಾಲಿಲ್ಲ್ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಅರಿ ಕನತ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿಮರೆದ ಚಟನಿ

ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸನಿವಾರ ಪಾಸ ಕುಲ್ಲೊಂತೆರ್‌ಗೆ. ತಿಮರೆಡ್ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಗುಣತ ಮರ್ದ್‌ದ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಆಚರಣೆಯಾದ್ ನಡತೊಂತ್‌ಂಡ್, ದುಂಬುದಕ್ಲು ವಾಸ್ತು ತೂವಂದೆ ತಲ ಕಟ್ಟ ಪಾಡೊಂತೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಡಕಾಯಿ, ಮೂಡಾಯಿ ಬಾಕಿಲ್ ಬೋಡು, ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಬಾಕಿ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ, ಪಡ್ಡೆಯಿ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಲು ಉಲಯಿ ಬರ್ಪಂದ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೀವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಬಲವಾಯಿನ ಗಾಳಿ ಬೀಜುನ್ಲಾ ಪಡ್ಡೆಯಿ, ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ದ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ವಾಸ್ತು ತೆರಿಜಿಂಡಲಾ ಅಕುಲು ಕಟ್ಟಾನವು ವಾಸ್ತುಪ್ರಕಾರನೇ ಇತ್ತಂಡ್.

ಅರ್ಸಯದ ಕಿರಮ ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ದ್ ಮೂಡಯಿಡ್ ಒಂತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡುಂಡು. ಬಂಬೆದ ಗುಂಡ ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮ ಒಂಜೇಲೆಕ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆಟ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ದರ್ಶನ, ದೇವೆರೆಡ ಕೇನುನ ಕಿರಮ, ಬಲಸುನ ಕಿರಮೊಡು ಒಂತೆ ಎತ್ತೇಸ ಉಂಡು. ಮಮ್ಮಾಯಿ, ಭದ್ರಕಾಳಿ, ಉಚ್ಚಂಗಿ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಗ್ತಿಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಜನ ದರ್ಸನೊಗುಂತುವೆರ್. ಆಂಡ ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ ಒರಿಯನ ದರ್ಶನ ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮೂಡಾಯಿಡ್ಲಾ ಎಚ್ಚಾದ್ ಒರಿಯಗೇ ದರ್ಶನ ಇಪ್ಪುನಿ. ಎಂಕಟರಮಣ ದೇವೆರೆಗ್ ಮೂಜಿ ಸೇರರಿತ ನುಪ್ಪುದ ರಾಸಿ ಬಲಸುವೆರ್. ಆ ರಾಸಿಗ್ ಪುಂಡಿ, ಕುಡುತ ಕಜಿಪು ಬಲಸುವೆರ್. ಎಚ್ಚಾದ್ ಕುಟುಮೊದ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಬಯ್ಯಗ್ ನೇಮ ಕೋಲ ಇತ್ತ್‌ನೌಲು ಮದ್ದೆನ ಅರ್ಸಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ರಾಶಿ ಬಲಸ್‌ನಗ ಕುಟುಮದಕ್ಲೆಗಾ ನುಪ್ಪುದೊಟ್ಟುಗು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪೊಡು ಬಲಸುವೆರ್. ಎಂಕಟರಮಣನ ಅರ್ಸಯ ಮದ್ದೆನ ಆಂಡ ಮಲ್ಲ ಒಣಸಾಪುನಿ ಬಯ್ಯಗ್. ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ದೇವೆರೆ ದರ್ಶನ, ರಾತ್ರೆಡ್ ಬೂತೊಲೆಗ್ ನೇಮ ಕೋಲ. ಎಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆ ಅರ್ಸಯ ಮುಗಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಮ್ಮಾಯಿನ ದರ್ಶನ ಸುರಾಪುಂಡು. ಮಮ್ಮಾಯಿಗ್ ಬಲಸ್‌ನಗ ಕುರಿ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಸುಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಒರೋರ ಕುರಿತ ಒಣಸ್ ಆನಗ ಬಯ್ಯೊಂಡ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಮದ್ದೆನದ ಒಣಸ್‌ಗ್ ಕುರಿತ ಕಜಿಪು ಇಪ್ಪುಂಡು. ಅನುಕೂಲದಕ್ಲು ಕೋರಿ ಕೊಯ್ದ್ ಅಕ್ಲೆ ಸಭೆಕ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಪುತ್ತೂರು ಸವಣೂರುದಂಚಿ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ ಅಂದ್ರಾಂತಿ ದೈವದ ಧರ್ಮದ ಧರ್ಮನೇಮ ಆನಗ ದೈವೊಗು ಪಂಜಿ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಂಜಿದ ಕಜಿಪುದ ಒಣಸ್ ಇರ್ಲ್ ಸಭೆಕ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಆಂಡ ದಾಸಯನಕುಲು ಮಂಟಪ ಪೂರ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಅಟಿಲ್‌ಲ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದರ್ಶನೊಗುಂತುನಕ್ಲೆನೆಟ್ ಕೆಲವೆರ್ ಅಮಲ್ ದೆತೊಂದು ದರ್ಶನೊಡು ಅಬತಾರ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಮೂಡಾಯಿ ಬೆದ್ರದಂಚಿ ಅರ್ಸಯ ಆದ್ ಕುರಿ ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮ ನಡತೊಂದುಂಡು.

ಶೈವಾರಾಧಕೆರೆರಾಯಿನ ಜೋಗಿಲೆಗ್ ಎಂಕಟರಮಣಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಶಿವಭಕ್ತೆರಾಯಿನ ಜೋಗಿಲು ಇನಿ ವಿಷ್ಣುನ ಒರುವಾಯಿನ ಎಂಕಟರಮನಗ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಪೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ದೀಪುನಿ, ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟುನಿ, ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನಿ ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಂಜೇ ಅರ್ಥದ ಸಬ್ದೊಲಾದಿತ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆನ್ ತೂವೊಂಡೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆನ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮುಟ್ಪೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದೈವದ ಆರಾಧನೆನೇ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲಾನುಬಾಗೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ದೇವೆರೆ ಆರಾಧನೆ ಬನ್ನಗ ದೇವೆರೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮನ ಬಗಾದ್ ನಂಬೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ಕ್ ಕಷ್ಟ ಬನ್ನಗ ಅವೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ಪುಲೆ ದೇವೆರೆಂದ್ ನಂಬುದು ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ಚಿಲ್ಲರೆ ಪಣವುನು ದೀಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಕುಟುಮದ ಮಾತೆರೆಗ್ ಆತ್ ದೂರ ಪೋದು ಪರಕ್ಕೆ ಬೂಟೆರೆ ಅನುಕೂಲ ಇಜ್ಜಂದಿನೆರ್ದಾವರ ಮಾತೆರ್ ತರೆ ತೊರತ್‌ದ್ ದೀನ ಪಣವುದ ಗಂಟ್‌ಗ್ ಕುಟುಮದ ಒರಿ ಕೊನೊದು ತಿರುಪತಿಗ್ ಎತ್ತಾದ್ ಅಲ್ತ್ ಪುರ್ಸಾದ ಕನತ್‌ದ್ ಕುಟುಮದಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮುಡಿಪುಕಟ್ರೆ ಬಂಙ ಆಪುಂಡ ಉಂತಾಯೆರ್ಲಾ ಆಪುಂಡು. ಮುಡಿಪು ಬರ್ತಿಯಾದ್ ಮೂಲು ಒತ್ತರೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಂಡಿನ್ ತಿರುಪತಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ "ಇನಿಕ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕುಟುಮದ ತರವಾಡ್‌ದ ಪಾರಂಪರ್ಯದ ಮುಡಿಪುನು ಎಂಕ್ಲು ಉಂತಾವ, ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲಾ ದೋಸ ಬರ್ರೆ ಬಲ್ಲಿ"ಂದ್ ದೇವೆರೆಡ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನೆನ್ ಉಂತಾಂಡ ವಾ ದೋಸಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ. ತಿರ್ಪತಿಗ್ ಮುಡಿಪು ಕೊನೊಯೆರೆ ಆವಂದಿನಕುಲು ಪಂಜುರ್ಲಿಗ್ ಗುರ್ಜಿನೇಮ ಕೊರ್ದು ಆ ಪರಕೆನ್ ಸಂದಾವುನಲಾ ಉಂಡು. ಅನುಕೂಲ ಇತ್ತ್‌ನಕುಲು ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಪೊಲಿ. ಅನೂಕುಲ ಇಜ್ಜಂದಿನಕುಲು ತಿರುಪತಿಗ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಮುಡಿಪು ಕೊನೊದು ಪಾಡ್ದ್ ಇಂಚ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರ್ದ್ ಅನು ದೆತೊಂದು ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನೆನ್ ಉಂತಾವೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ ಮೂಲ ಆರಾಧನೆ ಅತ್ತಾಂದಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತ್‌ನ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟುನ ಕಿರಮ ನಮ್ಮ ಆರಾಧನೆದ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದ್ ಇನಿಲಾ ಒರಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

* * *

ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ

ಜಿತಿನ್ ಹರಿಪಾದ

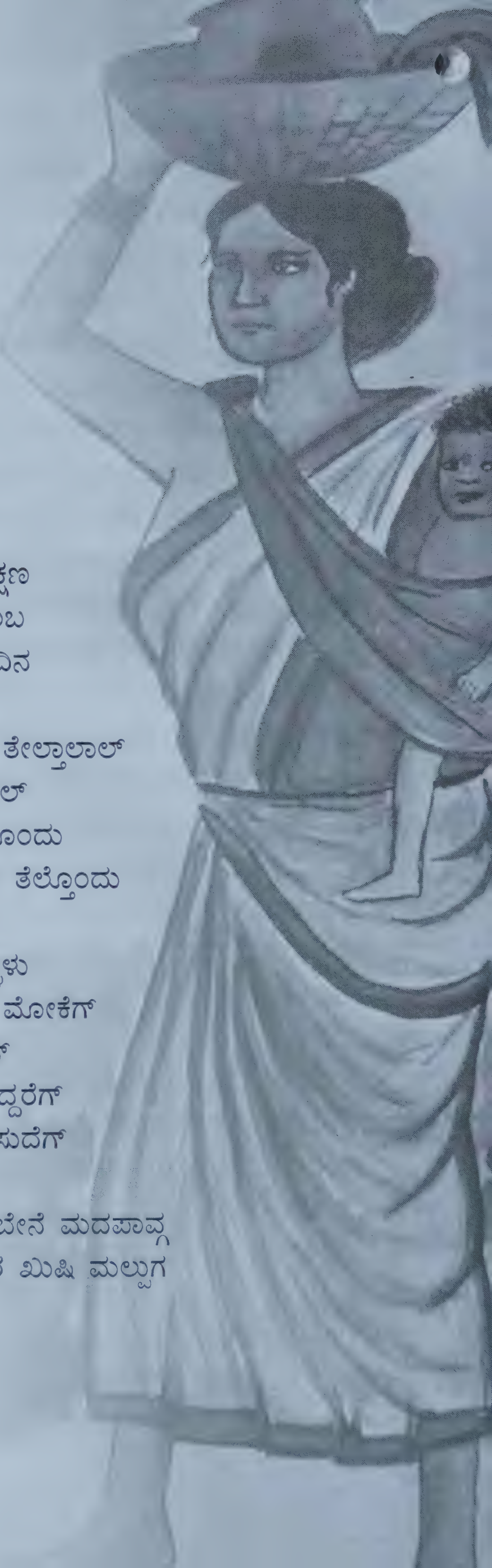

ಕಾತಿನ ಕನ ನನಸಾಯಿ ದಿನ
ತೋಜಂದಿ ದಿಟ್ಟಿ ತೋಜಾಯಿ ಕ್ಷಣ
ಪರಪಿ ನೆತ್ತೆರ್ಗ್ ಗರ್ಭಡ್ ಓರಂಬ
ತಿಂಗೊಳ್ಡ್ ಜೀವ ಕೋರ್ನ್ಯ ಸುದಿನ
ನಮ ಪುಟ್ಟಿನ ಆ ದಿನ
ಬುಲ್ಪುನ ನಮ ಕಸುಬು ಬುಲ್ತ್ ತೇಲ್ತಾಲಾಲ್
ನೆತ್ತರ ನಡುವೆ ನಮನ್ ಪೆದ್ದಿನಾಲ್
ಮಿರೆ ಪೇರ ಪ್ರೀತಿ ಬಂಜಿಗೇರಿತೊಂದು
ನಮನ್ ಸಾಂಕಿಯೊಳು ಸೋತು ತೆಲ್ತೊಂದು
ಮದಪಾರವಂದಿ ಮೋಕೆ ಆಲ್ನ
ಗೆಂದಿನಲ್ಪ ಸೋತಿನಲ್ಪ ಆಲುಳ್ಳೊಳು
ಬೆರಿಸಾಯಾದ್ ಪುಗೆಲಾಯಲ್ ಮೋಕೆಗ್
ಮಾನಯಲ್ ನಮನ್ ಜೋಕೆಡ್
ನೆಪೋರ್ಲೊಂತೆ ತಪ್ಪಾಯಿನ ತಿದ್ದರೆಗ್
ಜೀವ ಇಪ್ಪುನೆಟ್ಟ ಅಲೆನ ಪ್ರೀತಿ ಸುದೆಗ್
ಏರೆದ್ಲಾ ಆವಂದ್ ಸರಿಸಾಟಿ
ಕರಿನ ದಿನತ ಉಡಲ ದುಲ್ಯೆದ ಬೇನೆ ಮದಪಾವ್ಗ
ಎದುರುಪ್ಪುನ ದಿನಟ್ ಅಲೆನೊರ ಖುಷಿ ಮಲ್ಪುಗ

ವಿಧಿ ನಿಯಮ

ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ

ಪ್ರತಿ ಒರಿಯನ್ ಜೀವನೊಡ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಪನ್ಪಿನ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕಾಲಘಟ್ಟ. ಆ ಘಟ್ಟೊಗು ಮುದೆಲ್‌ಡೆ ಕಟ್ಟಪಾಡೊಂದು ಒಂತೆ ಒಂತೆ ನೀರ್ ಚೆಲ್ಲೊಂದು ಬತ್ತಿನಾಯೆ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಸಾಲ ಮಲ್ಪಂದೆ ಸಮಾಜೊಡು ಸಮಾಜೊಡು ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಬದುಕುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಐಕಾದೆ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ 'ಪಜೆ ಇತ್ತಿನಾತೆ ಕಾರ್ ನೀಡ್‌ಲಾ ಮಗಾ' ಪಂಡ್‌ದ್.

ಕರಿನ ತಿಂಗೊಳುಡ್ಡಿಂಚಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ಒಂಜೇ ರಾಗ ಮೀನ್ ತಿನರೆ ಆಸೆ ಪಂಡ್‌ದ್. 'ಜಗತ್ತೇ ಮಹಾಮಾರಿ ರೋಗೊಡು ನರಳೊಂದುಂಡು. ಅವು ಮೀನ್‌ಡಲಾ ಉಂಡುಯ, ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ಕರಿಯಡ್, ಮೀನುಲು ತನುಮೈದಿನ ಪೇರ್‌ಪರ್ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಪ.' "ಕಟ್‌ದಿನ ನೀರ್ ಚೆಲ್ಲಂದೆ ದಿನ ಬಲ್ತ್‌ಂಡ್". ಪಂಚೆಮಿದ ಮನದಾನಿ ಐತಾರ. ಮೀನ್‌ದ ಚೀಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎನ್ನಕೈಕ್. TVಡ್ ಪನ್ಪೆರ್ ಮೀನ್ ಮಾಸ ತಿನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ತೊಂದ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಲೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು ಇಲ್ಲದ ಸಾಮಾನುಲೆನ್ ಗೆತೊನರೆ ಪೋಲೀಸ್‌ದಕುಲು ತೊಂದರೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಚೀಲ ಪಸೊಂದು ಪಿದಡೆಯೆ. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳುವ ಬರ್ಸ ತೂಪಿನಿದಾದ ಪೇಟೆ ಪೂರಾ ಖಾಲಿ ಖಾಲಿ! ಅಲ್ಪನೆ ಮುಟ್ಟೊಡು ಮಗೆ ಕಟ್ಟುನ ಪೊಸ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯೆ. ಶೆಡ್ಡ್‌ಡ್ ಪೂರಾ ಕೈಕಂಜಿಲು ಅಂಬಿ ಪಾಡ್ದ್. ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಚೀಲೊಗು ಅಂಬಿ ಜಿಂಜಾದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆ. ಅಂಬಿನ್ ಬಾಲ್ದಿಡ್ ಕಲತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ತಾರೆದ ಮುದೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡಿಯೆ. ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ಮೋನೆ ತೂಮೊಡು ಬಾರ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಪೊದ್ದೊಳು ಆವು.

ಎದುರೆದುರು ಕುಲ್ಲುದು ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕುಡುತ ಗಸಿಟ್ ಎಂಕ್ ಕುಸಿತ ಒಣಸ್ ಆಂಡ್. ಘಂಟೆ 3, ಎನ್ನ ಮಂಡೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬೆಲ್ಲ ತೂಕರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಹಾಸಿಗೆಗ್ ಮೈಕೊರಿಯೆ. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಕನ. 'ಲಕ್ಕ್‌ಲೆಯೇ ಕಾಫಿ' – ಅಲ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರೆಯ. ಈತ್ ಬೇಗ ಪುಲ್ಯ ಆಂಡ? ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆ ರಾತ್ರೆನೇ ಪಂಡ್‌ದ್.

ಮಂಚದ ಬದಿಟ್ ಜೈದಿನ ಎನನ್ ಒರೆಸೊಂದೆ ಪೋಯೊಲ್ ಎನ್ನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ. 'ಅಯ್ಯೋ ಬೆಚ್ಚನೀರ್ ಕಾರ್‌ಗ್' 'ನೀರತ್ತ್‌ಯೆ ಕಾಫಿ ಚೆಲ್ಲ್‌ಂಡ್' ಪಂಡ್ದ್ ಖಾಲಿ ಲೋಟೆ ಪಸೊಂದು ಬಲಿತೊಲು ಅಡಿಪಿಲ್ಲಗ್. ಯಾನ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ಗ್ ಪೋದು ಟ್ಯಾಪ್‌ದ ನೀರ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬುಡೊಂಡೆ. ಆತ್ ಪಕ್ಕಲಾ ಅಲೆನ ಕಾಫಿಗ್ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಮಂಚದ ದಡೆಟ್ ದೀದ್ ಪೋತೊಲ್ ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ. ಕೋಣೆಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ "ಅಂದಯಾ ಈತ್ ಕಿನ್ಯ ಮಂಚದ ದಡೆಟ್ ಕಾಫಿ ದೀತನಾ ಲೈಟ್ ಪಾಡರೆ ಆಪುಜಾ" ಪಂಡೆ. 'ಈರ್ ಕಟ್‌ದಿನ ನೀರ್ ಚೆಲ್ಲೊಂಡತ್ತೇ' "ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಯಾ!" "ಕರೆಂಟ್ ಖರ್ಚಾಪುಂಡತ್ತೇ." ಕರ್ಣನ ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರ ಪಿರ ಆಯಗೇ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಎನ್ನ ಹಿತವಚನ ಎನ್ನ ಮೋನೆಗೇ ದರ್ತ್‌ಂಡ್.

ಘಂಟೆ 6, ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬುಡಾರದ ಮೂಜಿ ಮಹಿಳಾ ಮಣಿಕುಲೆನ ಒಟ್ಟುಡು ಒರಿ ಮೌನಿ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರೆ. ಎನ್ನಲೆನ ಕೈಟ್ ಪೇಪರ್, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕನ್ನಡಕ. ಬಾಯಿಗ್ ಪೂರಕುಲ್ಲಾ ಮಾಸ್ಕ ಕಟೊಂದೆರ್. 'ಮಾಸ್ಕ ಧರಿಸದವರಿಗೆ 10ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೋರ್ಡ್ ಪಾಡ್ದೆ. ಎನ್ನ ಬೋರ್ಡುಗು ಭಾರೀ ಗೌರವ ಸಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು, ಇದಮುಟ್ಟ ಬೋನಿ ಆತ್‌ಜಿ. ಜೆಪ್ಪೊಡ್ದುಂಬು ಮಗನ ಇಲ್ಲದ ಮೇಸ್ತ್ರೀನ ಫೋನ್ ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಕಂಡಿ, ದಾರಂದ ದೀವೆರೆ 40 ಕೀಲ್ ಬೋಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚಾದ್ ರೀಪು, ಗರಗಸ, ಕತ್ತಿ ಪಸೊಂದು ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ಕತ್ತಿನ್ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರಡ ಕೊರ್ದು ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ಡ್ ಬಸಳೆದ ದೊಂಪದ 3ರೀಪು ಕನಲಾ ಪಂಡೆ. ಆಯೆ ಕನರೆ ಪೋಯೆ.

ಜಾಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ಲಲನೆಯೆರೆಡ್ ಮಲ್ಲಲೆಡ ಕೇಂಡೆ. 'ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಬೆಚ್ಚ ಕಾಫಿ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪಾಡುವೊಲು – ಈರ್'. 'ಯಾನ್ ಇದಮುಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ಜಿ. ನನ ತೂಪೊಡು' ಪಂಡೊಲು. ದೇವೆರ್ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲೆ (ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನೊಂಡೆ) ಉತ್ತರ ಕುಮಾರನ ಬುಡೆದಿಡ ಕೇಂಡೆ, (ಆಯೆ ಪಿರಾವ್ ಪೋತೆ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಗ್). ಯಾನಾ! ಯಾನಾ! ಲಕ್ಕುನಲೆನ್ 'ಕುಲ್ಲುದೇ ಪನ್ಲಾ' ಪಂಡೆ, ಕನ್ನಡೊಡು (ಅಕುಲು ಬಾಗಲಕೋಟೆದಕುಲು) 'ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಡೆಯುವ ಈ ಗುಂಡು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ'.

ಅಕಟಕಟಾ! ಎಂಚಿನ ಗತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮಹಾರಾಯೆರೇ? ಈ ಗುಂಡು ಕಲ್ಲ್ ಅಲೆನ ಬದಿಟೆ ಉಂಡು. ಕಾರ್ಕಳದ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್, ಐತ ಕಂಜಿದ ಪುಡಿ ಬೊಳ್ಳಿದಲೆಕ್ಕ ಮೆಂಚುಂಡು. ಐತ ಬದಿಟ್ ಮಾಮಿ ಸೊರ್ಗೊಗು

ಮೋನಗ ಮಗಲೆಗ್ ಬುಡ್ತಿನ ಬೀಸ್‌ಕಲ್ಲ್ ಉಂಡು, ಬೊಕ್ಕ ಬಾರ್‌ಮೆಪ್ಪುನ ಕಲ್ಲ್, ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ದೀಮೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಂಡೆ ಉಂದು ಪೂರಾ ಪೊರ್ಲುಗು ಇಲ್ಲದ ಎದುರುಡು ಲ್ಯಾಕ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ದೀತೆ. ಉತ್ತರ ಕುಮಾರನ ಬುಡೆದಿನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಏತ್ ದಿನೊಡ್ದಿಂಚಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ದಾನಿಯ ಈ ಆಲೋಚನೆ – ಆಯನ್ ಒರ ಈ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ರುಬ್ಬೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್. ಇನಿ ಉಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆತೆ. ಮೂಜಿನೇ ಲಲನಾ ಮಣಿ (ಅಲೆನ ಮೆಗ್ದಿ ಮದಿಮೆ ಆತ್‌ಜಿ). ಅಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಇತ್ತೆ ಅಂಕಲ್ ಎನಡ ಕೇನುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ತೂಯೆ. ಅಲ್ಲೆ ಇತ್ತಿನ ಮಂಡೆದ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ಚೊಪ್ಪು, ಚಿಪ್ಪಿ ಪಾಡ್ದ್ ಉಮಿಲ್ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ತೂಕೂರ್ತೆ. ಅವು ಧಗ ಧಗ ಅರ್ಲೊಂದುಂಡು. ಐಟ್ ಇಂಜಿ ಚಿಟಿ ಚಿಟೀಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಿಡಿ ರಟ್ಟೊಂದುಂಡು. ಮೊಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್‌ಲಾ ಅಂಚೆನೇ ಕಿಡಿ ರಟ್ಟರೆ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪನ್ಪುಂಡು – ಈ ಕೇನಡ, ಕೇಂಡ ಆಲ್ 'ಎನ್ನ ಕಂಡನನ್ ಇಂಚೆನೆ ಅರ್ಲುನ ತೂಕು ಪಾಡುವೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೊಲು ಪಂಡ್‌ದ್ (ಕೆಲವೆರ್ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡೊಗು ಪಾಡ್ದೆರ್ ಪಾಡ್ದೆರ್.) ಅಂಚಾದ್ ಅಕಲೆ ಮೂವೆರೆನ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಲೈಟ್ ಪಾಡಿಯೆ. ಎನ್ನ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿನ ಕಣ್ಣ್ ಪೇಪರ್ಡಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕೆಬಿ ಮಾತ್ರ ಉಲಾಯಿಡೇ ಉಂಡು. ಸಪ್ತಪದಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ 49 ವರ್ಷ ಕರೀಂಡ್.

ಕನ್ನಡೊಡು ಕೇಂಡೆ 'ಸಂಸಾರ ನೌಕೆ ಅಂದರೆ ಏನು?' ಮೂವೆರ್ಲಾ ಕೋಲೆ ಬಸವಲೆಕ್ಕ ತರೆ ಆಡಾಯೆರ್. ಯಾನೊರಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆಡ್ ಸಮುದ್ರನೇ ಇಜ್ಜಿ ನನ ನೌಕೆ ಎಂಚ ಬರ್ಪಿನಿ?

"ಜೋಡೆತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಅಂದರೆ"? ಮೂವೆರ್ನಲಾ ಒಂಜೇ ಉತ್ತರ. ಅದು ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ "ಆ ಗಾಡಿ ಎಂಚ ಪೋಪಿನಿ". ಅದು ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ "ಒಂಜಿ ಚಕ್ರ ಅಡ್ಡ ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ"; ಗಾಡಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಹುಷ ಊರ್ದ ಜಾತ್ರೆಗ್ ಪೋನಗ ಗಾಡಿ ಬೂರ್ದಿಪ್ಪೊಡು. ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಗಾಡಿದ ರಡ್ಡ್ ಚಕ್ರ ಸರಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿ ಎಂಚ ಪೋಪುಂಡು ಅಂಚೆನೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ. ಅಯ್ಟ್ ಸೊನ್ನೆ ಗೆತ್ತ್‌ಂಡ ನಮು ಸಸಾರ ಆಪ.

ಪುರಾಣ ಕಾಲೊಡು ದುಷ್ಟೆರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗ್ ಶಿಷ್ಟೆರೆ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊರ್ತಿನಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ "ಆದಿಮಾಯೆ". ಇನಿತ ದಿನೊಟು ತಾಳಿ ಕಟೊಂದು ಕಂಡನನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಆಯೆ ಏತೇ ಕಷ್ಟ ಕೊರ್ಡಂಲಾ ಅಕುಲು ಸೈಸೊಂದು ಉಡಲ್ಡೇ ಕರಗೊಂದು ಉಪ್ಪುವೆರ್.

ಬದ್‌ಕ್ ಪನ್ಪಿನ ಜಟಕಾ ಬಂಡಿ ಐತ ಸಾರಥಿ ಪೊಣ್ಣು ಆಂಡಲಾ ಆಲ್ ವಿಧಿತ ಕೈಗೊಂಬೆ ಪನ್ಪಿನ ಪರಮ ಸತ್ಯ. "ಪೊಣ್ಣು ಸಂಸಾರದ ಕಣ್ಣ್", ಅಲೆಡ್ದಾತ್ರನೇ ಇಹ, ಪರ, ಸಕಲ ಸಂಪದ ಪನ್ಪುಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರ ("ಯತ್ರ ನಾರ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೇರವಂತೆ ತತ್ರ ದೇವತಾ")

ಯಜ್ಞ, ಯಾಗ ಮಲ್ಪುನಗ ಕೈಪಸಿನ ಬುಡೆದಿ ಜತೆಟ್ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಆ ಯಾಗದ ಪೂರ್ಣ ಫಲ ಸಿಕ್ಕುಜಿ. ಒರಿ ನರಮಾನಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೆಡ ಆಯೆ ಮಲ್ಲ ಜನ ಆಪೆ. ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣು ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತೊಲ್ಡ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಕಲೆನತ್ತಾವಂದೆ ಸಮಾಜೊನುಲಾ ಎತ್ತರೊಗು ಕೊನೊಪ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಮಹಿಳೆಗ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಹಿಳೆಯೆರೆನ್ ವಸುಧೆಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಳೆ ಪನ್ನಗ ಭೂಮಿ, ಮಹಾ ಇಳೆನೇ ಮಹಿಳೆ. ಸತ್ಯವಂತೆರ್, ಗುಣವಂತೆರ್ ಆಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮರೆಗ್ ಸರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮಾಸ್ತ್ರ ಬೇತೆ ಉಪ್ಪರೆಗೇ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚೆನೇ ಎಡ್ಡೆ ಮನೆತನೊಗು ಸರಿಯಾಯಿನ ಶಾಲೆನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಇತ್ತೆ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ಬೆಚ್ಚ ಕಾಫಿ ಪರಮೋಸೊಡು ಎನ್ನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಪಾಂಡಲಾ ಅವು "ವಿಧಿ ನಿಯಮ" ಅತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ದಾಲ ಅತ್ತ್. ಶಯನೇಶು ರಂಭೆ ಅದ್ ಎನನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುವೊಲು.

* * *

ಕಲ್ ಇನಿ ಕಲ್

ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ

ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸೇಕರೆ, ಅರಬ್ಬಾಯಿ ದೀವೊಂದೇ ತಡಮೆ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದೀಯೆ. ನರ್ಸಿಯಕ್ಕನ ಕೆಬಿಕ್ ಆ ಸೊರೋ ಬೂರಿನೇ ತಟ್ಟ್, "ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಕೆಬಿ ಕೇನುಜದೇ, ಬಾಲೆ ಬುಲ್ತೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಈ ಟಿ.ವಿ. ತೂವೊಂದು ಕುಲ್ಲೊಂದ" ಮಣಮಣಾಂದ್ ಮರ್ಮಲೆಗ್ ನೆರೊಂದು ಜಾಲ್'ಗ್ ಜತ್ತೆರ್. ತೀರಿನಾತ್ ಬೀಸ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದು, ಮಲ್ಲಿನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಬರ್ಸ ಒಂತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್, ಕರಿ ವಾರೊಡು ಬತ್ತಿ ಗಾಲ್ಯ ಬರ್ಸೊಡು ಕಲ್ಲದೆತ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಕೊಯ್ಯರೆ ತಯಾರಾತಿನ ಕೈಯಿ ಪೂರಾ ಮಗ್'ರ್'ದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಬೊಲ್ಕಿರ್. ಇತ್ತೆ ಕೆಯಿ ಕೊಯಿಪಾದ್, ಪಿರ ಬರ್ಸ ಬರೊಡಾಂಡ ಬಾರ್ ಅರಿಪಾದ್ ಬೆಚ್ಚೊಡೇ ಬರಕಲ ಸೇರ್ಪಾವೊಡು. ಈತ್ ಆವೊಡಾಂಡ ಪಾಕ ನಮೂನೆಡ್ ತಯಾರಿ ಅವೊಡು. ಕೊಟ್ಟು, ಬಟ್ಟಿ, ಮುಡಾಯಿ, ಪರ್ಗತ್ತಿ, ಕೆಯಿ ಕಟ್ಟರೆಬಲ್ಲ್. ನೀರುಂತು ಕಂಡೊಲೆನ ಕೆಯಿ ತುಂಬೊಡಾಂಡ ಕೊಂಬರ್ ದಾಂತೆ ಅಮುಜಿ. ಕೆಯಿ ಪಾಪಾಯರೆ ಕೋಲು, ಕೆಯಿ ನೋಪೆರೆ(ದರ್ಪರೆ) ಪಡಿ, ಬಾರ್ ಒಯಿಪ್ಪರೆ ಕೈಮುಲು, ರಾಪಾಯರೆ ಕೈಸಟ್ಟಿ, ಇಂಚ ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ ಅತ್ಯಾರುಲು?

ಕದೆಲ್ದಿ ಕೊಟ್ಟುನು ಸರಿ ಮಲ್ಪಾವೊಡು; ಅವೆನ್ ಮುಗೆಲ್ಗ್ ಏರಾದ್, ಸಿವಣ್ಣಾಚಾರಿನ ಸುತ್ತೆದ ಪೆಟ್ಟ್'ದ ಸಬ್ದೊನು ಬೆರಿಪತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ತಿರ್ತ ಇಲ್ಲಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಸಿವಣ್ಣಾಚಾರಿಡ ರಂದ್‌ದ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕನದಿನ ಕೊಟ್ಟು, ಒಂತೆ ಕಂತನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿಕ್ ಕುಡ ಅಜ್ಜೆರೆ ಕೀಲ್ ಕೊರ್ದು ಸರ್ಕೆಗ್ ಕಂತೆರ್. ಬಟ್ಟಿಗ್ ಕತ್ತಾವು ಕಟ್ಟ್'ದ್ ಅಲ್ತಡೆ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ಜಾಲೊರ್ಮೆ ಕೊಡ್ಡಿದಿನ ಪಂತಿ ಕೆತ್ತೊಡು. ಜಾಲ್‌ಡ್ ನಡಪ್ಪು ಸಾದಿಡ್, ಜಾರ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್, ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಬಟ್ಟಿ ಬಟ್ಟಿ ತೋರ ಮೊಯ್ಯೆ, ಮಲ್ಲ ತೊಡುಡ್ದ್ ತುಂಬಾದ್ ಪಾಡ್ಪಾದೆರ್. ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಪೆರೆಸಾದ್, ಕಂಗ್ ತೋಟದ ಬರಿತ ಮುಣಿಕ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಜನಕುಲು ಸಲೀಸ್'ಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಕರೀ ವರ್ಸ ಈ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಗ, ಬುದ್ಧಿ ತೆರಿಯಂದಿ ಪುಲ್ಲಿ ಕೇಂದಿತ್ತೆ "ಅಜ್ಜೆರೇ, ಏರೇರೊ ನಡಪು ಸಾದಿಗ್, ನಮ ದಾಯೆ ಮೊಯ್ಯೆ ಪಾಡೋಡ್?" ಅಜ್ಜೆರ್

ಪಂಡೆರ್ "ಏರೇರಡಪ್ಪ ನಮಲಾ ಆ ಸಾದಿ ನಡಪುವತ್ತ ಮಗಾ..ನೇದ್ದಲ (ನೇಜಿದ ಕಲ)ತ ಆ ಮೆಯಿಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಆ ಕಟ್ಟಪುಣಿನ್ ತೂಲ, ನಮ್ಮ ಪೆರಿಯಕುಲು ಸರ್ವೆರೆ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುಗಾದ್ ಆ ಕಟ್ಟಪುಣಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ಜೆರ್ಡ, ಮರಿಯಲೊಡು ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲ ಸುತ್ತ ಬೊಲ್ಲ ದಿಂಜಿದ್, ನಡತ್ತ್ ಪೊಯೆರೆ ಸಾದಿಲ, ಇಜ್ಜಾಂದೆ, ನಮ ಬೊಲ್ಲೊಡು ಮುರ್ಕುದಾಯನಾ..?"

ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಭಾಷಣ ಬಾಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಂಡ, ಇಜ್ಜಾ, "ಅಮ್ಮಾ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಲೆ ಉಲಯಿ ಬಲ್ತೆ. ಈ ಪೂರಾ ಇಚಾರೊಲೆನ್ ಮಂಡೆಡ್ ನೆನಪು ಮಲ್ತೊಂದ ಜಾಲ್ ಪರೆಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೊಟ್ಟುನ್ ಅಲ್ಪನೇ ಬುಡಿಯೆರ್ ಅಜ್ಜೆರ್. ಸಾಲೆಡ್ಡ್ ಬುಲ್ತೊಂದು ಬಯಿದಿನ ಪುಲ್ಲಿ ಸೇಕುನ ಕೈತಲ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಸೇಕುನ ಅಪ್ಪೆ ಗಿರ್ಜಲಾ ಮೆಲಾನೆ ಚಾವಡಿ ಜತ್ತ್'ದ್ ಜಾಲ್‌ಗ್‌ಬತ್ತಲ್. "ದಾದಯ... ದಾದಯ... ಬಾಲೆ ದಾಯೆ ಬುಲಿಪುನು?" ಬೊಡೆದಿನ ಮೋನೆ ತೂದ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ಇತ್ತೆ ಮರ್ಮಲ್ ಗಿರ್ಜನಂಚಿ ಮೋನೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್. ಬಾಲೆ ದುಕ್ಕಿದುಕ್ಕಿದ್ ಬುಲ್ತೊಂದು ಅಜ್ಜಿನ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಮೂಂಕು ಒರೆಸೊಂದಿತ್ತೆ. "ದಾದನ ಸಾಲೆಡ್ ಅತ್ರಾಣ ಮಲ್ತುಪ್ಪೊಡು, ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಜಿನ ಸೆರಂಗ್ ದಿಡೆಟ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ದೆ, ಕಣ್ಣೊಜ್ಜಿ. ಅಜ್ಜಿ ಸೇಲೆ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ಎಚ್ಚಾಂಡ್' ಸಿಡ್ ಕ್ಡೇ ಪಂಡಲ್ ಮರ್ಮಲ್.

"ಬೊಕ್ಕ ಬಾಲೆ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡು, ನಿನ್ನ ನೈಟಿಗ್ ಸೆರಂಗ್ ಇಜ್ಜತ್ತಾ... ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ ನಿನ್ನ ಪಿರವುಡೆ ದೆಂಕುಲ್ದುವೆ" ಅಜ್ಜಿಲಾ ಬುಡ್ಜೆರ್. ನರ್ಸಿಯಕ್ಕನ ಸೆರಂಗ್‌ಗ್ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಸೆರಂಗ್ ಇಜ್ಜಿಡ ದಾನೆಂಡ್? ನೈಟಿಗ್ ಅರವಾಂಡಲಾ ಉಂಡು. ನನ ಎಲ್ಲೆ ಆಯಗ್ ಜೀನ್ಸ್ ಪ್ಯಾಂಟ್'ದ ಬೊಡೆದಿ ಬತ್ತಲ್ಡ, ಬೊಕ್ಕ ಓಲು ಡೆಂಕುಲ್ಲುವೆ..?" ಪಿರ ಜವಾಬ್ ಕೊರಿಯಲ್ ಮರ್ಮಲ್.

ಈತ್ ಪೊರ್ತುಗ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಇತ್ತಿನ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಪಿಸ್'ರ್ ತಡೆಯಿಜಿ. "ಎಲಾ ಮೋಲೇ... ನಿನ್ನ ಅರ್ಥ ಎಂಚಿನ..? ಆಯೆ ದಾನೆ ಬೊಡೆದಿನ ಪಿರವುಡು ದೆಂಕುಲ್ಲೊಡ...?" ಏರಿ ಸೊರೋಟೆ ಕೆಂಡೆರ್.

ಮರ್ಮಲ್ ಕಲ್ದಿನ ಪೊಣ್ಣು. ಆಲ್ ಬುಡುವಲಾ.. "ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಅಂಚೆನೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ತೂತೆ. ಕಲ್ದಿನ ಆಣುಲು ಪೂರ ಮದಿಮೆ ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಕೇನುನು. ಬೊಡೆದಿಗ್ ಪೋಡಿನು. ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರ್ ಪೂರ ಈರ್ನ ಮಗಲೆಕ್ಕ ಇಜ್ಜೆರ್." ಜಾಲ್ದ ಕೋಂಟುಡು ತಡಮೆ ದಾಂಟುನ ಸಬ್ದೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂನಗ,

ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಬೇರ ಸಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ಜೀವನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಬಂಜಿನಾಲ್ ಬೊಡೆದಿನ್, ಅಪ್ಪೆಮ್ಮಡಪ್ಪ ಬುಡುದು, ಪಿರ ಪೊಯಿನಾಯಗ್ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಚಾರ ಕಾತಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲೆಡಿತ್ತಿ ಅಂಗಡಿನ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಶನ್ ದಕುಲು ದರ್ತ್‌ದ್ ಜಾಗೆ ಖಾಲಿ ಮಲ್ತಿತ್ತೆರ್. ಕರಿನ ಅಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಒದ್ದಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಿರ ಒಂಜಿ ಗೂಡಂಗಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ತಡೆ ನೆಲೆ ಊರುದೆ. ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಆತ್‌ಂಡ್. ನನ ರಡ್ಡ್ ದಿನೊಟು, ಬೊಡೆದಿನ್ನ ಮಗನ್ನ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಬಾಲೆನ್ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್ಪಾವೋಡಾಂಡ ಹಿಂದಿ ಒಂತೆಂಡಾಲ ಗೊತ್ತುಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿಕೋಸ್ಕರ ಊರುಗು ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಿಂಚಿಲಾ ಮಗಟ ಹೆಚ್ಚ ಹಿಂದಿಡೇ ಪಾತೆರ್ಲೆ.

ಭಾಸ್ಕರೆ ಪುಗೆಲ್ಗ್ ಕಡೆಪ್ಪಿ ಕಲ್ಲ್'ದ ಕಂಜಿನ್ ಏರಾವೊಂದು ಬಯಿದೆ. ಉದ್ದ ಕುಟ್ಟಿದೆವು. "ಉಂದು ದಾದ ಮಗ" ನರ್ಸಿಯಕ್ಕ ಕೇಂಡೆರ್. "ಉಂದು ಕರೆಂಟ್'ಡ್ ತಿರ್ಗುನ ಕಡೆಪ್ಪಿ ಕಲ್ಲ್. ನನ ಎಂಕ್ಲು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋಯಡ, ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಸುಲಬೊಡು ಕಡೆಯೆರೆಂದ್ ಕಂತಿನಿ. ಕಲ್ಲ್'ಲಾ ಮೆಷಿನ್'ಲಾ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್, ಮಾಷ್ಟ್ರೆ ಇಲ್ಲಡ್, ದೀದ್ ಬಯಿದೆ. ಅವೆನ್ ಕನವೊಡಾಂಡ ನಾಲ್ ಜನ ಗೋಣಿ ಪತೊಂದು ಪೋವೊಡಾವು."

"ಅಂದ ಮಗ, ತುಕ ತಿರ್ತ್ ಜಾಕ" ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೈ ಕೊರ್ಪೆರ್".

ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಮುಂಚಿದ ಪೊಡಿ ಪಾಡ್ಡೆ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತೊಮದಿತ್ತಿನಾಲ್ ಗಿರ್ಜ. ಆಂಡ ಕರೆಂಟ್'ಡ್ ತಿರ್ಗುನ ಕಲ್ಲ್ ದೊಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಯೋಚನೆ ಅಲೆನ ಮಂಡೆಡ್ ತಿರ್ಗಂದೆ ಪೊಯಿಜಿ. ಈತ್ ದಿನ ಎನ್ನ ಬಂಗ ತೆರಿದ್ ದಾಲ ಕನದಿಜೆರ್. ಅಪ್ಪೆಗಾನಗ ಕರೆಂಟ್‌ದ ಕಲ್ಲ್. ದುಂಬು ಪಿರ ಎನ್ನಂದೆ , "ಅವೆನ್ ಜಾವೋಡ್ಜಿ, ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ತುಂಬುದು ಪಾಡಿ" ಪಂಡ್‌ದ್, ಸರಸರಾಂದ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಪೋಯಲ್.

ಕಂಜಿ ಜಾಯಿನ ಕೂಡ್ಲೆ, ಭಾಸ್ಕರನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಗೆ ಸೇಕು ಕೈ ನೀಡಾಯೆ... ಪಪ್ಪಾ ಚಾಕಿ". ಅಮ್ಮೆ ಪಂಡೆ, "ಕಲ್ ದೂಂಗಾ... ಬೇಟಾ.." ಬಾಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಯಿಜಿ. "ಕಲ್ ಪನ್ನಗ..?"

"ಕಲ್ ಪನ್ನಗ ಕೋಡೆಲಾ ಆಪುಂಡು, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆಪುಂಡು" ಯಾನ್ ಎಲ್ಲೆ ಕೊರ್ಪೆ ಪನ್ನಿ.

ಈ "ಕಲ್-ಕಲ್"ದ ನಡುಟು, ಎಂಕ್ಲೆನ ಇನಿ'ಕ್ ಕಲ್ಲ್ ಬೂರ್ಜಿಡ ಯಾವುಂದು, ಅಜ್ಜೆರ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂದು ಉಲ್ಲಾಯನ್ ನೆನತೊಂಡೆರ್.

* * *

ಅಪ್ಪೆ ತುತ್ತಿನ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆ

ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್

ಪಿರಾಕುದ್ದು ಇತ್ತೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇಷ್ಟ ಆಪಿನ ತುತ್ತೈತ ಪಂಡ ಅವು ಸೀರೆ. ಕಾಲ ಬದಲಾಂಡಲಾ ಸೀರೆಗುಪ್ಪುನ ಬಿಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಆತುಜಿ. ಇತ್ತೆ ತರೆವಾರಿ ನಮೂನೆದ ಸೀರೆ ಬೈದುಂಡು ತುತ್ತುನ ಕಿರಮಟ್ಲಾ ನಾನಾ ನಮೂನೆ ಬದಲಾವನೆ ಆತುಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಜವನ್ದಿಲು ದಾದ ಮದತುಂಡಲ ಸೀರೆನೊಂಜಿ ಬುಡ್ತುಜೆರು.

ಯೇತ್ ಸೀರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮದಪೆರಾವಂದಿನ ಸೀರೆ ಪಂಡ ಅವು ಅಪ್ಪೆ ತುತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಆ ವಾಯಿಲ್ದ ಸೀರೆ. ಅವು ಅರೆನ ಉಡಲ್ದಲೆಕನೆ ಮೆತ್ತನೆ ಮೆತ್ತನೆ, ಮಸ್ತ್ ಪೂ ಇತ್ತಿನ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಸೀರೆ.ಬಾರಿ ಕಡಿಮೆ ಬಿಲೆಕ್ಲಾ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಸೀರೆದ ಉಪಯೋಗ ವಾ ವಾ ನಮೂನೆದ ಪಂದ್ ನೆಂಪುಡೆ? ಆ ಸೀರೆದ ಮೆದಲೆಡ್ ನಾಚಿಗೆಡ್ ಮದೆಯಾವೊಂದಿತ್ತ, ಉಲಾಯಿ ನೂರ್ದು ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತ, ಸೆರಗ್ ಪತೊಂದು ಊರೂರು ಬಲಿ ಬರೊಂದಿತ್ತ, ಉಜ್ಜಾಲ್ ಮಲ್ತುದು ತೂಂಕೊನ್ದಿತ್ತ ಅತೆ..

ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆನ್ ತುತ್ತಿನ ಅಮ್ಮನಕ್ಕುಲು ಐತ ಮೆದಲೆಡ್ ಯೇತ್ ಪೂರಾ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್,ದುನ್ನದ ದಾಲ ತುಂಬುನಗ ತೆರಿಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಂಡೆಗ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಚಾತ ಕುದ್ಪೆ ಜಾವರೆ, ಜೋಕುಲೆನ್ ಮೀಪಾದ್ ಮೆಯ್ ಒಚ್ಚರೆ, ಬಾಲೆದ ಪೀಂಕನ್ ಒರೆಸರೆ, ಸೆಕೆತಪಗ ಗಾಳಿ ಪಾಡರೆ, ಮೋನೆ ಒಚ್ಚರೆ, ಸೂಯಿಂಪರೆ, ಬೂರ್ದ್ ಮಂಡೆಡ್ ಗುಲ್ಲೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ

ಸೀರೆದ ಕೊಡಿನ್ ಮುದ್ದೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿದುಲಾಯಿ ದೀದ್ ಉರ್ತುದು ಮಂಡೆಗ್ ಸೇಕಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಕುಂಟುನು ಮದೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಅತೆ.

ಅಪ್ಪೆನ ಆ ಸೀರೆ ಪರತಾಂಡಲ ದಕ್ಕುನವು ಅತ್ತ್ .ಪೆದ್ಮೆದಿನ ಮೆಯಿದ್ರ್ ಪೋಪಿನಿ ತೆಟ್ಟ್ ನೆತ್ತೆರ್‌ಗ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಡ್ಡ ಕುಂಟು ಅವ್ವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಡ್ ಉಪ್ಪಂದಿನ ಆ ಕಾಲೊಡ್ ತಿಂಗೊಳ್ದ ಸೂತಿಕಗ್ ಪೊನ್ನುಲು ಅವ್ವೆ ಸೀರೆನ್ ಪರ್ತ್‌ದ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಪೆದ್ಮೆದಿನ ಬಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಆವೊಡು, ಬೆರಿಕ್ ಬಲ ತಿಕ್ಕಡ್ ಪಂದ್ ಅಪ್ಪೆನ ರಡ್ಡ್ ಸೀರೆಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಜಟ್ಟಿನ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಪುರುಬಾಲೆನ್ ಸುಂದರೆ, ಮಡೆ ಒಚ್ಚರೆ, ಜೆಪುಡಾವರೆ ಅಪ್ಪೆನ ಅವ್ವೆ ಕುಂಟು ಬೋಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಆತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪುರುಬಾಲೆದ ಮಂಡೆದ ಅಡಿಕ್ ದೀಪಿನ ತೆರಿಯಗ್ ಈ ಸೀರೆದ ಕುಂಟುನು ಪೊರ್ಲುಡು ಸುತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬಯ್ಯಸ್ದೆಕ ಸೊಂಟೊಗ್ ಅಡ್ಡ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಬಾಲೆ ಕಂಜಿದ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಕಾಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂದು ಐತ ಬಲ್ಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸುತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಗುಜ್ಜೆ ಕೊಚ್ಚಿನಗ, ಪಜಿರ್ ಕೆತ್ನಗ, ತಪ್ಪು ತೌರ್ನಗ ಕತ್ತಿ ತಾಗ್‌ದ್ ಗಡಿಯಾಂಡ ಒಂತೆ ಚಾತ ಪೊಡಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಉಂದುವೆ ಕುಂಟುಡ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಕಾರ್ ಪೆದಂಕೆ ಬೂರುಂಡ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕುಂಟು ಚಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಒಲು ಎಂಚಿನ ಗಾಯ ಆಂಡಲಾ ಅಮ್ಮನ ಸೀರೆದ ಕುಂಟುದ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್. ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಆ ಸೀರೆದ ಕಪ್ಪು ಪಟ್ಟಿ ಕುಜಲ್‌ಗ್ ಪಾಡುನ ರಿಬ್ಬನ್‌ಲಾ ಆತಿನ ಉಂಡು, ಅಕೇರಿಗ್ ಅವು ಆಟ್ಟಿಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೈಕುಂಟು ಆಪುಂಡು.

ಅಂಡಾ ಮಾತೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಜಾಸ್ತಿ ಉಡಲ್ ಗೆಂದಿದಿನ ಸೊತ್ತು ಪಂಡ ಅಮ್ಮನ ಪರ ಸೀರೆದ ದಡ್ಕ್ . ನಾಲೈನ್ ಪರಿದಿನ ಸೀರೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ದೀದ್ ಪೊಲ್ಲುದು ದಪ್ಪದ ಮಂದಿರ್ದೆಕ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅವು ಅರೆಗೊಲೊಗ್ ಅಡಿಕ್ ಆವೊಂದಿತ್ತುಂಡು ಮರಿಯಲಡ್ ಅವೆನ್ ಪೊದೆತ್ತ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಿ ಜೆತ್ತೊಂದಿತ್ತ ಅಪ್ಪೆ ಮಟ್ಟೆಲ್ದ ಬೆಪ್ಪು ಐತ ಉಲಾಯಿ ನಮಕ್ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್

ಕಾಲಬದಲಾತ್ತ್‌ಂಡ್ ನೈಟಿದ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲ ಹಳ್ಳಿದ ಅಪ್ಪೆನಕುಲು ಇತ್ತೆಲಾ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆ ತುತ್ತುವೆರ್ ಇರ್ವತ್ನಾಲ್ ಗಂಟೆ ಸೀರೆಡೇ ಉಪ್ಪುನಕಲೆಗ್ ಪಟ್ಟೆ ಸೀರೆಡ್ ಆತ್ ಕುಶಿ ಇಜ್ಜಿ. ಮದಿಮೆ ಮಸಿರಿಗ್ ಪಂದ್ ತುತ್ತಿಯೆರ್ಡಲಾ ಬತ್ತುದು ದೆಪ್ಪುನೆಟ ಅಕಲೆಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಉಪ್ಪುಜಿ, ದಂಬು ಕಟ್ಟುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಪ್ಪೆನ ಆ ವಾಯಿಲ್ ಸೀರೆ ಎನ್ನುನಗ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಡಲ್ ಬೆಪ್ಪು ಆಪುಂಡು.

ಪುಲ್ಯದ ಪೊರ್ತು

ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ ನಂದಳಿಕೆ

ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆ ಬುಲಿಪುನ ಪೊರ್ತು
ಕೋರಿ ಗೂಡುಡ್ ಕೆಲೆಪುನ ಪೊರ್ತು
ಕಿದೆಟ್ಟಿತ್ತಿ ಕೈಕಂಜಿ ಅರೆದುನ ಪೊರ್ತು
ಮೂಡಯಿ ದೇವೆರ್ ಉದಿತ್ ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತು.

ಕುದುರುಡ್ ಕೆದಗೆ ಅರಳಿನ ಕಮ್ಮೆನದ ಪೊರ್ತು
ಗಿಡಟ್ಟಿತ್ತಿ ಪುರ್ಪ ಪನಿನೀರ್ ಡ್ ಮೀತುನ ಪೊರ್ತು
ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಡ್ ರಂಗೋಲಿ ಮೂಡುನ ಪೊರ್ತು
ಬಾನ ದೇವೆರ್ ಉದಿಪುನ ಪುಣ್ಯ ಪೊರ್ತು.

ಸಂಪುದ ಸಿಮ ಗಾಳಿ ಬೀಜುನ ಪೊರ್ತು.
ತುಳಸಿದ ಕಟ್ಟೆಗ್ ನೀರ್ ಮೈಪುನ ಪೊರ್ತು.
ಕೈ ಜೋಡಾದ್ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪುನ ಪೊರ್ತು
ಮೂಡಾಯಿ ಬಾನ ರಂಗೇರುನ ಪೊರ್ತು.

ಎರು ಕಟ್ಟ್ ದ್ ಕಂಡ ದಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತು.
ಪಕ್ಕಿಲು ಗೂಡ್ ಬುಡುದು ರಾಪಿನ ಪೊರ್ತು.
ಗುಂಡದ ದೇವೆರೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರುನ ಪೊರ್ತು.
ಮೂಡಾಯಿಡ್ ನೇಸರ ದೇವೆರೆ ಮೂಡುನ ಪೊರ್ತು.

ಗಂಗೆ

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ

ತಂಪು ತೋಟದುಲಯಿಡ್ ಕಂಗ್-ತಾರಯಿದ ಮುದೆಲ್ ಬುಡ್ಪಪುನ ಬೇಲೆ ಬಾರಿ ಬರಸ್‌ಡ್ ಸಾಗ್‌ದುಂಡು. ಮಸ್ತ್ ಜನ ಬೇಲೆದಕುಲು ಬೇಲೆಡ್ ಬೂರ್ದೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತ್ತಾನಗ ಅಂಚಿದ ತೋಟದುಲಯಿ ಪಜಿರ್ ಮೆವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಪೆತ್ತ ಗಂಗೆ ಒರೊನೆ “ಅಂಬಾ ಅಂಬಾ....” ಪಂಡ್‌ದ್ ಜೋರಾದ್ ಅರಬಯಿ ದೀವೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಲ್. ಆತನಗ ಮಾತ ಬೇಲೆದಕುಲುಲ ಪತ್ತಿ ಬೇಲೆನ್ ಬುಡ್ದು “ಗಂಗೆಗ್ ದಾನೇಂಡ್..? ಆಲ್ ದಾಯೆಗ್ ಈತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ವಲ್...!” ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಚ್ಚರಿಗ್ ಬೂರಿಯೆರ್.

“ಅಂದ್... ಗಂಗೆಗ್ ದಾದ ಆಂಡೋ..?” ಮಾತೆರ್‌ಲ ಗಂಗೆ ಇತ್ತಿನಡೆಗ್ ಪಾರಿಯೆರ್. ಪಜಿರ್ ನಡುಟು ಗಂಗೆ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪಾರೊಂದುಲ್ಲಲ್. “ದಾನೇಂಡ್ ದಾನೆಂಡ್..?” ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತ ತೂನ ಬಿಂಬಿ ಚೂರು ದೂರೊಡು, ಧನಿ ರಾಘವೆರ್ ಬೂರ್ದೆರ್..! ಆರ್‌ಲ ತೋಟೊದ ಬೇಲೆಡ್ ಏತ್ ಪೊರ್ತುಲ ಇಪ್ಪುನಾರ್. ಮುಟ್ಟ ಪೋದು ತೂನಗ ಪೊರೆಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

“ದಾನೇಂಡ್.. ಧನಿ..?” ಮಾದು ಕೇನಿಯೆ.

“ಉಚ್ಚು.. ಉಚ್ಚು.. ಮಾರಾಯ.. ಎನ್ನ.... ಕಾರ್‌ಗೇ... ಕೊಡತ್‌ಂಡ್...”

ಬಾರಿ ಬಂಗೊಡು ಪಂಡೆರ್.

ಮಾತೆರ್‌ಲ ಸೇರ್‌ದ್ ಅರೆನ್ ತಕ್ಷಣ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಏರಾ ಗಂಗೆನ್ ಗಿರ್ತ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಆಲ್ ಪಾರ್‌ದೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ರಾಘುವೆರ್‌ನ ಬೊಡೆದಿ ಸುಕನ್ಯಾಕ್ಕಗ್ ಸುತ್ತು ಬರೊಂದುಲ್ಲಲ್. "ದಾದಾಂಡ್‌ದೆ ಗಂಗಾ ಈತ್ ಬೇಗ ಬತ್ತನಾ....? ಬಾಜೆಲ್ ಮಿನಿ ಬೋಡಾ ದಾನೆ..?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಲ್ದಿಡ್ ಬಾಜೆಲ್ ದೀಯೆರ್. ಅರೆಗ್ ಗಂಗೆಡ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ. ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ ಮಾದು ವಿಷಯ ತೆರಿಪಾಯೆ "ಅಂದಾ... ಮಾದು ಅರೆಗ್ ದಾಲ ಆವಂದತಾ..? ಎಂಕ್ ಬಾರಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆಪುಂಡು ಮಾರಾಯ... ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರಾ..? ಯಾನ್‌ಲ ಪೋಪೆ. ಅಯ್ಯೋ.. ಈಸರ ದೇವೆರೇ.... ಅಲ್ಪ ಒಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಸರ್ಪ..? ದಾದಾ ಗ್ರಹಚಾರ ಅಪ್ಪಾ..?" ಪನೊಂದು ಬುಲಿಪರೆನೇ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. "ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್. ಅಂಚ ದಾಲ ಆವಂದ್ ಅಮ್ಮ... ಈರ್ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪಡೆ. ಅಮ್ಮ.... ನಮ್ಮ ಗಂಗೆನ ಅರಬಯಿ ತೂದೆ ಎಂಕ್‌ಲ್ ಮಾತ ಪೋಯ. ಅಲೆಗ್ ವಿಸಯ ಗೊತ್ತಾಯಿನಿ ತೂಲೆ..!" ಪಂಡೆ. ಮಾತ ಪಾತೆರ್‌ನೆಲ ಕೆಬಿ ಒರ್ದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇನುನ ಗಂಗೆ ಮೆಲ್ಲ ಬಾಜೆಲ್ ಪರಿಯಲ್.

"ದಾದನೋ.. ಜೀವೊಗ್ ದಾಲ ತೊಂದ್ರೆ ಆಯಿಜಿಂಡ ಯಾವು" ಸುಕನ್ಯಕ್ಕ ಎತೆ ದೆತ್ತೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ದಿನೋ ಕರಿಂಡ್. ರಾಘುವೆರ್ ಹುಷಾರಾತೆರ್‌ಗೆ. ಇನಿ ಎಲ್ಲೆಡ್ ಡಿಸ್ಚಾರ್ಜ್ ಆದ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ವರ್ತಮಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಕನ್ಯಾಕ್ಕಗ್ ಬಾರಿ ಖುಸಿ. ಯಜಮಾನಿಯೆರ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಸರಿಯಾದ್ ಉನೆರೆ, ತಿನೆರೆಲ ಅರೆಗ್ ಆತ್‌ಜಿ. ಅಲ್ಪ ಮಗೆ ಸುಧೀರೆ ಅಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ನಾಲ್-ಐನ್ ಸರ್ತಿ ಕಂಡನಿಯಡ ಪಾತೆರೊಂದು ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೊಂದೆರ್. ಎಂಚಾಲ ಹುಷಾರಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರಿಯೆರ್ ರಾಘವೆರ್.

ಬತ್ತಿನಾರ್ ಸುರೂಕು "ಗಂಗೆ ಓಲ್ಲಲ್..?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾದುಡ ಕೇಂಡೆರ್.

"ಅಲ್ಪ ಕಂಡದ ಮುಣಿಟೇ ಕಟ್‌ದೆ" ಪಂಡೆ.

ಸೀದಾ ಪೋಯಿನ ಆರ್, ನಡಪೆರೆ ಒಂತೆ ಬಂಗ ಆಂಡಲ ಗಂಗೆನ ಕೈತಲ್ ಪೋದು, "ಈ ಎನ್ನ ಜೀವ ಒರ್ತ ಅಪ್ಪೆ ಗಂಗೆ.. ನಿನ್ನ ಋಣೊನು ಎಂಚ ತೀರಿಸಾವೊಡು?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೈ, ಕೈ ಪೂಜಿಯೆರ್, ಗಂಗೆ ಯಜಮಾನನ ಮೋನೆದಡೆಗ್ ಮೋನೆ ಕನತ್‌ದ್ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸಿಯಲ್, "ಓ.. ಗಂಗಾ.." ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಘುವೆರ್ ಆರಾದ್ ಪತ್ತಿಯೆರ್..!

* * *

ಪೊಣ್ಣನ ಬಾಯಕೆ ಪದ

ಶೇಕರ್ ನಾಜೂಕ್

ಪೊಣ್ಣಾ ಜನ್ಮೊಡು ಉಂದುವೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ
ಬಾಯಕೆಡಾಪಿನ ಸಂತಾಸ ಭಾಗ್ಯ
ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬರ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಯೋಗ ಯೋssಗss

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಚೆಂಡ್‌ನ್ ತರೆನಿಲ್ಕೆ ಮುಡಿದ್
ಪೊದ್ದೊಲು ದುಂಡೆನ್ ಮಲ್ಲಾನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಬಲಸ್‌ದಿ ತೆನಸ್‌ನ್ ಬಂಜರ ತಿನಡ್‌ಂದ್
ಆರತಿ ಮಲ್ಪೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸೇರ್ದ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ಸೇರ್ದ್

ತುತ್ತೈತ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೇಯಿ ಮಾಲೆ
ಜರಿತಾ ಸೀರೆ ಅವುಗರಿ ಬುದ್ದಿ ನವಿಲೆ
ನ್ವ ಸ್ತೊಡು ಉಲಯಿಡುಲ್ಲೆಯೆ ಬಾಲೆ
ಲೆಪ್ಪುಗೊಕೊಂದು ಬರ್‍ಯೆರೆ ಉಲ್ಲೆ ಬರ್‍ಯೆರೆ ಉಲ್ಲೆ

ನಮ ಮಾತಕೇನ್‌ಗ್ ಆರೋಗ್ಯವಂತ
ವಾಗೊಬ್ಬುಡಾಂಡಲ ಅದ್ರ್‌ಷ್ಟವಂತ
ವೊವೆನ್ಲ ಚೈಪುನ ಶಕ್ತಿ ಬಲವಂತ
ಬಾಲೆನ್ ಕೊರ್ಲೆ ಸ್ವಾಮಿ ಭಗವಂತ ಸ್ವಾಮಿ ಭಗವಂತ

ಬೀಡಿದ ಬದ್ಕ್

ಧನು ಪಕ್ಷಿಕೆರೆ

ಕತ್ತಲೆ ದಿಂಜಿ ಬಡವೆರೆ ಬದ್ಕ್‌ಗ್
ಬೊಲ್ಪುದ ಸಾದಿನ್ ತೋಜಾಂಡ್ ಬೀಡಿ
ಉಣಿಯರೆ ನುಪ್ಪು, ಪಾಡೆರೆ ಕುಂಟು
ಬಂಗದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಕೊರ್ತುಂಡ್ ಬೀಡಿ

ಎತೋ ಜೋಕುಲು ಕಲ್ತೆರ್ ಬರವುನ್
ಬಯ್ಯಗ್ ಬತ್‌ದ್ ಸುರ್‌ಂಟ್ದ್ ಬೀಡಿನ್
ಏತೋ ಪೊಣ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ತೆರ್ ಮದ್ಮೆನ್
ಬೀಡಿಡ್ ಬತ್ತೀ ಪಣವುನ್ ಸೇರ್ತ್

ವಾರದ ಕಡೆಕ್ ತಿಕ್ಕೊಂತಿ ಕಾಸ್‌ಗ್
ಕಾತ್ ಕುಲ್ಲೊಂತಿ ಆನಿದ ದಿನಕುಲ್
ಮಲ್ಲ ಆಸೆನ್ ತುಂಬೊಂದು ಬರೊಂತಿ
ಅಮ್ಮ ಕನೊಂತಿ ವರ್ಸದ ಬೋನಸ್

ಕೋಡಿ ಸೇದುರ್ಂಡ್ ತಡ್ಪೆ, ಸೂಪುಲು
ಕಡ್ಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್ ಘಾಟ್ ಪುಗೆರೆಲು
ಪೊರ್ತು ಕರಿದ್‌ಂಡ್ ಬದ್ಕ ಬಂಡಿದ
ಆವೇ ಮದಪರೆ ಬೀಡ್ದ ಬದ್ಕನ್

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ
ಪೊಲ್ರ್ಯ - ಮಾರ್ನೆಮಿ

ರೋ. ಕೆ.ಎ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕುಂಜತ್ತೂರು ಕಾರ್ಕಳ
(ಕೃಷ್ಣ ಚಕ್ರತೀರ್ಥ)

ನಾಗನಿಡೆ, ಸರ್ಪಜಡೆ ಪಜೆ ಪಾಡಿಂಚಿ ಪಂಚವರ್ಣದ, ಪುಣ್ಯದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ದ್ ದುಂಬುರ್ದಿಂಚಿ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನ ಆಚರಣೆಲು ಯುಗಾದಿ ಪಾಡ್ಯ, ಆಟಿ-ಅಮಾಸೆ, ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ, ಸೋಣ ಶನಿವಾರ, ಅಸ್ಟೆಮಿ ಪರ್ಬ, ಚವುತಿ ಪರ್ಬ ಬೊಕ್ಕ ಮಾರ್ನೆಮಿ. ಸಾಗುವಳಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಆಯಿಂಚಿ ತುಳುವರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ

ನಂಬಿಕೆಳುಲಾ ಇತ್ತ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ನಂಬಿಕೆಲು ಕೃಷಿ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಲಿ ಜನನ ಮರಣ, ಇಲ್ಲ್, ಕಿದೆ ಕೈಕಂಜಿ, ಉಚ್ಚುಲು, ನಕ್ಷತ್ರೊದ ಲಕ್ಷಣ ದೋಷ ಪರಿಹಾರ, ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನು (ಕೊರಲ್ ಪಾಡುನು) ಬೊಕ್ಕ ಪುದ್ದಾರ್ (ಪೊಸ ಅರಿ ಉನ್ಪುನು)... ಮಿತ್ತ್‌ದ ಆಚರಣೆಲು ಬೊಕ್ಕ ನಂಬಿಕೆಲು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್‌ಲೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ಉಂದು ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆಲು.

ಗರ್ತಿನಾತ್ ಮಣ್ಣ್ ಉಂಡು, ಪಾತೆರ್‌ನಾತ್ ಪಾತೆರೊಳು ಉಂಡು ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ, ಕಾಲ ಬದಲಾದ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದಲೆಕ್ಕ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊದಾ್‌ವರ ನಮ್ಮ ತುಳು ಆಚರಣೆದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದಸರಾದ ಆಚರಣೆಳೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಮಾನ್ಯಾಯಲ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಆಚರಣೆಳಾ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಆಚರಣೆ ಆದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಪೇರ್ ನೀರ್ ಸೇರಿಲೆಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಆಚರಣೆಗ್ ನವರಾತ್ರಿಲಾ, ಮಾರ್ನೆಮಿಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಚರಣೆಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾತಾ ಸುದೆಕ್ಕುಲು ಕಡಲ್ ಸೇರಿಲೆಕ್ಕ, ಆಚರಣೆ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಮಾತಾ ಧರ್ಮದ ಗುರಿ, ನೆಲೆ ಒಂಜೆ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪುನ. ಭಕ್ತಿ ಒಂಜೇ, ರೀತಿ ರಿವಾಜ್ ಮಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪರ್ಬೊಗುಳ ಮಾತಾ ಕಡೆತ್ತ ನವರಾತ್ರಿ ಪರ್ಬೊಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂರ್ಬ ದೇವಿಳೆನ್ ನಮ ಸುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವ. ನವರಾತ್ರಿದ, ಮಾರ್ನೆಮಿದ, ಒಂರ್ಬ ದುರ್ಗೆ ಅಪ್ಪೆನಕುಲು ಶೈಲ-ಪುತ್ರ, ಕಾಳರಾತ್ರಿ, ಚಂದ್ರ ಘಂಟ, ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಮಹಾಗೌರಿ, ಮಹಾಕಾಳಿ, ಸ್ಕಂದಮಾತಾ ಬೊಕ್ಕ ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ನವದುರ್ಗೆನಕ್ಕುಲು. ಈ ಒಂರ್ಬ ಅಪ್ಪೆ ದುರ್ಗಾ ದೇವಿ ನಕ್‌ಲೆನ್ ಒಂರ್ಬ ದಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದೆ ಸೀರೆ ಪೂ ಪಾಡ್ದ್ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ (ಲೈಟ್) ಬೊಲುಪುಳೆನ್‌ಲಾ ಪಾಡ್ದ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತಿನ ದೇವಿನಕುಲೆನ್ ತೂಪುನವೇ ಪೊರ್ಲು. ಅವ್ವೆ ನಮ್ಮ ತುಳನಾಡ್‌ದ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು. ಭಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿ (ಬುದ್ಧಿ) ಕೊರ್ಪುನ ಒಂರ್ಬ ದುರ್ಗಾ ದೇವಿನಕುಲು 'ಅಸತೋಮ ಸದ್ಗಮಯ ತಮಸೋಮ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಮಯ' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಕತ್ತಲೆಡ್ದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕೊನೊದು ಸತ್ಯ ಧರ್ಮ ಕಾತ್‌ದ್ ಸಜ್ಜನೆರೆನ್ ಕಾಪಾಡ್‌ದ್ ದುರ್ಜನೆರೆನ್ ಶಿಕ್ಷಿಸದ್ ಊರು ಉದ್ದಾರ (ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ) ಮಲ್ಪುನ ನವರಾತ್ರಿ ಮಾತಾ ವರ್ಗದ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಸತ್ಯಂವದ ಧರ್ಮಂಚರ' ಪನ್ಲೆಕ್ಕ ಒಂಜೇ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಒಂರ್ಬ

ಅಪ್ಪೆನಕುಲೆನ್ ಸುಗುಪುವೆರ್. ಮನಸ್‌ದ ಪೊರ್ಲು ದೈವ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೊರ್ಲು ಜನೊಕ್ಕುಲು ನಲಿಪುನ ಪೊರ್ಲು ಪೂರಾ ಸೇರ್ದ್ ನವರಾತ್ರಿದ ಪೊರ್ಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪೊರ್ಲು ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಒಂರ್ಬ ದುರ್ಗಾ ಮಾತೆ (ಅಪ್ಪೆ) ನಕ್‌ಲೆನ್ ಸುಗಿಪುನಗ (ನವಧಾನ್ಯ) ಒಂರ್ಬ ಬಗೆತ ದಾನ್ಯೊಳೆನ್ ದೀಪೆರ್. ಗೋದಿ, ಬಾರ್, ತೊಗರಿ, ಪದೆಂಗಿ, ಕಡ್ಲೆ, ಅವರೆ, ಎಣ್ಣೆ ಉರ್ದು, ಕುಡು (ಹುರಳಿ) ದೀಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಂರ್ಬ ನಮುನೆದ ಭಕ್ತಿಡ್ (ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳು) ಶ್ರವಣ ಕೀರ್ತನ ಸ್ಮರಣ, ಪಾದಸೇವನ, ಅರ್ಚನ, ವಂದನ, ದಾಸ್ಯ, ಸಖ ಆತ್ಮನಿವೇದನ ಮಲ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಒಂರ್ಬ ಬಣ್ಣದ ನಮುನೆದ ಸೀರೆ ತುತ್ತಾದ್, ಒಂರ್ಬ ಬಣ್ಣದ ಬೊಳ್ಪುಲೆನ್ ಪಾಡ್ದ್, ನಾನಾ ಬಗೆತಗ ಪೂ ಫಲ ಪುಷ್ಪೊಲೆನ್ ದೀದ್ ಬ್ಯಂಡ್ ವಾದ್ಯದ ಗೌಜಿಡ್ ದಸರಾ–ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪೂಜೆ ಭಕ್ತಿಡ್ ನಡಪುಂಡು. ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಗೌಜಿನ್ ಜನೊಕುಲು ಆನೆದಲೆಕ್ಕ ಮೀದ್, ಬಕಪಕ್ಷಿದಲೆಕ್ಕ ಗೆನ ದೀದ್ ಭಕ್ತಿಡ್, ಸುಗಿತ್ತ್‌ದ್, ಗಿಳಿತಲೆಕ್ಕ ಮಂತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್, ಏಡ್ (ಆಡು)ದಲೆಕ್ಕ ನಲಿತ್‌ದ್ (ಪಿಲಿವೇಷ) ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ದಸರೊಗು ಪೊರ್ಲು ಕನಪ್ಪೆರ್. ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ ಸುಗಿಪ್ಪುನ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ–ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಗೌಜಿ. ಇಸಗಳಿಗೆಳೆನ್ ಅಮರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಅಪ್ಪೆಳೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವುನ ಪೊರ್ತು.

ಈ ಒಂರ್ಬ ನವದುರ್ಗೆನಕುಳೆನ್ ಸುಗಿತ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ನವರಸೊಲು (ನವರಸಗಳು) ಆಯಿಂಚಿ "ಶೃಂಗಾರ ಹಾಸ್ಯ ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ವೀರ ಭಯಾನಕ, ಭೀಭತ್ಯ ಅದ್ಭುತ 'ಶಾಂತ'. ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಭಕ್ತಿ ರಸೊಡು ಪಾಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಸೊಚ್ಚ ದೀದ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೇನೇ ದೀದ್ ಈ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು. ಈ ನಂಬಿಕೇನೇ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ತಿರ್ಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು ಗಟ್ಟಿ ಆಂಡ ರೊಟ್ಟಿ ತೆಲುಪಾಂಡ ತೆಲ್ಲವು ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಭಕ್ತಿಗ್ ಪಲತಿಕ್ಕುನ ನಂಬಿಗೆ.

ಧರ್ಮೊಗು ಜಯ ಕರ್ಮೊಗು ಲಯ ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆ ನಂಬಿಕೆದಲೆಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸತ್ಯೊಲೆನ ನ್ಮಡಿಗಟ್ಟ್‌ನ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ದಸರಾ ಮಾರ್ನೆಮಿ ರೂಪೊಡು ಪರ್ಬ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಹಾಳ್ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ ಅಳಿತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಶಕ್ತಿಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ವನ ಈ ಮಾರ್ನೆಮಿ–ದಸರಾ "ಸತ್ಯ ಮೇವ ಜಯತೇ" ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಸತ್ಯೊನುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊನ್‌ಲಾ ದುರ್ಗೆ ಅಪ್ಪೆನಕುಲು ದೆರ್ತ್‌ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಂಕ್ ಪೋಡ್ಯಡೇ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪೊರ್ತು. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪೊರ್ತು. ಅವ್ವೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪೊರ್ಲು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ಭಕ್ತಿದ ಪರ್ಬ ಏತೋ ಕಾಲೊರ್ದು ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ದುಂಬುದ ಆಚರಣೆಳು ಆಡಂಬರ ಇಜ್ಯಂದೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಪೊರ್ಲು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಆ ಆಡಂಬರನೇ ಪೊರ್ಲು ಆತ್‌ಂಡ್. ಆನಿಗ್ ಅವ್ವೇ ಸುಖ ಇನಿಕ್ಕ್ ಉಂದುವೇ ಸುಖ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ, ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಲೊಗು ಕೈ ಮುಗಿದ್ 'ಕಾಲಾಯ ತಸ್ಮೈ ನಮಃ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ನಮ ಒಂದೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಆಚರಣೆದ ಕ್ರಮ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಭಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿನ್ ದೇವಿನಕುಳು ನಂಕ್ ಕೊರ್ದ್ ಎಡ್ಡೆಪುಳೆನ್ ಒರಿತ್‌ದ್ ಹಾಳ್ ವಿಷಯೊಳೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅವುಸಲಾ ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಕೊರ್ದು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಸುಖೊಟ್ಟು ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ "ಸರ್ವೇ ಜನೋ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು" ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಜನ, ಎಡ್ಡೆ ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುನವ್ವೇ ಈ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪರ್ಬ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪೊರ್ಲು. ನೂಲ್ದ ದಾರೊಳು ಸೇರ್ದ್ ಕುಂಟು ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಇಂಚಿನ ಪರ್ಬೊಲು ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುಂಡು. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸತ್ಯೊಳು ಈತ್ ವರ್ಷ ನಮನ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಜನೊಕುಲು ಎಡ್ಡೆ ಊರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗರ್ತೆ ತಿಕ್ಕಿನವು ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗ್ ತಿಕ್‌ನ ದೇವೆರ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಫಲ.

ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರಾ ಪರ್ಬೊಲು ನಡತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ನವರಾತ್ರಿ ಪರ್ಬೊಲು ಉತ್ತರ ಭಾರತೊಡುಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಗುಜರಾತ್‌ಡ್ ಒಂರ್ಬ ದಿನ ನವರಾತ್ರಿನ್ 'ಗರ್ಬ ಡ್ಯಾನ್ಸ್', ಕೋಲಾಟ ಗೊಬ್ಬುದು ದೇವಿನ್ ಮೈದಾನ್‌ಲೆಡ್ ದೇವಿನ ಭಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಡೀ ರಾತ್ರೆ ಪೂಜೆ, ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಪ್ಪುವೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ಇಂಚಿತ್ತ್‌ನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಚರಣೆಲು ಇತ್‌ಂಡಲಾ ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಕೊರ್ಪಿನ ಈ ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲುನು 'ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯ' ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಹಂಸ ಪಕ್ಕಿ ನೀರ್ ಬುಡ್ದು ಪೇರ್ ಪರಿಲೆಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ನಮ್ಮ ಮಾರ್ನೆಮಿಗ್ ಸೇರಿಸಾದ್ ಈ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರಾ ನವರಾತ್ರಿ ಪೂಜೆಗ್ ನನಲಾ ಪೊರ್ಲಾವಡ್.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಈ ಪರ್ಬ ಒಂರ್ಬ ದಿನ ನಡಪ್ಪುನಾರ್ದವರ ನವರಾತ್ರಿ ಪರ್ಬ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪರ್ಬಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಲ್ಲಲ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಳೆಡ್ ಪೂಜೆ ಅತ್ತಂದೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಭಜನೆ ನಾಟಕಲಾ ನಡಪುಂಡು. ದೇವಿನ ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿನ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಏಸ ಪಾಡ್ದ್ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದು ನಲಿಪ್ಪುವೆರ್. ಒಟ್ಟಾದ್ ದೇವಿನ ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿನ್ ಪೂರಾವಿದೊಟ್ಟು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಆಚರಿಪುವೆರ್. ಕಡೇತ ದಿನ ಶಾರದಾ ಪೂಜೆ ಆದ್ ಶಾರದಾ

ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬೇತೆ ಕಡೆತ್ತ ಆಚರಣೆಲು ಸೇರ್‌ಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಸುರುತ್ತ ರೀತಿ ರಿವಾಜ್ ಮಾರ್ನೆಮಿಡ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು ಎಚ್ಚಿದ್‌ಂಡ್. ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲುಗು ಕೂಡಲಾ ಪೊರ್ಲು ಸೇರ್‌ದ್ ತೂಪಿನವ್ವೆ ಪೊರ್ಲು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಮಾರ್ನೆಮಿ, ನಿರ್ನಾಲ್ (ಕನ್ಯೆ) ತಿಂಗೊಳುದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಸುರು–ಆಪುಂಡು.

"ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೈಸೂರ್ದಕ್ಕುಳು ನಲಿಪುನಗ ತುಳುನಾಡ್ದ್ ಜನೊಕುಳು ತುಳುನಾಡ (ದಸರಾ) ಮಾರ್ನೆಮಿ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲು ತೋಜಾವರಮ್ಮ. ತೂಪಿನವ್ವೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಪುಣ್ಯೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿಪುವೆರ್. ಮೈಸೂರುಡು ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಕುಡ್ಲಡ್ ನವದುರ್ಗೆಯೆರ್ನ ಸುಗಿಪುವೆರ್. ಪೂಜೆ, ಭಕ್ತಿ ಭಾವೊಡು ಕೊಲ್ಲೂರು ಮೂಕಾಂಬಿಕೆ, ಕುಡ್ಲದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಡಲ ಬರಿತ ಮಂಗಳಾದೇವಿದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ತೆಲಿಕೆದ ಮಂಗಳಾಂಬಿಕೆ, ಬಪ್ಪನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆ ದುರ್ಗೆ, ಕುದ್ರೋಳಿದ ದಸರಾ, ಕಟೀಲ್‌ದ ನಂದಿನಿ ತುದೆ ಬರಿತ್ತ ಕಟಿಲೇಶ್ವರಿ, ತುಳುನಾಡ ಉಳಾಲ್ತಿ. ಅಂಚೆನೆ ಸತ್ಯದ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಮಾತಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನವದುರ್ಗೆರೆನ್ ಭಕ್ತಿ ಭಾವೊಡು ಸುಗಿತ್ತ್‌ದ್, ಪೂ ಪಂದ್ರ್ ತಾರಾಯಿ (ಕಾಯಿ) ದೀದ್ ವಾದ್ಯ ಗಂಟೆಲೆನ ಅಬ್ಬರೊಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಗೌಜಿದ ಪೂಜೆ, ಚಂಡಿಕಾ ಹೋಮಲ ನಡಪುಂಡು. ಆ ನವ ದುರ್ಗೆರೆನ ಒಂರ್ಬ ದಿನತ್ತ ಪೂಜೆನ್ ತೂಪಿನವು ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಪುಣ್ಯ. ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒಂರ್ಬ ಜನ ಅಪ್ಪೆ ದುರ್ಗೆನಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸತ್ಯೊನು ಒರಿಪ್ಪಾವುನ ಸಾದಿ ತೋಜಾಯೆರೆ ಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಲೆಕ್ಕ (ತೋಜಿದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪೊರ್ಲು ಭಕ್ತಿಡ್‌ಲಾ ಬೊಲ್ಪುಡುಲಾ ದಿಂಜಿದ್ ಪೋಪುಂಡು) ಆದಿ ಮಾಯೆ ದೇವಿನ್ ಮಾಯೆದಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ ತೆರಿಯೊಂದು, ಬೆಮ್ಮೆರ್ (ಬ್ರಹ್ಮ) ವಿಷ್ಣು ಮಹೇಶ್ವರ ಪನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಮೂರ್ತಿಲೆನ ಶಕ್ತಿಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿ (ಮಹಾ) ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿನ್ ನವದುರ್ಗೆ ಅಪ್ಪೆನ ರೂಪೊಡು ತೂದು ಸುಗಿತ್ತಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವುನ ಪರ್ಬನೇ ಮಾರ್ನೆಮಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು. ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಗಾದೆ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ "ಬೊಂತೆಲ್ ಸುಗ್ಗಿನ್ ಬಿತ್ತೊನುಲಾ ಗೊಂತುದ ಪರ್ಬೊನುಲಾ ಮಳ್ತೊನುಲಾ" ಈ ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪರ್ಬ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗೊಂತುದ ಪರ್ಬಂದೆ ಪನೊಲಿ.

ಪಿಲಿ ಏಸ:

ಪೂತ ಒಟ್ಟುಗು (ಬಲ್‌ಲಾ) ನಾರ್‌ಲಾ ಸೊರ್ಗ ಸೇರ್‌ಂಡ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕಲಾ, 'ಪೆತ್ತದೊಟ್ಟುಗು ಕಂಜಿ'ದಲೆಕ್ಕಳಾ ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿನ್ (ದುರ್ಗಾಂಬೆನ್) ತುಂಬುನ ಪಿಲಿಕ್‌ಲಾ ಮಾರ್ನೆಮಿದಪ್ಪಗ ಮಣೆ ಪಾಡುವೆರ್, ಪಿಲಿ ಏಸದ ರೂಪೊಡು ಪರಕೆ ಪಂಡಿ ಜನೊಕ್ಕುಲು ಪಿಲಿ ನಲಿಪ್ಪುವೆರ್. ಕಲಿ ಪರ್ದ್ ಪಿಲಿ ನಲಿಪ್ಪುನ ಪಕೀರಣ್ಣನ ಪಿಲಿ ಏಸ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಪುದರ್ ಪೋತುಂಡು. ಪಿಲಿ, ಕರಡಿ, ಹನುಮಂತೆ, ಕೃಷ್ಣೆ, ಜಾಂಬವಂತೆ ಅಂಚಿನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುರಾಣದ ಏಸ ಪಾಡ್ದ್ ಪರಕೆಲಾ ಸಂದಾಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿಣ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಪೊರ್ಲು ಕೊರ್ದು ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ನಲಿಪ್ಪಾವೆರ್. ಅಪಗ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್, ಮಾರ್ನೆಮಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರಲೆಕ್ಕ ಮೆಂಚುಂಡು. ಮೂಂಕುಗು ನತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕ ಮಾರ್ನೆಮಿದ ಪೊರ್ಲುಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಟ ಯಕ್ಷಗಾನ ಗೊಂಬೆಲು ನಲಿಪುನ ತಟ್ಟಿರಾಯನಕುಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೋಜಾವುನ ಆಟಿ ಕೆಳಂಜೆ, ಸಾಗುವಳಿದ ನುಗ ನಾವೆರ್, ಕಂಬಳದ ಪೊರ್ಲು, ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟದ ಗೊಬ್ಬು ಪೂರಾ ಸೇರ್‌ನಗ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊರ್ಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ, ಮಾರ್ನೆಮಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಲಿಪುವೆರ್.

ತುಳನಾಡ್‌ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತೋಜವುನ ಪಿಲಿ ಏಸ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಶೇಷ. ಅಂಕ ಅಯನೊಳೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮಾರ್ನೆಮಿ, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ಚೌತಿದ ಪೊರ್ತುಡುಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಒಡಿಪುದ ವಿಟ್ಲಪಿಂಡದಾನಿ ಪಿಲಿ ಏಸದ ನಲಿಕೆನೆ ಒಂಜಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆ. ತಾಸೆದ ಪರಪರ ಬೊಟ್ಟುನ ಶಬ್ದೊಳೆಗ್ ಪಿಲಿಕ್ಕುಳು ಪಾಡುನ ಪಜ್ಜೆಗ್, ಅವೆಕ್ಕುಲು ಪಿಲಿತ್ತಲೆಕ್ಕೊನೇ ಮಲೆದ್ ತೂಪುನ, ತರೆ ಅಡಾವುನ, ತೇಳ್ ಬಿಗ್ಗ್‌ದ್ ದುಡ್ಡುದ ನೋಟುಳೆನ್, ಪನಾವುನು ನಾಲಯಿಡ್ ತುಚ್ಚಿಪತ್ತ್‌ದ್ ದೆಪ್ಪುನ ಗತ್ತ್, ಉಂದು ಪೂರಾ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಗೊತ್ತಾಪ್ಪುಜಿ. ಪಿಲಿ ನಲಿಪ್ಪುನೆನ್ ತೂಂಡ ಮಾತ್ರೆ ಗೊತ್ತಾವು ಅಂಚಾದೆ ಪಲಿ ಏಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಜೋಕ್ಲೆರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪರಬ್ಬೆರ್ ಮುಟ್ಟ, ತಾಸೆದ ಪರ ಪರಡಿಂಗ್‌ರ್ ಟಕ್, ವಾದ್ಯ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆನ ಶಬ್ದ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂಪಿನೆ ಮಾತ್ರೆ ಅತ್ತ್ ಪಿಲಿಕ್ಕುಳೆನ ಪಿರಾವುಡೆಲಾ ಪೋಪೆರೆ. ಎಂಕ್ಲು ಜೋಕ್ಲಾದುಪ್ಪುನಗ ಪಿಲಿ ಏಸದ ಪಿರವು ಪೋತುನ ನೆಂಪು ಇತ್ತೆಲಾ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಿಲಿ ಏಸ ಪಾಡುನಕ್ಕುಲು ಪಿಲಿ ಏಸ ಪಾಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಏಸ ದೆಪ್ಪುಂದೆ ಅಂಚೆನೆ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ ಪಿಲಿ ಏಸ ನಲಿಪ್ಪುವೆರ್. ಇನಿ ಕೋಡೆ ಪಿಲಿ ಏಸದ

ಕೂಟೊಲೇ ಗ್ರೂಪ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವೊವ್ವೇ ಕಟ್ಟಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಿಲಿ ಏಸ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ಇಜ್ಜಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಭಕ್ತಿದ ತಿರ್ಲ್ಲಾ ಉಂಡು. ನಲಿಪುನ ಮರ್ಲ್ಲಾ ಪೊರ್ಲುಲಾ ಉಂಡು. ಇಂಚಿಪ್ಪ ಸಿನೇಮೊಳೆಡ್‌ಲಾ ಪಿಲಿ ಏಸ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ವಾ ಕೂಡು ಕಟ್ಟಲೆಗ್‌ಲಾ ಪಿಲಿ ಏಸ ನಲಿಪ್ಪಾವೆರ್. ಪಾಯಸ ಇಜ್ಯಾಂದಿ ವನಸ್ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮಾತಾ ಕಡೆಟ್ಲಾ 'ಪಿಲಿ ಏಸ' ಉಪ್ಪುಂಡು.

ದಸರಾ ಗೊಬ್ಬುಲು (DASARA SPORTS) ಮಾತಾ ಶಾಲೆಡ್‌ಲಾ ಸಂಗೊಳೆಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಜವ್ವನೆರೆಗ್ ಪಿರಯದಕ್‌ಲೆಗ್ ಜೂವೊಗು ವ್ಯಾಯಾಮ ತಾಕತ್ತ್‌ದಲಾ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕುಸಿ ಕೊರ್ದು, ತಮಾಷೆಲಾ ಆಪುಂಡು ಆರೋಗ್ಯಲಾ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪೊರ್ಲುಳು.

ಒಂಜಿ ಮರತ್ತ ಬೇರ್ ಎಂಚ ಮರನ್ ಬೂರಂದ್‌ಲೆಕ್ಕ ತಾಂಗ್‌ದ್ ಪತ್ತುಂಡಾ ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆಳು, ಪರ್ಬೊಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮರತ್ತ ಇರೆಕ್ಕುಲು ಎಂಚ ಬುಳೆವನ ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್ ಪೊರ್ಲು ತೋಜಿಯೆರೆ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪ. ನಮ್ಮ ಮೂಲಸ್ಥಾನೊಗು ತೊಂದರೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತೆದ ಬದಲಾವಣೆಗ್ ಒಂದೊಂದು ಪೋವೊಡು.

ಮೂಡಾಯಿದುಲ್ಲಯೆ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆನ ಉರಿಲಾ, ಚಂದ್ರ ದೇವೆರೆನ ತಂಪುಲಾ ನಮನ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕ್ಕೆಲೆನ್ ಕಾಪ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಮಾರ್ನೆಮಿ-ದಸರಾದ ಆಚರಣೆಳು ದೇವೆರೆನ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಸುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ನಂಕ್ ದೇವಿನಕುಲು ಆನೆ ಬಲ ಕೊರ್ದು, ಸಮಾಜ, ದೇಶೊನು ಸೊಚ್ಚ ದಿಯೆರೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಪನ್ಪಿನ ಭಕ್ತಿ ಭಾವನೆಲು ದೇವಿನ ಅನುಗ್ರಹದಾದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಭಕ್ತಿ, ಶಕ್ತಿ, ಯುಕ್ತಿ ಕೊರ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲು ನಮ್ಮ ಸೊಚ್ಚ ಭಾರತೊನು ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ದೀಪ ಪೊತ್ತಂಡಲಾ ಕತ್ತಲೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಮಲ್ಲೆ ತೋಜಿದ್ ಕತ್ತಲೆನ್ ಪಾರಾವುಲೆಕ್ಕ ಈ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆಲು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದೇಶೊನು ಕಟ್ಟುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೊಳ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಪರ್ಬೊಳು. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬೊಳ್ಪುನ್ನ ಅರ್ಲವುಂಡು.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದೆರ್ ಪಂಡೆರ್ ನಾಲ್ ಜನ ಭಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿನ್ ದಿಂಜಾವುನ ಜವನೆರ್ ಯೆಂಕ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಈ ದೇಶೊನು ಜಗತ್ತ್‌ದ ಮಲ್ಲ ದೇಶ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ತೂಪೆ ಪಂಡೆರ್. ಜವನೆರೆ ಮನಸ್ ಪಜ್ಜಿಗೋಡೆಗ್ ಪರೆಲ್ ಕುಳ್ಳಾಯಿಲೆಕ್ಕ. ಬಜೆ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೆ, ಇನಿಕ್ಕ್ 125 ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬೆ 'ಭಾರತ'

ಪಂಡ ಎಂಚಿನಾಂದ್ ಪಿದಯಿ ದೇಶದಕ್‌ಲೆಗ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ದೇವೆರ್ನ ಪ್ರೀತಿಲಾ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ನಂಕ್ ಗೇನ ಕೊರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಉಂದು ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಫಲ. ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಭಕ್ತಿಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ ಒಂಜೇ ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆಲೆನ್ ಕೊನಪ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾಳ ನೂಲು ಒಂಜಾದ್ ಎಂಚ ಕುಂಟು ಆಪುಂಡ ಅಂಚೆನೆ ಭಕ್ತಿ ಭಾವನೆಲು ನಂಬಿಕೆಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಸೊಚ್ಚ ಮನಸ್ ಸೊಚ್ಚ ಭಾರತ ಕಟ್ಟುಂಡು, ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಬ್ರ ದುರ್ಗೆ ಅಪ್ಪೆನಕುಲೆನ್ ಸುಗಿತೊಂದು 'ಸರ್ವೇ ಜನೋ ಸುಖಿನೋಭವತು' ಮಾತಾ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬಯಕ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾರ್ನೆಮಿ ದಸರೊನು ಸುಗಿಪುಗಾ. ಮಾತೆರೆಲ್ಲಾ ಕಾಪುಳೆ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನಿಯೆರ್ನ ಸೊಚ್ಚ ದೇಶೊಗು ನಮ್ಮ ಸೊಚ್ಚ ಮನಸ್‌ಲಾ ಕೈಲಾ ಜೋಡಿಯಗಾ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಈ ದಸರಾದ ಸುಗಿಪುದ ಪೊರ್ಲು ಸತ್ಯೊಳೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಬದಲಿಪ್ಪೆರೆ ಅತ್ತ್. ಆ ಸತ್ಯೊಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸತ್ಯದ ಬೊಲ್ಪು ಒದಗಾಯೆರೆ, ಸತ್ಯೊ ತೋಜಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟೋನ್ಯೆರೆ ಎಂಕ್ಲೆ ಗ್ರಾಸ್ತೊಲಿಗೆನ್ ಎಚ್ಚಾಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ನಲಿಪುಗ.

ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲು ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ
ಪೊರ್ಲು ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜೋಕುಲು
ಪೊರ್ಲು ಈ ಸತ್ಯೊಧರ್ಮದ ಬೂಡುಲಾ
ಪೊರ್ಲುಡ್ ಪೊರ್ಲು ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದಸರಾ ಪೊರ್ಲು.

ಸತ್ಯೊಳೆ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ದು
ಮಾತೆರೆಲ್ಲಾ ಕಾಪುಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್
ಈ ದಸರಾದ ಪೊರ್ಲುನು ಸುಗಿಪ್ಪುಗಾ. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಜೈ ತುಳುವೆಪ್ಪೆ. ಜೈ ಭಾರತಿ ಅಪ್ಪೆ. ಭಾರತ ಮಾತೆ.

* * *

ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್!

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಗದ್ದಿಗೆಡ್ ಸಿರ್ಕಂದೆ ಒರಿಕ್ಕೊಡು, ಕುಲ್ಲೊಡುಂದಾಂಡ ನೇರ್ಪುದ ನುಡಿ–ನಡಕೆ ಬೋಡು. ಅವು ಒತ್ತೆ ಒರಿ ತಂಡೇಲಗೆ ಏತ್ ಅಗತ್ಯೊನಾ, ಒಂಜಿ ಕೂಡ್‌ಕಟ್ಟ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಜನಮಂದೆತ ಒಕ್ಕಟ್ಟ್‌ತ ಪುಂಡುಗುಲಾ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶೊಡು ಪುರಾಕ್‌ದ ಧರ್ಮರಸುಲು, ರಾಜ ಮಾರಾಜೆರ್ ಆ ನಿಲೆಟ್ ರಾಜ್ಯೊದ ಆರಬಾರ ನಡಪಾಯಿನೆಡ್ದಾವೆರ ನಮಲ್ಪ ರಾಮರಾಜ್ಯ, ಧರ್ಮರಾಯನ ಅರತಾನ ದುಂಬುದಕ್ಲೆಗ್ ಸಾದಿ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ತೋಜಿಬೈದ್‌ಂಡ್. ಚಂದ್ರಗುಪ್ತೆ, ಅಕ್ಬರೆ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಮಾರಾಜೆರ್, ಮಂಡೊಳಿಗಾರೆರ್ ಅವ್ವೇ ಸಾದಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಮುತ್ತುದ ಕಿರೀಟೊಗು ಮಾಣಿಕೊದ ಪರೆಲಾದ್ ಮೆನ್ಕ್‌ದೆರ್.

ಇನಿಕ್ ಅರಸು ಬಲ್ಲಾಕುಳೆ ಆಡಳಿತೊ ಮುಗಿದ್‌ಂಡ್. ಶತಮಾನೊಡ್ದು ಅವ್ವೇತೋ ಪರ್‌ದೇಶಿಲೆನ ಪುಂಡಿದುಲಾಯಿ ನರಳೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಡದೇವಿನ್ ಸೆರೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಸೊತಂತ್ರೊದ ಉಸುಲು ಕೊರ್ದು ಐಸ್‌ರೊ ದಿಂಜಾಯಿ ಜನಮಂದೆ ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಓಲಗಾತೆರ್. ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಮಿಗಿಲಾಯಿ ಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಜನತಂತ್ರೊ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಿಜಿರ್‌ದೊರ ತೂಪಿನಂಚ ಭಾರತ ದೇಶೊಡು ನಿಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಲೋಕೊಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರ ದಿಂಜ ಉಲ್ಲ. ಆಂಡ ಭಾರತೊದ ಗಣರಾಜ್ಯೊದ ಒರು ನನೊಂಜಿ ದೇಶೊಡು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಂದ್.

1950ನೇ ಇಸವಿ ಜನವರಿ 26ನೇ ತಾರೀಕ್ ಭಾರತೊದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ದಿನ. ಕರಿನ ಒಂಜಿ ಸಾರ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚ ತುಂಡು ತುಂಡಾದ್ ಪರದಾಸ್ಯ, ಪರಕೀಯ ಆಡಳಿತೊಡು ಕಂಗಾಲಾದಿತ್ತಿ ಭಾರತಾಂಬೆನ ಕೈಕೋಳೊನು ಕಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಭಾರತೀಯ ಜನಶಕ್ತಿ, ಪೊಸತೊಂಜಿ ಅರತಾನೊಗು ಅಡಿಪಾಯ ಪಾಡಿನ ಪೆರ್ಮೆದ ದಿನ. ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಭಾರತೊಡ್ದು ತನ್‌ಕ್ಲೆ

ಇರ್ನೂದು ವರ್ಷೊದ ಆಡಳ್ತೆನ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಅಗೋಸ್ತು 15, 1947ಡ್ ನಂಕ್ ಬುಡುಗೆಡ ಕೊರ್ಯೆರ್ಡಲಾ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ ರಾಣಿಯೆರೆನ್ ನಮ ರಾಜೆರ್‌ಂದೇ ಮಾನಾದಿಗೆ ಕೊರುದು, ಅಕ್ಲೆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಯಿನ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ನ ಆಡಳ್ತೆದ ಪುಂಡಿದುಲಾಯಿ ತಿಕಲ್‌ದಿತ್ತ. ಪರದೇಶೀ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಈ ಎಲ್ಯ ಸೋವುನ್ಲಾ ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್, ಜನೊಕ್ಲೆಡ್ದೇ ಪೆಜ್ಜಿನ ಒರಿ ಗುರ್ಕಾರನ ಕೈ ತಿರ್ತ್ ಚುನಾಯಿತೆರಾಯಿನ ನಾಯಕೆರ್ನ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲೊದ ಅರಸ್ತಾನ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜೊಗು ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡಿನ ದಿನ 1950, ಜನವರಿ 26. ಐಕ್‌ಲಾ ದುಂಬು 1929ನೇ ಜನವರಿ 26ಡ್ ನಡತಿನ ಲಾಹೋರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನೊದಪಗ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರೆನ್ನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾಯಿನ ಪುಣ್ಯದಿನ ಅವು. ಅಂಚಾದೇ ಭಾರತ ದೇಶೊದ ಕೊಡಿ ಕಡೆಟ್ ನೆನ್ನ್ ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಗಣರಾಜ್ಯ ದಿನ ಪಂಡ್ದ್ ನಮ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪಂಡ ಎಂಚಿನ? ಅಯಿತ ನಿಜವಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ದಾದ? ಅವೆಡ್ದ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುನ ಪ್ರೇಜನ ಒವು? ಉಂದೆನ್ ಈ ದೇಶೊಡುಪ್ಪುನ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯೊ ಇನಿ ಉಂಡು. ಭಾರತೊಗು ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಬರ್ಪುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನು ಕಲೆವೊನ್ನಕುಲು ನಮ. ಅಕ್ಲು ನಮನ್ ಆಳ್ಯೆರ ಶುರು ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮನ ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿದ ಸರ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನ್ಲಾ ನಮ ಕಳೆವೊಂಡ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯೆರ್ನ ನುಡಿ-ನಡಕೆ, ರೀತಿ-ನೀತಿ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ನಂಕ್ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕೊನೇ ನಮ ಅನುಸರಿಸಾವೊಂದು ಬತ್ತ. ಅಂಚಾದ್ ಆಂಗ್ಲೆರ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮುಗಿಂಡಲಾ, ನಮನ್ ನಮೊನೇ ಆಳುನಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ಇನಿಲಾ ನಮಡ ಇಜ್ಜಿ. ಸ್ವಾವಲಂಬನೆದ ಪಾಠ ನಂಕ್ ನನಲಾ ಆತಿಜಿ.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ, ಪಟೇಲ್, ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್, ರಾಜಾಜಿ, ಮೌಲಾನಾ ಆಜಾದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗುಣಾಢ್ಯೆರೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಸೂತ್ರೊಗು ಕೈಕೊರ್ದು ನಡಪಾಯಿನ ಪೊರ್ತುಡಾಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆಡ ಪೂರ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಪಕ್ಷ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ಗಡಿ, ಭಾಷೆ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆದ ಪಾಸ್‌ದುಲಾಯಿ ತಿಕಲ್ದ್, ನುಪ್ಪು-ಕುಂಟು, ನಿಲೆ-ನೀರ್ ಪನ್ಪಿ ಓದಂಟ್‌ಡ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದೇ ಬತ್ತ. ಸರಿಯಾಯಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಗತ್ಯವಾಯಿನ ಉತ್ಪಾದನೆದಂಚಿ ಏರ್ಲಾ ತರೆ ಪಾಡಿಜೆರ್. ಪಕ್ಷ - ಪಂಗಡೊಳೆನ್ ಬುಳೆಪಾದ್ ಆಳುನ ಸರ್ಕಾರೊನು

ನೆರ್ಪುನೆಟೇ ಕಾಲೇಸ ದೆತ್ತೆರತ್ತಂದೆ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಕರ್ತವ್ಯ ದಾದ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ನಮ ಏರ್ಲಾ ಗುಮನ ಕೊರ್ಪುಜ. ಇಡೀ ದೇಶ ಚೆಪ್ಪಟೆ ಚೀರಾದ್ ಜಾತೀಯ ದಂಗೆ, ನಿರಾಶ್ರಿತೆರ್ನ ಸಂಕಡ, ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾನೊಳೆನ ಉಳಜಗಳೊಡು ದೇಶ ಗಂಡಾಂತರೊಡುಪ್ಪುನಗ ಅವೆಕ್ ತಿಗಲೆ ಕೊರ್ದು ದುಂಬು ಕೊಂಡೋಯೆರೆ ಪೊಂರ್ಬಿನಕ್ಲೆನೇ ನಮ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತ. ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನು ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರೊಗು ಗಳಸೊಂಡ. ಈ ಬಗೆಟ್ ನನಾಂಡಲಾ ಪ್ರತಿಯೊರಿ ಭಾರತೀಯೆರ್ ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪೊನ್ನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ನಿಜ ಪನ್ಪಿನಿಂದಾಂಡ ಭಾರತೊದ ಸುರೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ ಜನವರಿ ಇರ್ವತ್ತಾಜೇ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನೊ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿನ ದಿನ. ಸಂವಿಧಾನ ದೇಶೊದ ಜನಮಂದೆನ್ ಆಳುನಂಚಿನ ಸರಕಾರೊದ ಮೂಲ ರಚನೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅವು ಶಾಸಕಾಂಗ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಬೊಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಂಗೊಳೆನ್ ಸರಕಾರೊದ ಮೂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗವಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರತಿ ಅಂಗೊದ ಅಧಿಕಾರೊನು ತೆರಿಪಾವುನೊಟ್ಟುಗು ಅವೆತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲೆನ್ಲಾ ಪನ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಂಗೊಳ್ನ ನಡುತ ಸಂಬಂಧ ಅತ್ತಂದೆ ಜನತೆ ಬೊಕ್ಕ ಸರಕಾರೊದ ಸಂಬಂಧೊನ್ಲಾ ಅವು ಪುಂಡಿದುಲಾಯಿ ದೀವೊಂದ್‌ಂಡ್.

ಇಡೀ ವಿಶ್ವೊಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಂವಿಧಾನ ಪಂಡ ಅವು ಭಾರತೊದ ಸಂವಿಧಾನ. ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆದ ಬುದ್ಯಂತೆರೆ ತಂಡ ಅವೆನ್ ಅಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಕೂಟೊಡು ಅಲ್ಲಾಡಿ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯರ್, ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್, ಟಿ.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರಿ, ಡಿ.ಪಿ. ಖೇತಾನ್, ಸರ್ ಬೆನೆಗಲ್, ಕನ್ನಯ್ಯಲಾಲ್ ಮುನ್ಷಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಸಾಅದುಲ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. 444 ವಿಧಿಳೆನ್ 22 ಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಶುರುಡು ಪತ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ 12೦ದ್ ಆಯಿನ ಅನುಚ್ಛೇದೊಳೆನ್ ಹೊಂದ್‌ದಿನ ಈ ಸಂವಿಧಾನ ಇದಮುಟ್ಟ 118 ತಿದ್ದುಪಡಿಗ್ ಒಳಗಾತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಡ್ 1,17,369 ಶಬ್ದೊಲೆಡ್ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. ಸಂವಿಧಾನೊತ ಮೂಲಪ್ರತಿ ಕೈಬರವುಡು 479 ಪುಟೊ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಮಹಾಗ್ರಂಥೊದ ಅಕೇರಿಗ್ ಆ ಕಾಲೊದ ಮಾತಾ ನಾಯಕೆರ್ ಸಂವಿಧಾನೊಗು ತನ್‌ಕ್ಲೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ದು ದಸ್ಕತ್ ಪಾಡ್ದೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಭವನೊಡು ಹೀಲಿಯಂ ಅನಿಲ ದಿಂಜಾತಿ ಪಾಸ್‌ದುಲಾಯಿ ಭದ್ರವಾಯಿನ ಅದೆಟ್ ಬಾರೀ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ದೀತೆರ್.

ಸಂವಿಧಾನೊತ ಮೂಲಪ್ರತಿ ಹಿಂದಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಡುಂಡು. ಜಪಾನ್, ಅಮೇರಿಕಾ, ಐರ್ಲೆಂಡ್, ಜರ್ಮನಿ ಬೊಕ್ಕ ರಷ್ಯಾ ಸೇರ್ನಂಚ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪಾಕ ರಾಷ್ಟ್ರೊಲೆನ ಸಂವಿಧಾನೊಳೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ನಮನ ಸಂವಿಧಾನೊಡು ಪಾಡೊಂದಿನವು ಅೃತ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಗ್ ಕಾರಣಾಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಈ ವರ್ಷೊ 73ನೇ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವೊನು ದೇಶ ಇಡ್ಕ ನಮ ಕರಿತೊಂದ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಚ್ಚಯೊದ ಅಮುರ್ತ ಪರ್ಬೊದ ಎಡ್ಡೆ ಏಳ್ಯ ಗಳಿಗೆಡ್ ನೆಕ್ಕ್ ದಿಂಜ ಮಹತ್ವ ಉಂಡು. ನನ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಕರಿಂಡ ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಅಮುರ್ತ ಉಚ್ಚಯೊಲ ಕೈಸೇರುಂಡು. ಗಣರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚಯ ಪಂಡ ಅವು ಮೂಜಿ ದಿನೊತ ಲೇಸ್. ಈ ಸರ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ನೇತಾಜಿಯೆರೆನ ಪುಟ್ಟು ಪರ್ಬೊನ್ಲಾ 'ಪರಾಕ್ರಮ ದಿವಸ್' ಪುದರ್‌ಡ್ ಐತೊಟ್ಟುಗು ಸೇರಾದ್‌ಂಡ್.

ಈ ದೇಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ನಮಕ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಬೈಜ್ಜಿ. ಆಡಳಿತೊದ ಅನುಭವದಾಂತಿ ರಾಜಕಾರಣಿಲೆಡ್ದಾದ್ ಸರಕಾರಿ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನ ನೌಕರೆರ್ನ ಕೈ ಮೇಲಾತ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ವಬೇರ, ಲಂಚ, ರುಷುವತ್ತ್, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಅವುಲವುಲು ತರೆ ದೆರ್ತೊಂದುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಕಟೊದ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಜವನೆರ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ದಿಂಜ ಉಂಡು. ದುಂಬೊತ್ತ ನಮನ್ ನಮೊನೇ ಆಳುನಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡ್ದು ಬರೊಡು. ಅೃಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಅಧಿಕಾರ ನಮ ಪಡೆವೊಡು. ನಂಕ್ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ನೆನ್ ನಮನೇ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಡ್ ಇಲೆವಾರಿ ಮಲ್ಪಿ ಮಾರ್ಗೊನು ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಈ ಇಚಾರ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಿನಾನಿಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸ ಮಲ್ತ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ ಶಕ್ತಿ ಪಂಡ ಅವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ; ಅರ್ಥಾತ್ ಗಣರಾಜ್ಯ. ಚುನಾಯಿತ ಸರಕಾರೊನು ಒರಿಪುನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಕರಿಪುನ ಶಕ್ತಿ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಉಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರಿತ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ಸರ್‍ರೊಗು ಕಾಂತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಜನಮಂದೆಡ್ದ್ ಆಯ್ಕೆಯಾದ್ ಬತ್ತಿ ಸರಕಾರ ಏನಿಕಾಲೊಗ್ಲಾ ಬೆಳಗುಂಡು. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಯೇಪೊಲಾ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ನಮೊ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ವರ್ಸ ವರ್ಸ ಕರಿತೊಂದುಲ್ಲ – ಗಣರಾಜ್ಯ, ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪೊಸದಿಲ್ಲಿಡ್ ಗಣರಾಜ್ಯೋಚ್ಚಯೊನು ಗರ್ದ್ ಗೌಜಿಡ್ ಆಚರಿಸಾವೆರ್. ಅಲ್ಪ ಪ್ರಧಾನಿಯೆರ್ನ ಭಾಷಣ ಪ್ರಧಾನಾಂಡಲಾ ಲೇಸ್‌ದ

ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಲೆನವು. ಭಾರತೊದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾಯಿನ ಭೂಸೇನೆ, ನೌಕಾದಳ ಬೊಕ್ಕ ವಾಯುಸೇನೆ ಪಡೆಕ್ಲೆಡ್ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರವಂದನೆ ನಡಪುಂಡು. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಕೊರ್ಪುನ ಭಾರತರತ್ನ, ಪದ್ಮಭೂಷಣ ಬಲ್ಮನೊಳೆನ್ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಸಂದಾವೆರ್.

ಶಾಂತಿ, ಅಹಿಂಸೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ನಮ್ಮ ಗಣತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಮೂಲ ಮಂತ್ರ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರೊಳೆನ ಎತ್ವಾಸಿದ ನಡುಟುಲಾ ದೇಶೊದ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ನ್ ಕಾತೊಂದು ಬರ್ಪಿನವು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ. ಪುಂಡು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ, ಜಾತ್ಯತೀತ ಪದೊಲಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಆಕ್ರಮಣೊನ್ಲಾ ತಲೆಪುನ ಶಕ್ತಿ ನಮಡಪ್ಪ ಉಂಡು. ಈ ದೇಶೊದ ಪ್ರತಿ ಒರಿ ಪ್ರಜೆಲಾ ಗಣತಂತ್ರೊದ ತೂಂಕು ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಸಾದೊಳಿಗೆಡಿತ್ತೊಂದು ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಜಕ್ಕೆಲಣಿಡ್ ಒಕ್ಕೆಲಾಪುನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಸುಖ ಸೊರ್ದಯೊಡು ಬದುಕುಲೆಕ್ಕಾವಡಿನ್ಪಿನವು ನಮ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಅಂಗ್.

* * *

ದೈವ

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಯಿಮೆದ
ಸತ್ಯದ ಚಾವಡಿ
ನಿತ್ಯದ ಕೊಡಿಯಡಿ
ಪೊತ್ತಾಯಿ ನಂದಲ
ಭಯದಿಂಜಿ ಭಕ್ತಿಡ್
ಹಿರಿಯೆರೆ ಸತ್ಯೊಡು
ಕುಟುಮದ ಪ್ರೀತಿಡ್
ಚಾಕಿರಿ ನಿಷ್ಟೆಡ್
ಸುದ್ಧದ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್
ಕಾಡ್‌ದ ಪುಪ್ಪೊಡು
ತೋಡುದ ನೀರ್‌ಡ್
ಕೊಂಬುದ ದಂಬುಡು
ವಾದ್ಯದ ಉಲಿಪುಡು
ನೇಮದ ನಲಿಪುಡು
ಗಗ್ಗರ ದುನಿಪುಡು
ಒಲಿಯುನ ಸತ್ಯಯೆ
ಅವ್ವೇ ದೈವಯೆ
ನಂಬುಲೆ ನಿತ್ಯಯೆ
ಏಪಲ ಸತ್ಯಯೆ

– ಶರತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಡುಪಳ್ಳಿ

ಗೋಲಿದ ಮರ

ಮಣಿ ಮನಮೋಹನ್ ರೈ

ಗೋಲಿದ ಮರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರ್ಗಿಕರಣ

ಉಂದು ಪೆಲಕಾಯಿದ ಕುಟುಮಗ್ ಸೇರ್ಗಿನ ಮೊಕೇಸಿ ಕುಡುಮ. ನೆತ್ತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ – Plantao – ನೆತ್ತ ವರ್ಗ – ಮ್ಯಾಗ್ನೋಲಿಪ್ಸಿಡ್ – ನೆತ್ತ ಕುಲ ಫೈಕಸ್. ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವರ್ಗಿಕರಣ: ಮೊರಾಸಿಯ ಕುಟುಮಗು ಸೇರಿದಿನ ಫೈಕಸ್ ಬೆಂಗಾಲೆನಿನಸ್ ನೆತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪುದರು. ಪರಿಚಯ: ಕುಟುಂಬ ಗೋಲಿದ ಮರ ಪಂದ್ ಪುದರು ಪೋತಿನ ಉಂದೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು 'ಆಲದ ಮರ', ತಮಿಳ್‌ಡ್ 'ಆಲ್', ಸಂಸ್ಕೃತಡು 'ವಟ' ಅತ್ತುಂಡಾ 'ವಟವೃಕ್ಷ', ಮಲಯಾಲಡು 'ವಟಮು', ತೆಲುಗುಡು 'ಪೆದ್ದ ಮಾರಿ', ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ baniyan tree - ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರು. ಉಂದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರ ವೃಕ್ಷ. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು, ನೆತ್ತ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಬನಿಯಾ (ಹಿಂದೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಲು) ಬ್ಯಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನೈಡ್ದಾದ್ ನೆಕ್ಕು 'ಬ್ಯಾನಿಯಾನ್ ಟ್ರಿ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಗೋಳಿದ ಮರತ ಗುಣಲಕ್ಷಣೊಲು

ಈ ಮರಕ್ ಮಸ್ತ್ ಅಗೆಲದ ಕೊಂಬೆ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಕೊಂಬೆಡ್ದ್ ಬೇರು

ಪಿದಾಡ್ದ್‌ದ್, ಭೂಮಿಗ್ ಮುಟ್ಟುದು ಕಾಂಡ ಆದ್, ಈ ನಮೂನೆಡ್ ಏತೋ ಎಕರೆಗಟ್ಟೆಲೆ ಜಾಗೊಡು ಈ ಮರ ಪರಡುನ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಇರೆ ದಪ್ಪ ಇತ್‌ದ್, ಎಡ್ಡೆನೇ ಮಿಂಚುಂಡು. ನೆತ್ತ ಕಾಂಡೊಡು ಪೇರ್‌ದಲೆಕ ಒಂಜಿ ಅಂಟಾಯಿನ ರಸ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಪೂಕುಲು ಬಜಿ ಎಲ್ಯ. ಆಂಡ ರೂಢಿದಲೆಕ ನೆತ್ತ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ತೂತಿನಕ್ಲು ಇಜ್ಜೆರ್. 'ಆಲಕ್ಕೆ ಹೂವಿಲ್ಲ, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ' ಪನ್ಪಿನ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಪಾತೆರ ಮೂಲು ನೆನೆಪಾಪುಂಡ್. ಪಕ್ಕಿಲು, ಚನಿಲ್, ಪ್ರಾಣಿಲು ನೆತ್ತ ಕಾಯಿಲೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್, ಬಂಜಿಡ್ ಜೀರ್ಣ ಆದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿನಲ್ಪ ಈ ಬೀಜ ತೆಗ್‌ಲ್‌ದ್, ದೈ ಆದ್ ಕೊಡ್ಡಿದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಮರ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ವಿಶೇಷಾದ್ ಈ ಮರ ಗುವೆದ ಕಟ್ಟೆ, ಪರತ್ ಗುಡಿ ಗೋಪುರೊಡು, ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲೊಡು ಬುಲೆಯುನೈನ್ ತೂವೊಲಿ. ಜಗತ್ತ್‌ಡೇ ಮಾಮಲ್ಲ ಗೋಲಿದಮರ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಲ್ಕತ್ತಡ್ ಉಂಡುಗೆ.

ನೆತ್ತ ಉಪಯೋಗಲು: ಉಂದು ಸಾಲು ಮರತಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತಾ ಜೀವಜಂತುಲೆಗ್ ನಿರೆಲ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಉಂದೆತ ಇರೆ ಏಡ್ ಕುರಿ, ಆನೆ, ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ ತಿನಿಸಾದ್ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಕಾಯಿನ್ ಪ್ರಾಣಿಲು, ಪಕ್ಕಿಲು, ಚನಿಲುಲು ತಿನ್ಪ. ಕಾಕಜಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆಗ್‌ಲಾ ನೆತ್ತ ಕನಕ್ ಕೆಲಸಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಮರತ ಗಿಡನು ಕಿಂಜ್ಞ ಮಲ್ತ್ (ಬೋನ್ಸಾಯ್) ಅಲಂಕಾರದ ದೈ ಆದ್‌ಲಾ ದೀಪೆರ್. ಜನಪದ ಜೀವನೊಡ್ ಗೋಲಿದ ಮರ ಅನಾದಿ ಕಾಲಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಗೋಲಿದ ಮರದ ಮಹತ್ವೊನು ಜನಪದೆರ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಬೈದೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದೊಂಜಿ ಸಾನಿಧ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಮರ ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಜನಪದೆರ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಎಚ್ಚಿನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ನಮ ಗೋಲಿದ ಮರತ ಕಟ್ಟೆನ್ ತೂಪ. ನೆಟ್ಟ್ ಬೀಜುನ ಗಾಲಿಗೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಸೆಕೆಟ್ ಈ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಕುಲ್ಲುಂಡಾ ತಂಪು ಆಂಡಾ ಚಳಿಟ್ ಬೆಚ್ಚ ಕೊರ್ಪುನ ಅನುಭವ ನಮಕಾಪುಂಡು ಪಂದ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಗೋಲಿದ ಮರಕ್ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಸೆಕೆತ ಪೊರ್ತುಡು ದೊಂಪ ಪಾಡ್ದ್, ದೂರೊಡ್ದು ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕೆರೆಗ್ ಬಚ್ಚೆಲ್ ದೆಪ್ಪೆರೆಲಾ, ಅಸರ್‌ಗ್ ನೀರ್‌ದಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಗೋಲಿದ ಮರತ ಬೇರ್‌ನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಜೋಕಾಲಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬುನು ಪಂಡಾ ಹಳ್ಳಿದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರಿ ಕುಶಿ. ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವಮಾನೊಗುಲಾ ಗೋಲಿದ ಮರಕ್‌ಲಾ

ಒಂಜಿ ವಿಸೇಸ ಅರ್ಥ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದ್ ಉಂದು ಮಸ್ತ್ ನಮೂನೆಡ್ ಉಪಯೋಗೊಗು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೆನ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ವಂಶಾವಳಿಗ್ ತರ್ಕಣೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ತುಲುವೆರ್ನ ನಾಟಿ ವೈದ್ಯೊಡು ಗೋಲಿದ ಮರ: ಈ ಮರತ ಪೇರ್‌ನ್ ಕೂಲಿಬೇನೆಗ್, ಕಾರ್‌ಡ್ ಆಪಿನ ಕುರಿಕ್ಲೆಗ್, ಬಾಪು ಬರ್ಪಿನ ಜಾಗೆಲೆಗ್ ಲೇಪ ಆದ್ ಪೂಜುವೆರ್. ನೆತ್ತ ಚಿಗ್‌ರ್‌ದ ಕಸಾಯ ನೆಂಜಿಗ್, ಪಿತ್ತ್ ತೆಲಿಯರೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನೆತ್ತ ಲತ್ತ್ ಬೇರ್‌ನ್ ತಾರಾಯಿದ ಎಣ್ಣೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊದ್ಯಾದ್ ತಯಾರು ಮಲ್ತಿನ ಎಣ್ಣೆಡ್, ಕುಲ್ ಗೋಲಿದ ಮರತ ಬೇರ್‌ದಲಕನೇ ಉದ್ದ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನೆತ್ತ ಕಾಂಡದ ಪೇರ್‌ನ್ ಸಂಧಿ ವಾತೊಗುಲಾ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅಂಚ ನೆಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಮರ್ದ್‌ದ ಗುಣ ಉಂಡು ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪುರಾಣೊಡು ಪಾರ್ದನೊಡು ಸ್ಥಳನಾಮೊಡು ಗೋಲಿದ ಮರತ ಉಲ್ಲೇಖ: ತುಲು ಪಾಡ್ದನೊಡು ಗೋಲಿದ ಮರತ ಪುದರ್ ಮಸ್ತ್ ಕಡೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡುದ ಸಿರಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಕಂಡನಿನ್ ಬುಡುದು 'ಬರ' ಪಂಡ್‌ದ್, ಊರು ಬುಡ್ದು ಮಸ್ತ್ ದೂರ ನಡತೊಂದ್ ಬನ್ನಗ ಬೆಳ್ಮಣ್ಣ್‌ದ್ ಕೈತಲ್ ಅಬ್ಬನಡ್ಕ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಗೋಲಿದ ಮರಕ್ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಮಾರನ್ ತೂಂಕುದೊಲು ಪಂದ್ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಕೋರ್ದಬ್ಬು ಭೂತದ ಕತೆಟ್ ಆಯೆ ಮನುಷ್ಯ ರೂಪೊಡು ಇಪ್ಪುನಗ, ಆಯನ್ ಮೋಸೊಡು ಗುವೆಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪುಡಾದ್, ಐಕ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಪಾದೆ ಮುಚ್ಚಾದ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಗೋಲಿದ ಮರ ನಡ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಐಕ್ ರಣಗೋಳಿ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಗೋಲಿದ ಮರತ ಆಡಿಟ್ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆದಪಗ ಕುಡುಪಲು ಭೂತ ಪನ್ಪಿನ ಕುಲೆ ಇಪ್ಪುಂಡು ಪಂದ್ ದುಂಬುದ ಹಿರಿಯೆರ್ ನೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ಕತೆ ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ಲು ಜೋಕ್ಲಾದಿಪ್ಪುನಗ ಕಣ್ಣ್ ಬಾಯಿ ಅರಲಾದ್ ಕೇಂದ್ ಉಲಯಿ - ಉಲಯಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ನಡುಗೊಂದಿತ್ತ. ಈ ಮರ ವಿಶಾಲ ಆದ್ ಇತ್ತುದು, ಕೊಡಿಕ್ಕಡೆ ಐತ ಬೇರ್ ಪರಡೊಂದುತ್ತಿನ್ಯಡ್ದಾದ್, ಅಮಾಸ್ಯೆದ ಕತ್ತಲೆಡ್ ದಾಲ ವಿಷಜಂತು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಮನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದೆ ಪೋವುಂದು ಪಂದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಅಂಚ ಕತೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರಾ ದಾದನಾ!

ನನ ಪುರಾಣದ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ತೂಂಡ ಪ್ರಳಯ ಕಾಲೊಡು ನಾರಾಯಣ

ದೇವೆರ್ ನೆತ್ತ ಇರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ಉಂಡು. ಐಕೇ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆಗ್ 'ವಟಪತ್ರಶಾಯಿ' ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಇನಿಕ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಚಲಿತ ಇತ್ತಿನ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆಟ್‌ಲಾ ಅಂಗಧ್ವಜ ಪನ್ಪಿನ ರಾಜೆ ಬೇಟೆಗ್ ಪೋದು ಸಾಕಾದ್ ಗೋಲಿದ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕ್‌ನಗ ಗೋಪಾಲಕೆರ್ ಈ ಮರತ ಅಡಿಟ್ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿ ಕತೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ವ್ರತೊಟು ಕೇನುವ. ಗೋಲಿದ ಮರನ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಆಯಿನ ಪುದರ್‌ದ ಸುಮಾರು ಊರುಂಡು. ಕಾಂತರಗೋಳಿ, ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, ಬಜಗೋಳಿ, ಕುಮಾರಗೋಳಿ, ಅಸ್ಸೈಗೋಳಿ ಇಂಚ ಸುಮಾರು ಪುದರು ಉಂಡು. ದುಂಬು ಈ ಗೋಲಿದ ಮರತ ಕಟ್ಟೆಲು ನ್ಯಾಯತೀರ್ಮಾನದ ಕಟ್ಟೆಲು ಆದ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಪೋತಗೆ. ಐಟ್ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಷಿಕೆರೆತ ಪಂಜ ಕೈತಲ್‌ದ 'ಕುಮಾರಗೋಳಿ' ಪನ್ಪುನಲ್ಪ ನೆತ್ತ ಆಡಿಟ್ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯತಿ ಅವೊಂದಿತ್ತುಂಡ್‌ಗೆ. ಪಿರಿಯೆರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಕಿರಿಯೆರ್ ಬಂಜ ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನೈಕ್ "ಅಜ್ಜೆ ನಡ್ತಿನ ಗೋಲಿದ ಮರಟ್ ಬಲ್ಲ್ ದೆತ್ತೊನಿಲೆಕ್ಕ" ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರದ ಗಾದೆ ಇತ್ತೆಲಾ ರೂಢಿಡ್ ಉಂಡು. "ಗೋಳಿ ಮಲ್ಲ ಮರ ಮೂಪುಗು ದಾಲ ತಿಕ್ಕಂದ್" ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಗಾದೆ ಉಂಡು. ನೆತ್ತ ಮರತ ಮಿತ್ತ್ ಗಾದೆಲು, ಒಗಟುಲು ತುಳುವೆರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರು. ಜನಪದೆರ್‌ನ ಜನಮಾನೀದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಗೋಲಿದ ಮರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಆಧಾರ – ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ

* * *

ಪಚ್ಚೊ ರಂಗ್ ದ ,ಪರೊತ ಬಾಮೊಡು ।
ಉಚ್ಚಯೊಡು ಗಿಳಿ ಕುಲ್ದುಂಡು ॥
ಮೆಚ್ಚಿ ಕದೊಲಿದ ಪೂಂಬೆ ಮುಗಳಿಡ್ ।
ಹಚ್ಚೆಂಡ್ಯೆಸ್ ರ ರಂಪುಡು ॥ 1॥

ಗಿಳಿತುಡಲ್ ಗಾ ಬಾರೆ ಪುರ್ಪೊದ ।
ತೆಲಿತಿಗೊತ ಸಿರಿ ತೀಪೆದ ॥
ಕಳೆಕಟ್ ಂಡ್ ಈ ಪಕ್ಕಿ ಪಾತೆರೊ।
ದುಲಯಿಡೊಕ್ಕಣೆ ಮೋದದ ॥2॥

ಅಂಕಣನಂಕಣ ಪನ್ನೆದಂಕಣ ।
ಅಂಕಣೊದ ಕೊಡಿಯಂಗಣ ॥
ರಂಕ ಪೊರ್ಲುಡು ಪನ್ಪುಂಡಲೆ ಗಿಳಿ।
ನಂಕೊಲಿದ್ ದಿನ ಪಾರ್ದನ ॥ 2॥

ತೆಲಿಕೆ ಪಕೊಲೊದ ಕೆಂಪು ಮೋನೆಡ್ ।
ನಲಿಕೆ ಪೊರ್ಲುನೆ ಕಟ್ಟಿನ ॥
ಕಲೆತ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪೂವುಡಲ ಸಿರಿ ।
ಉಲೆವು ಪಕ್ಕಿದ ರೂಪನ? ॥3॥

ಕೂರಿ ನಿಸರ್ಗೊದ ಪಲಪರ್ ಂದ್ ದ।
ತಿರಿಟ್ ತೆಗ್ಗಿನ ಈ ಮನ ॥
ಅರಳಿನರ್ತಿದೊ ದರಿಯೊ ಮೆತ್ತನೆ।
ತಿರ್ ಲ್ ಪೊರ್ಲುದ ತಮ್ಮನ ॥4 ॥

ತಿಗ ತಿನ್ ಲೆ ತಿಗಮದಿಪುಡ್ಯೆಸ್ರದ।
ಪಗೆಲ್ ಡುಂತುದು ಬೆಳಗ್ ಲೆ ।
ಪಗೆನ್ ಕಟ್ಟಡೆ ಪನ್ಪುಂಡೀ ಗಿಳಿ ।
ತೆಗ್ ಲೆ ಮನಸ್ ಡ್ ತೆಲಿಪುಲೆ

ರಚನೆ : ಗಣೇಶ ಕೊಲೆಕಾಡಿ

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು

ವಿಕಿಪೀಡಿಯ ವಿಂಶತಿ ಸಂಭ್ರಮ 23/01/2021

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರಾವಳಿ ವಿಕಿಮೀಡಿಯನ್ಸ್ ಯೂಸರ್ ಗ್ರೂಪ್ ವಿಕಿವಿಮೆನ್ಸ್ ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ವಿಕಿಪೀಡಿಯ ವಿಂಶತಿ ಸಂಭ್ರಮ ಲೇಸ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ ಕತ್ತಲ್ಸಾರ್ ಮೇರ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ, ಬೆಂಗ್ಳೂರು ನೆತ್ತ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್ ಆಯಿನ ಡಾ. ಯು.ಬಿ ಪವನಜ ಮೇರ್ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಡಾ। ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ। ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ, ಅಂಚೆನೆ ಕುಮಾರಿ ಧನಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮೊಕೊಲು ಪಾಲ್‌ಪಡೆಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕಿಯೆರ್. ವಿನೋದ ಮಮತಾ ರೈ ಮೇರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಾಯೆರ್.

ಬೊಳ್ಳಿಗೆಜ್ಜೆ ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ 26-01-2021

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿ ಮುಲ್ಪ ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಎಸ್.ಎನ್ ಭಟ್ ಮೇರ್ ಬರೆಯಿನ "ಬೊಳ್ಳಿಗೆಜ್ಜೆ" ತುಳು ಕಥೆತ ಗೊಂಚಿಲ್ ಪುಸ್ತಕ ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದಿನೊ 26.01.2021 ಅಂಗಾರೆ ಕಾಂಡೆ 10.30 ಗ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ನಮ್ಮ ಟಿ.ವಿ ದ ನಿರೂಪಕೆರಾಯಿನ ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಮೇರ್ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನೊ ಉರಲ್‌ಕೂಟೊದ ಲೇಸ್ 26-01-2021

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ "ಬೊಲಿಕೆಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಚಾವಡಿ" ಬಗಂಬಿಲ, ಕುಡ್ಲ. ಇಂದೆತ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡಪುನೊ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನೊ "ಉರಲ್ ಕೂಟೊ"ದೊ ಲೇಸ್ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ದಿನೊ 26.01.2021 ಅಂಗಾರೆ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಲ್ಪು ಅರ್ಲಾದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಉಳ್ಳಾಲ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಯು.ಟಿ ಖಾದರ್ ಅಂಚೆನೆ ಶ್ರೀ ಕೊರತಿ ಗುಳಿಗ ದೈವಸ್ಥಾನದ

ಗುರ್ಕಾರ್ದಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಕಟೀಲ್ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉರಲ್ ಕೂಟೊದ ಪೊರ್ತುಡು ಶ್ರೀ ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರ್ಲು ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣಾ ಕೆ.ಉಳಿಯತಡ್ಕ, ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ಗುಣಾಜೆ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಆನಂದ ಸಾಲಿಯಾನ್ ಮಯಿರ ಮನೆ, ಅಶ್ವತ್ ಬರಿಮಾರ್, ಡಾ| ಪಿ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸಾದ್, ಅಂಡಾಲ ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು, ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್, ಬದ್ರುದ್ದೀನ್ ಕೂಳೂರು, ಬಿ ಎಸ್ ಪೂಜಾರಿ ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ, ಹಂಝ ಮಲಾರ್, ಮೊಕುಲು ಲೇಸ್‌ಡ್ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ವಾಚನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಭ್ರಮ ಕಾರವಾರ 6/2/21

ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿರ್ದ್ ಹೃದಯವಾಹಿನಿ ಕುಡ್ಲ ಮೊಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು,ಕೊಂಕಣಿ,ಅರೆಭಾಷೆ,ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಹಕಾರೊಡು ಬಹುಭಾಷಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಭ್ರಮ 2021 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದಿನೊ 06-02-2021 ಕ್ಕ್ ಕಾರವಾರದ ಜಿಲ್ಲಾ ರಂಗಮಂದಿರೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ಬ್ಯಾರಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರಹೀಂ ಉಚ್ಚಿಲ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಡವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ| ಅಮ್ಮತಂಡ ಪಾರ್ವತಿ ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಅರೆಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಜೆಗದ್ದೆ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಡಾ| ಜೆ.ಆರ್.ಮನೋಜ್ ಶರ್ಮ ಗುರೂಜಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಎನ್.ಜಿ.ನಾಯಕ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಹುಭಾಷಾ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಮುಹಮ್ಮದ್ ಬಡ್ಡೂರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಗೋಷ್ಠಿಡ್ ರಾಮ ನಾಯ್ಕ ಕಾರವಾರ (ಕನ್ನಡ), ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ (ತುಳು), ಡಾ.ಅರವಿಂದ್ ಶಾನಬಾಗ (ಕೊಂಕಣಿ), ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಕಿರ್ಲಾಯ (ಅರೆಭಾಷೆ), ಡಾ.ಮುಲ್ಲೇಂಗಡ ರೇವತಿ ಪೂವಯ್ಯ (ಕೊಡವ) ವಿಚಾರ ಮಂಡಿಸಾಯೆರ್. ಬಿ.ಎ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ ನಡತ್ತಿನ ಬಹುಭಾಷಾ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್, ಡಾ.ಕಾಸರಗೋಡು ಅಶೋಕ್ ಕುಮಾರ್ (ಕನ್ನಡ), ಸಿದ್ದಕಟ್ಟೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ (ತುಳು), ನಾಗೇಶ್ ಅಣ್ವೇಕರ (ಕೊಂಕಣಿ), ಕುಡಿಯರ ಮುತ್ತಪ್ಪ (ಕೊಡವ),ಸೀತಾ ಅಮೃತ ರಾಜ್ (ಅರೆಭಾಷೆ) ಕವನ ವಾಚಿಸಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಹುಸೈನ್ ಕಾಟಿಪಳ್ಳ ಬೊಕ್ಕ ತಂಡ (ಬ್ಯಾರಿ), ಗೋನಾ ಸ್ವಾಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತಂಡ (ಕನ್ನಡ), ಕುಂಜಿಲಗೇರಿ ಕಲಾ ತಂಡ (ಕೊಡವ), ಕಲಾಕುಂಬ ಕುಳಾಯಿ (ತುಳು), ಮಿತ್ರ ಬಳಗ ಕಾಂತೋರ್ಡಿ

(ಅರೆಭಾಷೆ), ವಿಷ್ಣು ರಾಣೆ ಗುಮುಟಾ ವಾದನ ಕಿನ್ನರ ಕಾರವಾರ (ಕೊಡವ), ವಿಜೇತ ಭಂಡಾರಿ ನೃತ್ಯ ಸ್ವರ ಕಲಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಕುಮುಟಾ, ಅನುರಾಧಾ ಹೆಗಡೆ ನೂಪುರ ನೃತ್ಯಶಾಲೆ ಶಿರಸಿ ಮೊಕ್ಲೆರ್ದ್ ಬಹುಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯ ನಡತ್ತಿನ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭಡ್ ಉ.ಕ.ಜಿಲ್ಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಪೂರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರೋಹಿದಾಸ್ ನಾಯಕ್, ಗೋವಾ ಕೇಸರಿತ ಸಂಪಾದಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಪೈ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಡ್ ಸಾಧನೆಮಲ್ತಿನ ಭಾಷಾ ಸಾಧಕೆರಾಯಿನ ಲ.ಇಬ್ರಾಹೀಂ (ಕನ್ನಡ), ಸೋಶಿಯಲ್ ಫಾರೂಕ್ (ಬ್ಯಾರಿ), ಪ್ರಭಾಕರ್ ಕಲ್ಯಾಣಿ (ತುಳು), ಪ್ರೇಮಾನಂದ ಗಡಕರ (ಕೊಂಕಣಿ), ಓಡಿಯಂಡ ಪೊನ್ನಪ್ಪ (ಕೊಡವ), ಕುದುಕುಳಿ ಮಿಲನ ಭರತ್ (ಅರೆಭಾಷೆ) ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡ್ ಬ್ಯಾರಿ, ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಡವ, ಅರೆಭಾಷೆ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಹುಸೈನ್ ಕಾಟಿಪಳ್ಳ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಭಾ ಸಭೆ ಸುಧಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಶಂಶೀರ್ ಬುಡೋಳಿ ವಂದಿಸಾಯೆರ್.

ತುಲು ಬದ್‌ಕ್ ತುಲು ತುಲಿಪು 21/2/21

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಜೈ ತುಳುನಾಡ್ (ರಿ) ಮೊಕಲ್ನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ವಿಸ್ವೊ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ದಿನತ ನೆಂಪುಗು ದಿನೊ 21-02-2021ಕ್ಕ್ ಕಾಂಡೆ 9-30ಗ್ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ತುಲು ಬದ್‌ಕ್ ತುಲು ತುಲಿಪು ಲೇಸ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ತುಡರ್ ಅಲ್ರಾದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕುಡ್ಲ ತೆನ್ಕಾಯಿ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ವೇದವ್ಯಾಸ ಕಾಮತ್ ಮೇರ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮದಿಪು ಪಾತೆರಿಯೆರ್, ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಆಕಾಶ್ ರಾಜ್ ಜೈನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಒತ್ತು ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಆಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಸ್ತೂರಿ ಪಂಜ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ತಾರಾ ಉಮೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯ, ಸಿನಿಮಾ ನಟೆ ಅರ್ಜುನ್ ಕಾಪಿಕಾಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್, ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಇಸ್ಮಾಯಿಲ್ ತಣ್ಣೀರುಬಾವಿ ಮೇರ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕಿಯೆರ್, ಮಾನಾದಿಗೆದ ಒತ್ತುಪಾಲ್‌ನ್ ಜೈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಆಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಸುದರ್ಶನ್ ಸುರತ್ಕಲ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಬಿಕೂಟೊಡು ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ಶ್ರೀಮತಿ ಅರ್ಪಿತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಆರ್ಯನ್ ಸವಣಾಲ್ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಎಕ್ಕಾರ್ ಮೇರ್ ಲೇಸ್ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಆಮಂತ್ರಣ ಬುಡುಗಡೆ 24/2/21

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿರ್ದ್ ಮಾರ್ಚ್ 7ಕ್ ನಡತ್ತಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್‌ದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆನ್ 24/2/2021 ತಾನಿ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಲಾಯಿನ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಮೇರ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋವಿಡ್‌ದ ಪೊರ್ತುಡು ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಬೆರಿತಾಂಗ್ ಆಯಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೇಲೆನ್ ಪುಗರ್ಯೆರ್. ಆ ಸಂದೆರ್ಪುಡು ರಾಜ್ಯ ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಎಸ್ ಅಂಗಾರ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್.ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉದ್ದೇಶೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಇವರಿತೆರ್, ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

ಸ್ವರ ಕಂಠೀರವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 25/2/2021

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ದ.ಕ., ನೆತ್ತ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ "ಸ್ವರ ಕಂಠೀರವ" ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಮಧುರತರಂಗ ಕಬಿತೆಗೀತೆದ ಲೇಸ್ 25.02.2021ಕ್ಕ್ ಗುರುವಾರದಾನಿ ಬಯ್ಯಡ್ 5.00 ಗಂಟೆಗ್ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕುಡ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊದ ಉಪಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಯಡಪಡಿತ್ತಾಯ ಮೇರ್ ತುಡರ್ ಅಲ್ಲಾದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್ ದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಲೇಸ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕಿಯೆರ್, ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಕಲ್ಕೂರ, ಶ್ರೀ ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಜಪೆ, ಶ್ರೀ ರಿಹತ್ ಕುಮಾರ್ ಉಪ್ಪೂರು, ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಜನಾರ್ದನ ಹಂದೆ ಕೋಟ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್,

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 7–3–21

"8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತಾವ" : ಲಿಂಬಾವಳಿ

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಒಂಜಾಯಿನ ತುಳುಭಾಷೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾಯೆರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊಗು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಸಲ್ಲಿಸಾದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಅರವಿಂದ ಲಿಂಬಾವಳಿ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡು ನಡತ್ತಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಡ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್.

ದಿನೊ 7–03–2021ನೇ ಐತಾರ ನಡತ್ತಿನ ಈ ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್

ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ ಕತ್ತಾಲ್ ಸಾರ್ ತುಳು ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಅನುದಾನ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪುನ ಬೇಡಿಕೆ ದೀಯೆರ್. ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಎಸ್. ಅಂಗಾರ ಮೇರ್ ನಮ ತುಳು ಪಾತೆರ್ದ್ ತುಳು ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಒರಿಪೊಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಸನ್ನ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕೆ.ನಾರಾಯಣ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಿ.ಸುರೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್, ಗಡಿನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಸಿ ಸೋಮಶೇಖರ್,ಉದ್ಯಮಿ ಯಾದವ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಪೆರ್ಮುದೆ ಉಪಸ್ಥಿತೆರಿತ್ತೆರ್.

2018ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಲಲಿತಾ ಆರ್ ರೈ (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ), ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು (ತುಳು ನಾಟಕ), ಎ.ಕೆ ವಿಜಯ (ಸಂಗೀತ), ಅಂಚೆನೆ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನನ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಶಾಂತರಾಮ್ ವಿ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕವನ), ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ ರೈ ಪೆರ್ಲ(ಕಾದಂಬರಿ)

2019ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಡಾ। ಎಸ್. ಆರ್.ವಿಘ್ನರಾಜ್, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ), ದಿ। ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುಜರನ್ ತಳಕಳ (ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ\ ಮರಣೋತ್ತರ), ಗುರುವ ಕೊರಗ ಹಿರಿಯಡಕ (ತುಳು ಜಾನಪದ), ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಿನಾರ್: ಕುಶಲಾಕ್ಷಿ ವಿ ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ(ಕವನ)

2020ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ), ತುಂಗಪ್ಪ ಬಂಗೇರ (ತುಳು ನಾಟಕ), ಆನಂದ ಪೂಜಾರಿ (ಜಾನಪದ), ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಪಡೆಯಿನಾರ್: ಡಾ। ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ (ಕವನ).

ವಿಶೇಷ ಬಾಲ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಕು। ತನುಶ್ರೀ ಪಿತ್ರೋಡಿ (ಯೋಗ), ಸನ್ನಿಧಿ ಟಿ ರೈ ಪೆರ್ಲ (ಕಲೆ), ತಕ್ಷಿಲ್ ದೇವಾಡಿಗ (ಜಾನಪದ)

ವಿಶೇಷ ಯುವ ಸಾಧಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು: ಯೋಗೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ (ತುಳು ಭಾಷಾ ಸಂಘಟಕ), ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ (ನಿರುಪಣ ಕ್ಷೇತ್ರ), ರಮೇಶ್ ಪಿ (ಜಾನಪದ ಕಲಾ ಸಂಘಟಕ), ನಾಗರಾಜ್ ಭಟ್(ದೈವ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಶೋಧಕ), ಭರತ್ ಸೌಂದರ್ಯ (ತುಳುನಾಡ ಕಲಾ ಪೋಷಕ), ಸುಭಾಷ್ ನಾಯಕ್ (ತುಳು ಶಾಸನ ಸಂಶೋಧನೆ), ದೀಪಕ್ ಪಡುಕೋಣೆ (ತುಳು ಲಿಪಿಯ ಪರಿಶೋಧಕರು)

ವಿಶೇಷ ಸಂಘಟನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು : ತುಳುಕೂಟ ಕುವೈಟ್, ತುಳು ಸಂಘ (ರಿ) ಬರೋಡ, ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳು ಕೂಟ, ತುಳು ಕೂಟ

ಉಡುಪಿ (ರಿ) ಉಡುಪಿ, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ (ರಿ) ತೋಕೂರು, ಹಳೆಯಂಗಡಿ.

ಯೋಗ ಧ್ಯಾನ ಬೊಕ್ಕ ಜ್ಞಾನೊದ ಶಿಬಿರ 18/3/2021

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಹಕಾರೊಡು ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕಲ್ನ ವತಿರ್ದ್ ದಿನೊ 18.03.2021ಕ್ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಏಳ್ ದಿನತ ಉಚಿತ ಯೋಗ ಧ್ಯಾನ ಬೊಕ್ಕ ಜ್ಞಾನದ ಶಿಬಿರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಡಾ। ಶಿವರಾಮ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಫೌಂಡೇಶನ್ ನೆತ್ತ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಂಯೋಜಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಮೇರ್ ಸ್ವಾಗತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲ ಎದ್ಕೊನಿಯೆರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಗೀತಾ ಶಿವರಾಮ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ಆರ್ಟ್ ಆಫ್ ಲಿವಿಂಗ್ ಪೌಂಡೇಶನ್ ನೆತ್ತ ತರಬೇತುದಾರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುರೇಖಾ ಹೆಗ್ಡೆ ಯೋಗ ಶಿಬಿರದ ಲೇಸ್‌ನ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬೊಕ್ಕ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

"ಯಕ್ಷ ಯಾನ" ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ – ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 31–03–2021

ರೇವತಿ ಕಲಾ ಸಂಘ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ದಿನೊ 31–03–2021ನೇ ಬುಧಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2–30ಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ "ಯಕ್ಷಯಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಲೇಸ್" ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ನಿಗಮದ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರ್‍ರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಬೊಲ್ಪು ಅಲ್ಗಾದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ಲು ಲೇಸ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ ರೈ,ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿಕಾ ಜೈನ್, ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಧರ್ ಗಾಂಧಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಣಿ ಪುಷ್ಪಲತಾ ದೇವಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸಾಯಿಸುಮ ಎಂ. ನಾವಡ ಅಂಚೆನೆ ಅಜಿತ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪೊಂಜೊವುಲೆರ್ದ್ ಕೊಲ್ಲೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾತ್ಮೆ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಮನ್ವಿತಾ
೧೧ನೇ ತರಗತಿ
ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ
ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ
7204773513

ಕೆ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರ್ ಎಂ.ಎ
ಕಾವ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿಲಯ
ಅಂಚೆ ಸಾಲೆತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ – 573230

ಜಿತಿನ್ ಹರಿಪಾದ
ಅತ್ತೂರು, ಕಾಪಿಕಾಡ್, ಪಕ್ಷಿಕೆರೆ
8971565103

ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ
ಎರ್ಮಾಳ್, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ
ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬಾಳ
ಅನುಶ್ರೀ
ಸೈಟ್ ನಂ. 125, ಬ್ಲಾಕ್ 1, ಕಾಟಿಪಳ್ಳ
ಮಂಗಳೂರು – 575030
9844611608

ಗೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್
'ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಸಾದ'
4H-115D, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಿಂಕ್ಸ್ ಟೌನ್‌ಶಿಪ್
ಗಿರಿನಗರ 6ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ದೇರೆಬೈಲ್,
ಕೊಂಚಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 575 015
9535656805

ಹರಿಪ್ರಸಾದ್ ನಂದಳಿಕೆ
ಮಾತೃಶ್ರೀ, ಕಕ್ಕೆಪದವು
ನಂದಳಿಕೆ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ
ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು ಉಡುಪಿ – 576111
ಮೊಬೈಲ್ : 9880202986

ಜಾಹ್ನವಿ ಸಂತೋಷ್ ನಂದಳಿಕೆ

ಶೇಕರ್ ನಾಜೂಕ್ ಸುರತ್ಕಲ್
ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸದನ,
ಲಾರ್ಡ್ ಕೃಷ್ಣ ಎಸ್ಟೇಟ್
ಕಟ್ಲ, ಸುರತ್ಕಲ್
ಮೊಬೈಲ್ : 7760519992

ಧನು ಪಕ್ಷಿಕೆರೆ
'ರಜತಾದ್ರಿ', ನಂ. 2–153/1–1
ಕ್ಯೊಕುಡೆ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಮಂಗಳೂರು – 574 146
89715 91310

ರೋ. ಕೆ.ಎ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕುಂಜತ್ತೂರು
ಕಾರ್ಕಳ
(ಕೃಷ್ಣ ಚಕ್ರತೀರ್ಥ)
ಸಂತೃಪ್ತಿ, 15 ತೆಳ್ಳಾರು ರಸ್ತೆ, ಕಾರ್ಕಳ
9611474445

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
'ವಿದ್ಯಾ'
ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು

ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಲೋಟಸ್ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ನಂ. 2
ಮಯೂರ್ ಪಾರ್ಕ್ ಕಂಪೌಂಡು
ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ, ಕದ್ರಿ,
ಮಂಗಳೂರು

ಮಣಿ ಮನಮೋಹನ್ ರೈ
ಮಂಗಳೂರು

ಗಣೇಶ್ ಕೊಲೆಕಾಡಿ
ಮ್ಯೊಲೊಟ್ಟು, ಮುಲ್ಕಿ
9900476243

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995-1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ. ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996-97	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ.ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997-98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998-99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ. ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999-2000	ಸಂಶೋಧನ	15. ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000-2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001-2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002-2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ. ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	21. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ, ಮುಂಬಯಿ
2003-2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ. ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚೆಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾರ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ - ಚಲನಚಿತ್ತ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ - ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ
2015	ಸಾಹಿತ್ಯ	70. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
	ಜಾನಪದ	71. ಶ್ರೀ ಕೋಟಿ ಪರವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	72. ಶ್ರೀ ಬೇತ ಕುಂಞ ಕುಲಾಲ್

2016	ಸಾಹಿತ್ಯ	73. ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
	ನಾಟಕ	74. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಿನಿಮಾ	75. ಶ್ರೀ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
2017	ಸಾಹಿತ್ಯ	76. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	77. ಡಾ. ಶಿಮಂತೂರು ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ಜಾನಪದ	78. ಶ್ರೀ ಸೇಸಪ್ಪ ಪಂಬದ
2018	ಸಾಹಿತ್ಯ	79. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
	ನಾಟಕ	80. ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
	ಸಿನಿಮಾ	81. ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್ (ಕೋಕಿಲಾ)
2019	ಸಾಹಿತ್ಯ	82. ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	83. ದಿ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಗುಜರನ್, ತಲಕಳ
	ಜಾನಪದ	84. ಶ್ರೀ ಗುರುವ ಕೊರಗ ಹಿರಿಯಡ್ಕ
2020	ಸಾಹಿತ್ಯ	85. ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದರ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ
	ನಾಟಕ	86. ಶ್ರೀ ತುಂಗಪ್ಪ ಬಂಗೇರ, ಪುಂಜಾಲಕಟ್ಟೆ
	ಜಾನಪದ	87. ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಪೂಜಾರಿ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	**ಪ್ರಕಾರ**	**ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು**
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
1994–1995		
ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆಗನ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭತರನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಖಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕ್ಯಾ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮೈಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ

1998–1999

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಜಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

1999–2000

ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ

2000–2001

ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ

ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳೂ		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ (ಅನುವಾದ)	ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001-2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್'ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ-ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲ್ಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳುಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳುನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು		

ಅಧ್ಯಯನಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್- ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಮೂಲ : ಆನಂದಕೃಷ್ಣ ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಲು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
2015		
ಕವನ	ಬೂಳ್ಯ	ಪಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ
ನಾಟಕ	ಗಾಲ	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕತೆ	ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಡ್	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
2016		
ಅಧ್ಯಯನ	ಪಾಡ್ದನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೀರ ವನಿತೆಯರು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಕವನ	ಒಯಿಲ್	ಯೋಗೀಶ್ ರಾವ್ ಚಿಗುರುಪಾದೆ
ನಾಟಕ	ಬರ್ಬರಿಕ	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2017		
ಅಧ್ಯಯನ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಲೆಗಳು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
ಕಥೆ	ಗಗ್ಗರ	ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕವನ	ಪಡಿಪ್ಪಿರೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
2018		
ಕವನ	ಮಣ್ಣ ಬಾಜನೊ	ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾರಾಮ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕೊಂಬು	ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ. ರೈ, ಪೆರ್ಲ
2019		
ಕವನ	ಪನಿ ಮುತ್ತು ಮಾಲೆ	ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಾಲಾಕ್ಷಿ ವಿ. ಕುಲಾಲ್ ಕಣ್ವತೀರ್ಥ
2020		
ಕವನ	ಕೆಲೆಪು ಪೆರಡೆ ಕೆಲೆಪು	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಸಂ.	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3.	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
5.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6.	ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8.	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10.	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11.	ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12.	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17.	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18.	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19.	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎಸ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
20.	ಕಲಾತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21.	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

22.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23.	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24.	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25.	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26.	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾ ವುಜಿರೆ
30.	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31.	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32.	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33.	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು
34.	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ (2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35.	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ. ಕೆ. ಅಭಯಕುಮಾರ್
36.	ಡಾ. ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37.	ನಿಲೆ - ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42.	ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47.	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48.	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52.	ಕಣ್ಣಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ(1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54.	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55.	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

60.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು (1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
64.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66.	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67.	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68.	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69.	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70.	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71.	ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
72.	ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ. ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ)
73.	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯ ಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇಔ ಭಟ್
74.	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು (2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76.	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77.	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78.	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79.	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80.	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81.	ಕಂಬುಳದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87.	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
88.	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89.	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91.	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92.	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್
93.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

94.	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95.	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ
96.	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	ಮೇನರ್
97.	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98.	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ (2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕಾರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99.	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100.	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101.	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102.	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103.	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು (2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104.	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
106.	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ
107.	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108.	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109.	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110.	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ. ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳೀ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	(ಸಂ.) ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸ ಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ತುಳು ದರ್ಶನ – 36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪು1 9 ಸಂಚಪಕೆ 4)	
122.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
123.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ–2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
124.	ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕೆರೆನ ಬಾಯ್ಪಾತೆರೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಸಂ.)	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು

2011–12ನೇ ಸಾಲ್ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

125.	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
126.	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್

127.	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
128.	ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
129.	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
130.	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
131.	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
132.	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
133.	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ (2011)	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
134.	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್ (2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
135.	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
136.	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
137.	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
138.	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್‌ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
139.	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

2013–14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

140.	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
141.	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
142.	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್.
143.	ಲಿಪಿಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
144.	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
145.	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
146.	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ – ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಮುಲ್ಕಿ

2014–17ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

147.	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು – ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ	
	1. ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
	3. ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
	4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
	5. ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
148.	ತುಳು ರಂಗನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್	(ಸಂ.) ದಾಮೋದರ ಬಿ. ಬಂಗೇರ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
	1. ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
	3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
	4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
	5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರ್
149.	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
150	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ

151. ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ ಡಾ. ಎಂ. ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

153. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ) ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ

154. ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ

155. ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ) ಅನುವಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ

156. ಆನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಬಿ. ಚಂದ್ರಾವತಿ ರೈ

157. ಮಾರಿ ಗಿಡಪುಲೆ ಮನು ಇಡ್ಯಾ

158. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿ ಮೂಲ : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

159. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ

160. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ ಡಿ.ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್

161. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್ ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ, ಜಯಶೀಲ ಮರೋಳಿ

162. ಕಯ್ಯಾರೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು (ತುಳು-ಕನ್ನಡ) ರಘು ಇಡ್ಕಿದು (ಸಂ)

163. Barakuru A Metropolitan City, Its History & Culture Dr. B. Vasantha Shetty

164. Spirit possession and other stories Translation: S.N.D. Poojary Original: Muddu Moodubelle

165. ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯ ಮಹಿಳೆ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

166. ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಅರವಿಂದ ಬಿಜೈ

167. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಂದರ ಕೇನಾಜೆ

168. ಪೂಕರೆ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹರೀಶ್ ಆಳ್ವ

169. ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಲ್ಕೆ ಯಾನೆ ಅಜಿಲ ಜನಾಂಗದ ಪಾತ್ರ ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ

170. ತುಳು ತಿಟ್ಟು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸ್ವರೂಪ-ಸಾಧ್ಯತೆ ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ

171. ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ತುಳುನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ ಡಾ. ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ

172. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಲು - 84

2017-2018

173. ತುಳು ಭಾಷೆದ ತಿರ್ಲ್ (ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ) ಕೆ.ಟಿ ಆಳ್ವ, ಚಂದ್ರಹಾಸ ಕಣಂತೂರು

174. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

175. Moon Light is Very Hot ಪ್ರೊ ಸುರೇಂದ್ರ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

2018-2019

176. ಗಂದಸಾಲೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

177. ಕರ್ವಾಲೋ ಡಾ.ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ (ಅನು), ಲೇ- : ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

178. ತುಳು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯನ ಎಸ್ ನಾರಾಯಣ ಗವಳ್ಕರ್

179.	ಪಡವುದಪ್ಪೆನ ಪಾರ್ದನ	ಡಾ. ಕೆ ಎಂ ರಾಘವ ನಂಬಿಯಾರ್
180.	ಸಂತ ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಪೆರ್ನ ತತ್ವಪದೊಕುಲು	ಎಸ್ ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
181.	ಸಿರಿ ಕಾವ್ಯಲೋಕನ	ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ

2019–2020

182.	ತುಳುವರ ನಾಡು–ನುಡಿ	ಬಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
183.	ಶಿಕಾರಿ	ಮೂಲ: ತುಳು ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ರೈ ಕನ್ನಡ: ಡಾ ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಾಧವ್
184.	ತುಳುನಾಟಕ ಪರಂಪರೆ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
185.	The Tale of Narayana t.Imp.	ಮೂಲ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬಿ ಸುರೇಂದ್ರರಾವ್ ಕೆ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
186.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
187.	ಬಾರ್ಕೂರಿನ ಕುಂಡೋದರ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು	ಡಾ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ
188.	ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ	ಐ ಎಂ ಕೊಟ್ರಯ್ಯ
189.	ಗೇನದ ಬೊಲ್ಪು	ಡಾ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
190.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
191.	ಆದಿಬುಡ ಮೂಲ ಸಮುದಾಯ ಕೊರಗರು (ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣ)	ಪಾಂಗಾಳ ಬಾಬು ಕೊರಗ
192.	ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಮುಗುರು	ಮೂಲ: ಕೆ.ಎಸ್ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ ತುಳು: ಕೆ ಉಷಾ ಪಿ ರೈ
193.	ತುಳುನಾಡ ಜನಪದ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
194.	ಪಾಡ್ದನೊಳು – ಮೇನರ್	ಅಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್
195.	ಎ. ಗ್ರಾಮರ್ ಆಫ್ ದಿ ತುಳು ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್	ರೆವ್ ಜೆ ಜೆ ಬ್ರಿಗೆಲ್
196.	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು	ಡಾ ಎಂ ಎಸ್ ದುರ್ಗಾಪ್ರವೀಣ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ

2020–2021

197.	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ	ಡಾ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
198.	ತುಳು ಯಕ್ಷ ಮಾಧವ ಸಂಪುಟೊ	ಶರತ್ ಕುಮಾರ್ ಕದ್ರಿ

2014–2017 ಸಾಲ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲು

1. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
2. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
3. ಕೆ.ಎನ್. ಟೇಲರ್
4. ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
5. ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
6. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ
7. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
8. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
9. ಡಾ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬಾಳಪ್ಪ
10. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ
11. ಬೆಟ್ಟಂಪಾಡಿ ಚೋಮ
12. ದಾಸರಬೈಲು ಚನಿಯ ನಾಯ್ಕ
13. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
14. ಕೊರಪ್ಪೊಲು
15. ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು

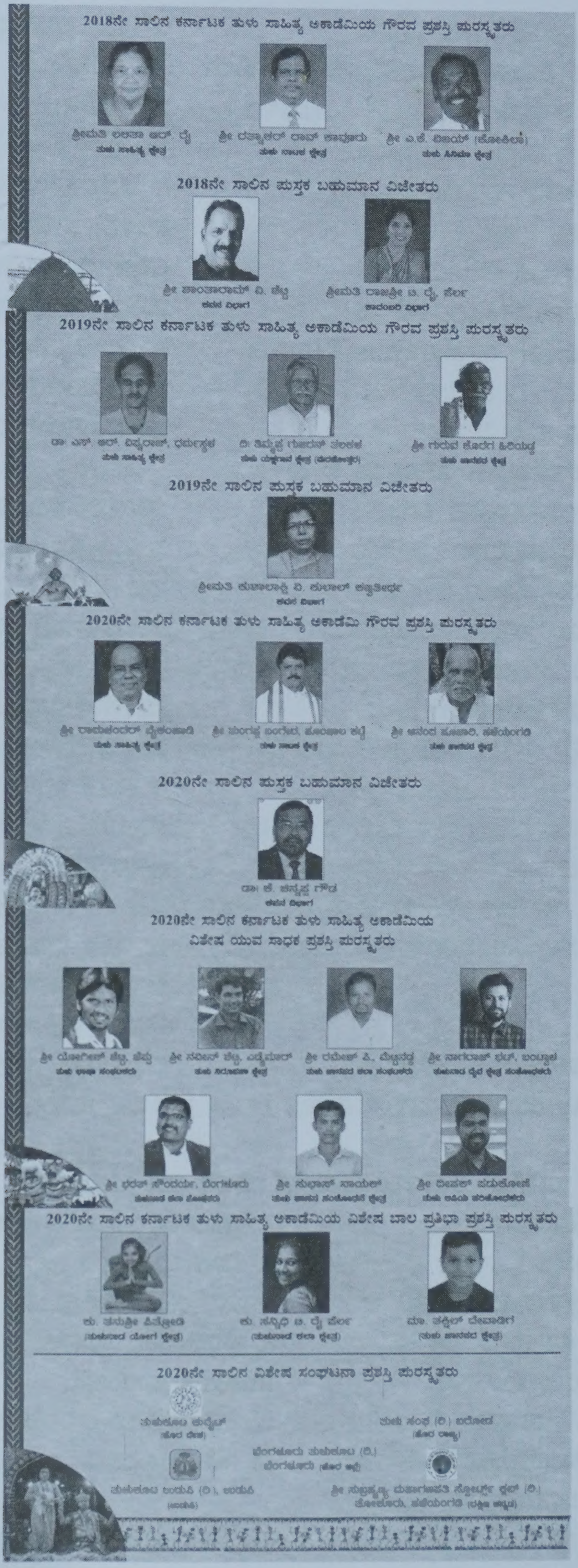
2018ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
ಶ್ರೀಮತಿ ಲಲಿತಾ ಆರ್. ರೈ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ
ಶ್ರೀ ರತ್ನಾಕರ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರ
ಶ್ರೀ ಎ.ಕೆ. ವಿಜಯ್ (ಕೋಕಿಲಾ)
ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರ
2018ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರು
ಶ್ರೀ ಶಾಂತಾರಾಮ್ ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕವನ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜಶ್ರೀ ಟಿ. ರೈ, ಪೆರ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ
2019ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
ಡಾ. ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ
ತುಳು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ
2019ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರು
ಕವನ ವಿಭಾಗ
2020ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ
ತುಳು ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರ
ತುಳು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ
2020ನೇ ಸಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ವಿಜೇತರು
ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
ಕವನ ವಿಭಾಗ
2020ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ
ವಿಶೇಷ ಯುವ ಸಾಧಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
2020ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಶೇಷ ಬಾಲ ಪ್ರತಿಭಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
2020ನೇ ಸಾಲಿನ ವಿಶೇಷ ಸಂಘಟನಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರು
ಬೆಂಗಳೂರು ತುಳುಕೂಟ (ರಿ.)
ಬೆಂಗಳೂರು (ಹೊರ ಜಿಲ್ಲೆ)

ತುಳು ಬದ್‌ಕ್ ತುಳು ತುಲಿಪು – 21.2.2021

ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ, ಉರಲ್ ಕೂಟೊಲೆನ ಲೇಸ್ – 26.1.2021

ವಿಕಿ ಪೀಡಿಯಾ ವಿಂಶತಿ ಸಂಭ್ರಮ – 23.1.2021

ಯೋಗ ಧ್ಯಾನ ಬೊಕ್ಕ ಜ್ಞಾನೊದ ಶಿಬಿರ – 18.3.2021

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಸಮಾರಂಭ

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಸಮಾರಂಭ

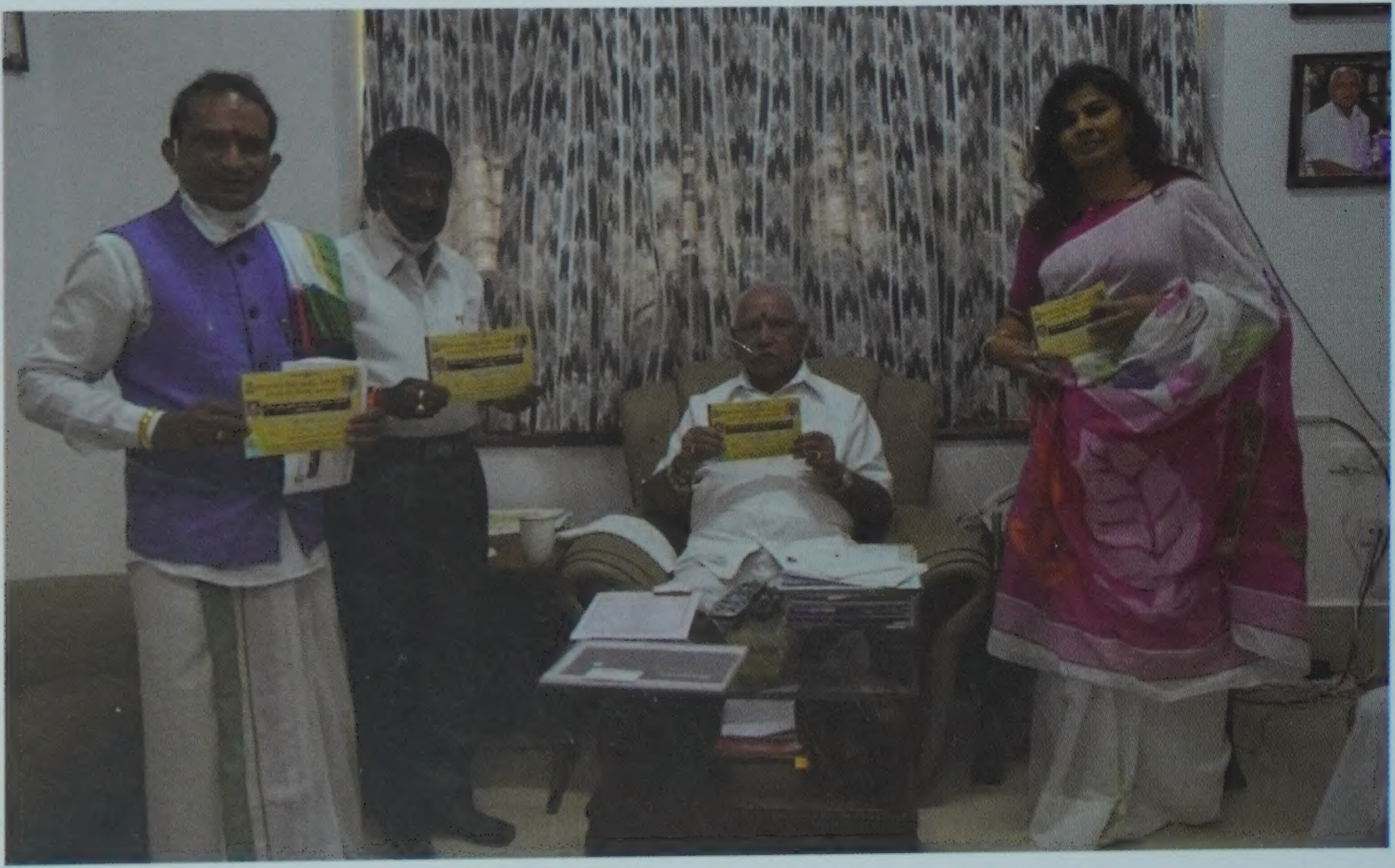

ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲೇಸ್‌ದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ – 25.2.2021

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563